

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVI. št. 221 (13.754)

Trst, nedelja, 30. septembra 1990

Zaradi novih ustavnih sprememb

JLA ostro obsoja sklepe skupščine Republike Slovenije

BEOGRAD — Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo je včeraj v Beogradu objavil daljše sporočilo, v katerem obsoja sklepe slovenske skupščine, ki z ustavnimi dopolnili in z ustavnim zakonom »grobo ruši obrambni sistem SFRJ, potrjen z ustavo SFRJ, z zveznimi zakoni in predpisi«.

»Razbija se enotnost oboroženih sil in enotni sistem vodenja in poveljevanja, ukinjajo se ustavne pristojnosti predsedstva SFRJ, kot kolektivnega vrhovnega poveljnika oboroženih sil.« »S temi dejanji,« navaja sporočilo, »se na ozemlju SFRJ v bistvu ustanavlja republiške oborožene sile in republiški obrambni sistem, kar je v nasprotju z zvezno ustavo.« »Zvezni sekretariat za narodno obrambo ne bo dovolil ustanavljanja kakršnihkoli oboroženih sil na kakršnemkoli jugoslovanskem ozemlju, ki jih ne predvideva ustava SFRJ in zvezni zakon. Prav tako se ne bo dovolilo ustanavljanje kakršnihkoli vzporednih organov vodenja in poveljevanja oboroženih sil, kot

tudi ne samovolje pri izvajanju vojaške obveznosti.«

V nadljevanju sporočila je jasno, da zvezni sekretariat obsoja sklep, s katerim je Slovenija razrešila komandanta teritorialne obrambe Hočevarja in načelnika republiškega štaba za teritorialno obrambo Ožbolta ter prenesla del vodenja teritorialne obrambe v pristojnost republiškega sekretarja za ljudsko obrambo, ko navaja: »Stabi, enote in ustanove teritorialne obrambe bodo izvajali vse obveznosti, naloge in ukaze v enotnem sistemu vodenja in poveljevanja.« »Jugoslovanska ljudska armada bo nadaljevala z izvrševanjem vseh svojih ustavnih obveznosti in pooblastil na vsem jugoslovanskem ozemlju.« Ob koncu zvezni sekretariat za ljudsko obrambo navaja, da bo takoj predložil predsedstvu SFRJ in zvezni vladi nujne ukrepe, ker s temi dejanji slovenska skupščina »ne samo ruši koncept vseljanske obrambe, temveč tudi ustavno ureditev Socialistične federativne republike Jugoslavije.«

Predsednik Kučan obrazložil slovensko stališče izhoda iz krize

Referendum o ureditvi SFRJ po volitvah v republikah

»Zvezno-srbski« predlog o takojšnjem referendumu vodi v nacionalni spopad
Nesprejemljive so namreč napovedi o reviziji obstoječih republiških mej

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — petkovo zasedanje slovenske skupščine je bilo izredno zanimivo zaradi dveh dogodkov. Obsežno smo že poročali o zapletih pri glasovanju o popravkih slovenske ustave, ko vladni predlog ni dobil zahtevano dvetretjinsko večino in popravki proti vsem pričakovanjem in napovedim niso bili sprejeti.

Prav tako, najbrž še pomembnejše, je bilo soglasno sprejeto stališče slovenske skupščine o reševanju jugoslovanske krize, katerega je obrazložil predsednik republike Milan Kučan. To stališče izhaja iz dosledno izpeljanega načela suverenosti vseh jugoslovanskih narodov in republik, iz napora da se stvari uredijo na miren in demokratičen način.

Predsednik Kučan je podrobno orisal razgovore in sestanke na zveznem jugoslovanskem predsedstvu in osnovno zahtevo, da se depolitizira jugoslovanska armada, ki naj izvaja le funkcijo obrambe neodvisnosti, suverenosti

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V Kosovem polju spopad med srbskimi nacionalisti

MARJAN DROBEŽ

PRIŠTINA — Srbske politične stranke imajo enake programe in stališča do Kosova in tamkašnje albanske narodnosti. Vodja srbskega gibanja obnove Vuk Drašković, ki je včeraj v Kosovem polju pri Prištini pričel predvolilno kampanijo kot glavni politični nasprotnik in tekmeč srbske socialistične stranke in njenega voditelja Slobodana Miloševića, je v nekem trenutku evforije vzkliznil, da je edina stranka na Kosovu Srbija. Zborovanje je potekalo v zelo napetem in evforičnem vzdušju.

Privrženci gibanja za povratek Srbov in Črnogorcev na Kosovo Božur so napovedovali in zaterjevali, da Vuku Draškoviću ne bodo dovolili zborovanja, toda s celotnim svojim štabom in varnostniki se je vseeno

prebil v Kosovo polje, kjer ga je razjarjena množica sprejela z vpitjem, z žaljivimi gesli in drugimi napisi, ter s kamenjem, ki so ga metali na tribuno. Vuk Drašković je vseeno uspel imeti govor. Morda mu je to uspelo zato, ker je za trenutek pritegnil množico, ko je dejal, da bi se pod srbsko zastavo in pod poveljstvom Slobodana Mi-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Levica KD
zboruje
v Gradežu

NA 5. STRANI

Vrha v New Yorku se udeležujejo predsedniki sedemdesetih držav

Zgodovinski mednarodni summit proti umiranju otrok po svetu

NEW YORK — Ali bo nevarnost vojaškega spopada v Perzijskem zalivu potisnila v ozadje potrebe milijonov otrok, ki po svetu umirajo zaradi lakote, bolezni, revščine in njenih posledic ter nasilja? Zalivska kriza, ki vsak dan terja od razvitih držav ogromne vsote denarja, bi namreč v teh vročih dneh lahko zasenčila načrte, po katerih naj bi varstvu in zaščiti otrok namenili del denarja, ki ga bodo razvite države prihranile z razorožitvijo.

O tem načrtu se od včeraj pogovarjajo na vrhu, ki ga je ob robu Generalne skupščine OZN sklical UNICEF in katerega se udeležuje več kot sedemdeset predsednikov vlad ali držav z vseh petih celin (med njimi je tudi prvič v zgodovini albanski predsednik Ramiz Alia).

Osnutek končnega dokumenta, ki ga bodo podpisali ob nocojšnjem zaključku vrha navaja kot vzroke trpljenja otrok vojne, vojaške napade na

Sedemletni Lenny živi v zloglasni newyorški mestni četrti Bronx, kjer je nasilna smrt otrok postala že vsakdanja stvar (Telefoto AP)

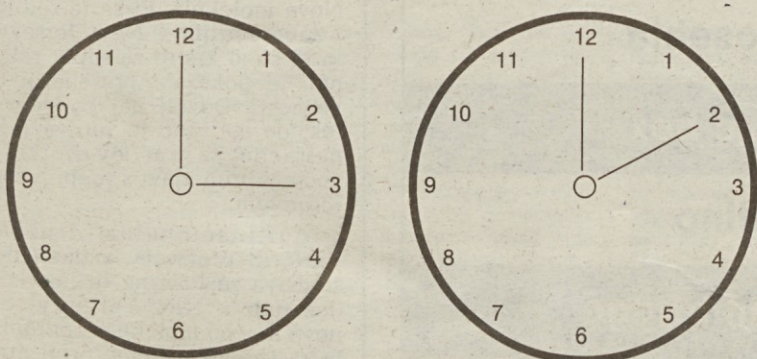
Napovedi o vojaškem spopadu pa se že množijo

Še zadnji poskusi mirovne rešitve zalivske krize

NEW YORK — Po neuspehih diplomacije in neučinkovitosti embarga se vse bolj uveljavlja domneva, da bo samo vojaški spopad lahko rešil zalivsko krizo. Večina zahodnih držav, ki so s svojimi enotami prisotne v zalivu, je namreč že izjavila — tako kot v petek Baker — da ni izključena nobena možnost: če bo Sadam še vnaprej trpinčil talce in če sankcije OZN ne bodo dosegle zaželenega učinka, bo spopad neizogiben (med evropskimi partnerji je Italija edina, ki še vedno vztraja izključno na sankcijah). V Washingtonu se poleg tega bojijo, da bi Sadam izgubil živce in se prenačil z vojaškim napadom.

Edine diplomatske pobude prihajajo še vedno samo iz Jordanije, ki ni prekinila stikov z nobenim od sogovornikov. Prestolonaslednik Hasan je bil včeraj v New Yorku pri Bushu in Ševardnadzeju, kralj Husein pa je v Amanu sprejel iraškega zunanjega ministra Aziza. Le-ta je Huseinu posredoval Sadamov odgovor na predlog Maroka, Alžirije in Jordanije o rešitvi zalivske krize. Sadam naj bi namreč soglašal s predlogom, da bi krizo rešili na regionalni ravni z vzporednim pogajanjem o vseh ostalih vprašanjih Bližnjega vzhoda. Irak naj bi se tako umaknil iz Kuvajta, v zameno pa naj bi se tuje vojaške enote umaknile iz Savdske Arabije.

Jutri zimski čas

Kot prikazuje naša risba, bomo jutri ob 3. zjutraj, pomaknili kazalce na 2. uro, to se pravi za 60 minut nazaj. Končal se je torej poletni čas

Roparja sta se predala

VICARELLO — Le nekaj minut pred polnočjo se je v Vicarellu srečno zaključila štiridnevna in skrajno neprijetna »pustolovščina« zlatarja Lida Meucci. Zlikovca, ki sta ga ugrabila (skupaj s prijateljem) po spodletelem poskusu ropa, sta ga namreč izpustila na svobodo, nato pa sta se predala policiji.

Že v prvih večernih urah je državni pravdnik iz Livorna javil novinarjem, da je prišlo do dogovora z Francescom Facciolo in Egistom Siino. Obema bodo sodili v Livornu po hitrem postopku, dosegla pa sta to, da ne bosta več zaprta v San Gimignano. Javila sta, da bosta zapustila zlatarno z mrakom, da bi se izognila »reklamami«, a jima je načrte prekrizal nočni TV dnevnik RAI3, ki je oddajal predajo v neposrednem prenosu.

Zlatarna, v kateri sta zlikovca vztrajala več kot 80 ur

(Telefoto AP)

Priziv so vložili zeleni in Republikaner, češ da oškoduje manjše stranke

Nov vsenemški volilni zakon je za ustavno sodišče nezakonit

BONN — Nemško ustavno sodišče je včeraj pripravilo veliko razočaranje zahodnonemški vladi: volilni zakon, ki sta ga nemška parlamenta pripravila za prihodnje vsenemške volitve 2. decembra, je namreč proglasilo za nezakonit. Volilni zakon je sprožil veliko polemik že med parlamentarno razpravo, zlasti v Bundestagu (zakon sta morala sprejeti oba nemška parlamenta). Manjše stranke so očitale vladni večini, da želi s tem zakonom privilegirati velike stranke: za vstop v parlament naj bi bilo potrebnih najmanj pet odstotkov glasov. Zato so zeleni, Republikaner in druge manjše stranke vložile priziv na ustavno sodišče.

Ustavno sodišče, ki je s svojo razsodbo izzvalo pozitivne reakcije tudi večjih strank in celo nekaterih vladnih predstavnikov, je popolnoma osvojilo priziv. Priznalo je, da volilni zakon ne bi nudil vsem strankam enakih pogojev. Najbolj oškodovane bi bile majhne zahodnonemške stranke. Le malokateri Zahodni Nemec bi namreč volil zanje, tako da bi za vstop v parlament morale v vzhodnih volilnih okrožjih doseči vsaj 23,75 odstotka glasov (kar bi na vsedržavnem povprečju predstavljalo pet odstotkov glasov).

Zahodnonemška vlada, ki je zagotovila, da se bo takoj spravila na delo, da bo volilni zakon lahko pravočasno sprejet, ima pred sabo torej samo dve možnosti: znižati odstotke glasov, ki so potrebni za izvolitev, ali ustvariti — na vzhodu in na zahodu — ločena volilna okrožja, v katerih naj bi obveljal omenjeni prag. Nov zakon naj bi poleg tega dopuščal, da bi manjše stranke predstavljale skupne liste.

Medtem pa se je združila druga vplivna stranka. Včeraj se je namreč začel kongres za združitev liberalcev, ki so napovedali, da bodo tudi vnaprej sodelovali s CDU in da bo za kanclerja kandidiral zunanji minister Genscher.

Predsednik nemškega ustavnega sodišča prebira razsodbo. (Telefoto AP)

Novost v preiskavi o umoru sodnika Livatina

Mafija »uvaža« morilce iz ZRN

AGRIGENTO — Preiskovalci iz Agrigenta so menda že odkrili plačane morilce, ki so pred desetimi dnevi umorili sodnika Rosaria Livatina. Na sodnika naj bi se spravili v štirih, neka peta oseba pa je krila njihovo morilsko akcijo. Preiskovalci so zamočali imena štirih osumljenцев, vendar so dejali, da gre za osebe, ki so imele opravka s pravico v Italiji, a so že pred mnogimi leti zapustile domovino in so od takrat živele v ZRN, točneje v nekem mestecu pri Düsseldorfu.

Preiskovalci so zaslišali sorodnike in znanke štirih oseb, vendar so jim

vsil odgovorili, da se njihovi najbližji že leta ne vračajo v Italijo. Vrnili pa so se le, saj so na avtomobilu umorjenega sodnika pustili svoje prstne odtise, pričevanja nekaterih očividcev pa se prav tako ujemajo z identikitom morilcev. Preiskovalci so v sodelovanju z Interpolom na sledi skupini morilcev, ki je menda zapustila Sicilijo takoj po umoru. Nekaj več težav imajo pri ugotavljanju istovetnosti osebe, ki je skrbela za delo na terenu. Preiskovalci menijo, da je to kranj, ki je dobro poznal delovne in življenjske navade »prepoštenega« sodnika.

Marcello Calì bo ostal v ječi Danes pogreb deklice iz Aidona

AIDONE — Danes bo v Aidonu pogreb 6-letne deklice, ki je umrla po posilstvu in jo je oseba, ki je povzročila njeno smrt, pustila v smetnjaku. V mestecu pri Enni bo to dan žalovanja, preiskovalci pa so potrdili pripor 30-letnega Marcello Calija. Obstaja namreč utemeljen sum, da je Calì res posilil in povzročil smrt deklice, ki ga je tudi poznala, ker je njena družina večkrat dajala bivšemu zaporniku hrano. Poleg tega pa je Calì priznal, da je odeja, v kateri je bilo trupelce, njegova, vendar je odločno zanimal vse ostale obtožbe in je dejal, da so mnogi imeli ključke njegovega borgega stanovanja.

Napetost na Hrvaškem se ponovno stopnjuje

LJUBLJANA — V Srbiji bodo volitve 9. decembra, v Bosni in Hercegovini 18. novembra, v Makedoniji 11. novembra, v Črni Gori pa v drugi polovici decembra.

Sklep o volitvah v Srbiji je sprejela srbska skupščina v petek, ko je sprejela tudi volilni zakon. Uveljavljen je večinski sistem, ki ne upošteva strank, temveč samo oškodovane, volitve nadzorujejo volilne komisije po sedanjem sistemu in torej brez nadzorstva strank. Že v zboru združenega dela je bilo precej polemike, vendar srbska skupščina ni sprejela nobenega bistvenega popravka. Zato je tudi vprašljivo, če bo opozicija nastopila na volitvah ali jih bo bojkotirala, kot je dosedaj napovedovala.

Iz Hrvaške pa poročajo, da je bilo sinoči v Petrinjah in drugih krajih mirno po skrajno napetem dnevu. Na obsežnejšem predelu, kjer živijo Srbi, je namreč prišlo v petek do izgradov, tako, da so s solzicem, s palicami in vodnimi topovi nastopili hrvaški specialci. Hrvaško ministrstvo za notranje zadeve je včeraj izdalo sporočilo, da nihče ni bil ranjen in da so pobrali orožje, katerega so iz postaj milice odnesli demonstranti. Kasneje se je izvedelo, da je bil zaradi strel-ov težje ranjen en pripadnik hrvaških specialcev.

Ingrao proti razkolu

ARCO — Pietro Ingrao je včeraj iznenadil fronto za NE, to je manjšino »demokratskih komunistov«. Njegov poseg na študijskih dnevih v Arcu pri Trentu je bil deležen velike pozornosti, njegove besede pa so bile prava ledena prha za občinstvo, ki je posegu »voditelja komunistične levice«. Ingraoov poseg je iznenadil in neprijetno presenetil predvsem njemu najbolj naklonjene tovariše.

Ingrao ni sicer rekel nič novega in nič ni dodal svojim dosedanjim analizam komunističnega »zdravja«, poskrbel je le za znanstveno utemeljevanje svojih stališč. Izrekel se je proti večini, proti vsem, ki se trudijo v iskanju skupnega imenovalca med manjšino in večino, predvsem pa je zavrnil sleherni možnost, da bi prišlo do razdora v partiji in dejal, da se bo vse do zadnjega boril proti temu. Utemeljevanje svojih stališč je Ingrao pričel kar z analizo zalivske krize. Naglasil je dejstvo, da je evropska levica ostala ob robu dogajanja in to v času, ko ZDA - s podporo Sovjetske zveze -

zahtevajo kontrolo nad tem svetovnem območju izključno zaradi tega, ker menijo, da jim je to potrbo pri utrjevanju svoje politike sile. Kako je na to reagirala socialistična internacionala, se je še vprašal Ingrao, nato pa je napadel italijansko vlado in večino KPI z Occhettoom na čelu, ker se je vzdržala glasovanja in tako podprla Andreottijevo politiko. To je znak, da je partija zavila na desno - je dejal Ingrao - prav v trenutku, ko smo zahtevali, naj se pomakne naprej, a v nasprotno smer.

Kritike Pietra Ingraa so letele na tajnika »preobrata« in na njegovo večino. Z dobršno mero ironije je poravnal račune z »mešetarji« in »pogajalci«, ki se trudijo, da bi našli nove večine in nove sredine. Po njegovem je to »političizem«. Potem pa je iznenadil vse z izjavo, da se bo odločno boril proti razdoru, čeprav je dejal, da ne bo mogoče rešiti partijske enotnosti le z reševanjem vprašanja imena identitete. Treba bo zavihati rokave... G. R.

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

Referendum

ti in ozemeljske nedotakljivosti pred zunanjo agresijo.

Zvezno predsedstvo je na osnovi teh razgovorov pripravilo gradivo z naslovom »Projekt izvajanja sprememb ustavnih odnosov v SFRJ zaradi rešitve ustavne krize Jugoslavije«. Gradivo izhaja iz predpostavke, da je potrebno šele ustvariti pravno podlago za razrešitev krize, na tej osnovi naj sklepa zvezna skupščina, naj se razpiše referendum, zvezna skupščina pa bi ugotovila, za katero opcijo so se odločili državljani. Ta ponujeni predlog izhaja iz nadaljevanja, vstraja na dosedanjem dogovoru, oni ki jim dogovor ne ustreza pa bi iz skupnosti izstopili. Povsem nesprejemljiv je pogled na pravno sukcesijo Jugoslavije, po kateri bi bile nosilec državno pravne kontinuitete preostale federalne države, ostale pa bi izločili. Važno je tudi vprašanje meja, saj bi moralo veljati načelo veljavnosti sedanjih meja med republikami.

Nosilec celotnega procesa torej po slovenskem mnenju ne more biti niti predsedstvo SFRJ niti zvezna skupščina, ki je s svojim stališčem do Kosova izgubila ustavno legitimnost. Nosilec so lahko samo suverene republike, ki na svojih demokratično izvoljenih parlamentih določijo pooblaščen zastopnike v posebno telo za pogajanja o novih odnosih in za obliko ureditve, o kateri se lahko izrečejo državljani na referendumu v vsaki republici. Priprave lahko trajajo že sedaj, toda trdnost in zanesljivost možnih rešitev bo mogoče preveriti šele po volitvah, ko bodo opravljene v vseh republikah.

Dosedanja opredelitev republik je pokazala, da predlog zveznega predsedstva podpirajo Srbija, Črna Gora in Vojvodina; Slovenija in Hrvaška sta proti, opredelitev Makedonije in BiH pa gre v smer sodobne federacije, ki pa ne izključuje premisleka o konfederaciji še zlasti, če federacija ne bi bila sprejemljiva za vse.

O modelu konfederativne pogodbe je predsedstvo Slovenije že razpravljalo in skupaj z vladjo izdelalo delovno besedilo teoretičnih osnov za takšno pogodbo. Na tej podlagi skupina strokovnjakov iz Slovenije in Hrvaške pripravlja modelno zasnovo konfederacije. V tej fazi še ne gre za dokončno besedilo temveč za elemente, ki bi prišli v poštev pri sestavljanju konfederalne pogodbe.

Slovenski model reševanja jugoslovanske krize je torej diametralno dru-

gačen od zvezno-srbskega. Slovenski model, vsklajen s stališči Hrvaške, vztraja na dosledni večstrankarski demokraciji, na razgovorih in na skupni pogodbi suverenih republik. Na tej osnovi je možno ohraniti Jugoslavijo, seveda povsem preurejeno. Srbsko-zvezni model pa temelji na takojšnjem referendumu, na osnovi katerega bi ohranili nekatere države v jugoslovanski federaciji in te države bi bile dedič Jugoslavije, ostale pa bi izključili. V tem okviru bi tudi na novo začrtali meje med preostalo federativno Jugoslavijo in novimi državami. Očitno je, da prvi model vodi k dogovarjanju in težavni toda možni obnovi sodelovanja, drugi pa v spore in nacionalistične spopade.

Svetovna javnost je vedno bolj upoznana z resničnimi jugoslovanskimi dilemami in vedno bolj očitna je tudi svetovna podpora demokratični rešitvi jugoslovanske ustavne krize. Tudi zato je zelo prav, da so dileme na tako jesen in prepričljiv način prišle do izraza na zasedanju slovenske skupščine, ki je ta načela soglasno podprla.

V Kosovem polju

loševiča, ki je po novi ustavi Srbije tudi vrhovni komandant srbske vojske boril proti, kot je dejal uštašem hrvaškega voditelja Franja Tudjmana ter proti Albancem na Kosovu.

Množica pa je spet začela vpiti in ogorčeno protestirati, ko je menil, da Slobodan Milošević najbrž ne ve, kako sovražno predstavnik srbskega gibanja sprejemajo na Kosovem polju. Na tribuno so metali kamenje in policisti so komaj zadržali Srbe in Črnogorce s Kosovega polja, da niso prebili varnostnega kordona ter napadli Vuka Draškovića in člane centralne uprave srbskega gibanja obnove, ki so se nahajali na tribuni. V nekem trenutku je to uspelo predsedniku združenja Božur Bogdanu Kecmanu, ki je v pričo množice novinarjev in snemalcev napadel urednika glasila Draškovićeve stranke Srbska reč Aleksandra Čotrića in ga obrcal.

Sicer pa je Vuk Drašković včeraj v Kosovem polju potrdil, da med srbskimi strankami ni razlik, kar zadeva odnos in politiko do albanske narodnosti. Pomenljiva je njegova že citirana izjava, da je edina stranka na Kosovu Srbija. Povsem v skladu s tekočo politiko pa je grožnja, ki jo je Vuk Drašković včeraj izrekel v Kosovem polju,

češ da bo treba vse Albance na Kosovu, ki ne bi spoštovali in ubogali Srbije, pognati čez Prokletje v Albanijo. Zborovanje se je končalo brez velikih incidentov, le iz nekaterih avtomobilov okrašenih s srbskimi zastavami se je oglasilo streljanje.

Varstvo otrok

tuja ozemlja in vojaške zasedbe ter obvezuje podpisnike, naj »preučijo in morebiti spremenijo načela, po katerih sestavljajo državne proračune«. Deklaracija naj bi poleg tega obvezovala podpisnike, naj otrokom namenijo vsaj del tistih sredstev, ki ne bodo več namenjena hladni vojni. Prav to

točko pa bi lahko še spremenili, saj so se mednarodne razmere zaradi zalivske krize hudo spremenile. Poleg tega pa so vsi v strahu pred gospodarsko recesijo. Zato so opazovalci precej skeptični, da bi vrh lahko resnično spremenil položaj otrok, ne samo v nerazvitih, pač pa tudi v razvitih državah. Njihov pesimizem podpira tudi dejstvo, da je le 40 držav podpisalo listino o pravic otrok, ki jo je novembra lani sprejela OZN. Listine niso med drugim podpisali ZDA (kjer je problem nasilja nad otroki vse bolj pereč in kjer je otroška umrljivost zelo visoka), Iran in Irak.

Kako bo mednarodna politična situacija vplivala na summit o otroštvu, pa bo mogoče ugotoviti šele danes.

ENGLISH
LANGUAGE
CENTRE

TRST - Ul. S. Nicolò 11 - Tel. (040) 363878

Tečaji angleščine vseh stopenj

Materin jezik učnega osebja

Tečaji za otroke »Magic box«

Posebni tečaji za mladino

Priprava izpitov za Cambridge

Intenzivni tečaji

Omejeno število do 9 slušateljev

propagandno obvestilo

Toda iz ZDA prihaja super retinol

Sonce sorodnik gub

NEW YORK — Zagorela koža je hči poletja. Toda to neposredno sorodstvo se pogosto razširi tudi na gube.

Znanost je že pred časom pokazala, da obstaja tesna vez med podaljšanim izpostavljanjem sončnim žarkom in procesom staranja kože. Sonce namreč v praksi občutno pospešuje že sicer precej omajan biološki ritem kože.

Da bi privržencem zagorelosti pomagala poraziti »sončne« gube, sta ameriška raziskovalca Geoffrey Brooks in Hans Schaeffer odkrila način, kako okrepiti molekulo retinola, ki se je sicer že bil izkazal za najboljšega zaveznika kože.

Z uporabo nekega encima v vlogi biološkega reaktorja, sta raziskovalca na strukturo retinola priključila verigo atomov, ki jo sestavlja 50 aminokislin. Nova molekula, ki se je rodila v laboratorijih v New Jerseyu in ki so jo krstili za super retinol, je pokazala presenetljive lastnosti. Dovolj naj bo podatek, da sta moč in hitrost penetracije za kar dvajsetkrat večja v primerjavi s preprostim retinolom.

Multinacionalna družba Korff, ki proizvaja kozmetična sredstva za lekarne in ima sedež tudi v New Yorku, je to novo močno molekulo uporabila za izdelavo kreme proti gubam z imenom Anti-Age Super. Potem ko so jo začeli prodajati v Ameriki, je nova močna krema proti gubam s super retinolom prišla tudi v italijanske lekarne.

Po formalni združitvi bo Nemčija od srede dokončno ena sama država

Združena Nemčija novi evropski velikan

Z nemško združitvijo, ki je postala pravi simbol »mehke revolucije« na Vzhodu, se bodo spremenila vsa evropska ravnanja: enotna Nemčija bo spet med (teritorialno) največjimi državami v Evropi (pa čeprav bodo nje-ne meje obsegale manj ozemelj kot — seveda — leta 1943 in celo manj kot leta 1937), še bolj pa se bo utrdila seveda tudi z gospodarskega vidika, pa čeprav bo za obnovo vzhodne Nemčije morala prvih pet let vložiti več kot sto milijard mark (in verjetno še veliko več, saj so v Zvezni republiki Nemčiji že ugotovili, da letošnje projekcije ne držijo). Poleg tega, da bo enotna Nemčija »vodila« lestvico najbogatejših evropskih držav (kar bo samo po sebi spremenilo itak labilno ravnanje med dvanajstimi članicami Evropske skupnosti), pa bo »pripeljala« s seboj v Evropsko skupnost še okrog sedemnajst milijonov Nemcev in kopico raznolikih, zlasti gospodarskih, a tudi političnih problemov.

Z združitvijo se bo vloga Nemčije povsem spremenila. Nemčija ne bo več »gospodarski velikan, a politični pritlikavec« (kot so se doslej tolažili nekateri), pač pa bo spet postala velika politična in gospodarska sila ter naravni »most« med Vzhodom in Zahodom. V Zahodni Nemčiji trdijo sicer, da se njena bodoča vloga ne bo nikakor spremenila, vendar je dovolj vzeti v pretres le nekaj števil, in bo takoj jasno, da bo združena Nemčija postala nova vodilna evropska sila, ki bo zasenčila vse ostale evropske države. Novo vsenemško gospodarstvo naj bi za 30 odstotkov prekosilo močno francosko gospodarstvo, Franciji pa naj bi Nemčija odvzela primat celo v kmetijskem sektorju, v katerem je italijanska zahodna sosedna prva.

Na nemški primat v Evropi bo sicer treba počakati vsaj nekaj let, odvisno pač od sposobnosti vzhodnonemškega gospodarstva, da se prilagodi novemu tržišču in da se posodobi, in od njegovega potenciala. Le-ta je, kot je znano, zelo velik, med največjimi v Vzhodni Evropi. Kljub temu pa zija med zahodno in vzhodno Nemčijo še vedno velik gospodarski prepad. Največja je razlika seveda v bruto narodnem dohodku. Zvezna republika Nemčija je leta 1987 proizvedla skupno 1.632,7 milijarde mark dohodka, Nemška demokratična republika pa samo 203,2 milijarde mark. Manjša je razlika, če upoštevamo osebne bruto dohodke, ki so v ZRN leta 1987 znašali 26.800 mark na osebo, v NDR pa 12.200 mark na osebo (treba pa je seveda upoštevati različno vrednost zahodnih in vzhodnih mark).

Čeprav je razkorak med Nemčijama tako velik, pa je struktura zaposlenosti v obeh državah precej slična (podatki se nanašajo na leto 1987): v kmetijstvu in gozdarstvu je v ZRN delalo 5,1 odstotka zaposlenih, v NDR pa 10,8; v gradbenem sektorju je razmerje 6,7 proti 6,6; v prevoznem, distribucijskem in komunikacijskem sektorju 18,5 proti 17,7; v manufakturnem in energetskem sektorju 33,8 proti 40,6; v terciarnem sektorju pa 35,9 proti 24,3.

Vzhodna Nemčija pa prinaša s sabo tudi velike dolgove. 8 tisoč vzhodnih podjetij je namreč zadolženih za kar sto milijard mark (74 tisoč milijard lir). Dolgovi so dramatično planili v ospredje takoj po padcu zidu in po odprtju mej. Zadnji »socialistični« premier Modrow je še pred volitvami ustanovil namreč ustanovo »Treuhandelanstalt«, ki naj bi sanirala in privatizirala vsa državna podjetja in ki so jo od vsega začetka označili za največjega in najskrivnostnejšega gospodarskega kolosa na svetu. Od samega za-

V začetku letošnjega leta, samo dober mesec po zrušitvi berlinskega zidu, so se začeli nemški državljani že zavzemati za enotno Nemčijo

četka je bilo jasno, da bo sanacija zelo težka, če ne celo nemogoča. Njen prvi predsednik je odstopil po petih tednih, sedaj pa na predsedniškem mestu sedi predsednik industrijskega velika Hoesch Rohwedder. Pred Rohwedderjem prihodom so nekatere koncerne (kot verigo Interhotel) z vsjo hitrico prodali zahodnonemškim kupcem, tako da so samemu Treuhandelanstaltu prizadejali velikansko škodo.

Vzhodnonemško tržišče nudi vsekakor neverjetne možnosti za vlaganje in za sklepanje joint-ventures. Treuhandelanstalt ima sicer nalogo, da zapre nerentabilne obrate, ki se ne bi mogli prilagoditi zahodnemu tržišču, a

mora tudi nadzorovati, da v Nemčiji ne bi prišlo do prevelikih gospodarskih koncentracij, kakršne so bile možne v prvih mesecih zmede. Zaradi tega deluje sedaj vzporedno z zahodnim Bundeskartellamt.

Gospodarska koncentracija je vzporedno z brezposelnostjo trenutno največja nevarnost. Najeklatantnejši primer, ki priča o nevarnosti večanja že mogočih zahodnonemških »trustov«, predstavlja položaj vzhodne letalske družbe Interflug, ki jo je hotela takoj odkupiti Lufthansa in za katero se sedaj pogaja tudi British Airways.

Poleg bodočnosti vzhodnonemškega gospodarstva pa obstaja še veliko

vprašanje, in sicer, kako se bo končalo sodelovanje Vzhodne Nemčije s Svetom za vzajemno gospodarsko pomoč (SEV), ki je bil njen glavni gospodarski partner, saj je preko njega šlo kar 65 odstotkov vzhodnonemške trgovinske menjave s tujino. Evropska skupnost se o tem še ni izrekla, obstajajo pa štiri možnosti: sporazume, ki jih Vzhodna Nemčija mora še spoštovati, bi lahko spremenili; Nemčiji naj bi izdali začasno dovoljenje za spoštovanje sporazumov, dokler ne zapadejo; sporazume naj bi spoštovali samo vzhodni Länderji; nazadnje pa je mogoče še prilagoditi pravno podlago Skupnosti.

Znatna pomoč Evropske skupnosti za svojo novo »trinajsto« članico

Za gospodarski razvoj vzhodnonemških Länderjev, ki bodo od 3. oktobra vključeni seveda v Evropsko skupnost kot sestavni del enotne Nemčije, bo prispevala tudi Evropska skupnost. Ti posegi pa bodo seveda terjali precej denarja od evropskih partnerjev združene Nemčije, tako da je ES že spremenila proračun za letošnji in za prihodnja leta. »Priključitev« vzhodnonemških Länderjev naj bi »stala« sicer veliko manj kot priključitev kake druge države, zlasti zato, ker bodo po predvidevanjih njihovi dohodki večji od drugih evropskih držav. V primeru Vzhodne Nemčije predvidevajo namreč, da bo ES potrošila v prihodnjih letih dve milijardi ecujev — za podporo kmetijstvu in strukturalno prenosno gospodarstva — Vzhodna Nemčija pa bo morala istočasno prispevati ES poldrugo milijardo ecujev na leto. Ko bo Vzhodna Nemčija dosegla določeno razvojno stopnjo, naj bi bil njen odnos z ES torej »čist«, se pravi da bo Skupnosti prispevala več, kot bo terjala od nje.

Dotlej pa bo denar prihajal predvsem iz blagajn ES. Prispevki za Vzhodno Nemčijo bodo sicer le malo vplivali na letošnji proračun, saj se bo pomoč Vzhodni Nemčiji začelo oktobra. Izdatki se bodo precej povečali prihodnje leto, vendar ne ogromno, ker vzhodnonemško gospodarstvo ne bo storilo še tistega kvalitetnega preskoka, ki bi terjalo tak priliv denarja, vrhunec pa bodo dosegli leta 1992 in 1993. Za triletnje 1991/93 naj bi Vzhodni Nemčiji prispevali po predvidevanjih tri milijarde ecujev (to je okrog skoraj 5 tisoč milijard lir).

Z vstopom v Evropsko skupnost pa bo Vzhodna Nemčija poleg denarja morala sprejeti tudi obveze, saj bo

kot vsaka druga članica morala spoštovati smernice Skupnosti. Tega pa seveda ne bo mogla storiti takoj. Zato je evropski parlament že z dokumentom, s katerim je sprejel njen vstop v ES, določil, da Vzhodna Nemčija ne bo primorana takoj spoštovati vseh smernic. Najbolj »liberalni« so bili evropski poslanci na kmetijskem in nanaravovarstvenem področju (kar je izzvalo ogorčenje zelenih, ki so zaradi tega glasovali proti predloženemu dokumentu). Smernice o kmetijstvu naj bi Vzhodna Nemčija začela spoštovati leta 1993, smernice o varstvu okolja pa šele leta 1996 (kljub temu da je vzhodnonemško okolje že sedaj med najbolj onesaženimi v Evropi).

Kljub temu pa se bo Vzhodna Nemčija že prihodnje leto morala prilagoditi Evropski skupnosti, tako da bo morala »sklestiti« nekatere kmetijske sektorje. Po pravilih za stabilizacijo stroškov bo morala zmanjšati proizvodnjo nekaterih pridelkov. Tako bo do aprila 1991 morala na primer zmanjšati za dvajset odstotkov proizvodnjo mleka, medtem ko še niso znani ukrepi za druge proizvode. Zanimivo je vsekakor, da bo najkasneje do leta 1992 morala prilagoditi tudi kakovost svojih proizvodov, drugim državam pa bo medtem lahko prodajala le tiste proizvode, ki zadoščajo vsem pravilom Evropske skupnosti (gre seveda za vsebino protizajedavskih sredstev in drugih snovi v prehranbenih izdelkih.)

Najbolj zaskrbljujoče pa je zdravstveno stanje okolja: zrak vsebuje namreč 4-krat več žveplovega dioksida kot v drugih evropskih državah, medtem ko je reka Elba dejansko že biološko mrtva.

Perspektive in neznanke

V tem tednu se bo politična geografija Evrope krepko spremenila: v osrčju stare celine bo nastala nova država, Združena Nemčija. Z združitvijo obeh nemških držav, za kar sta se opredelila oba nemška parlamenta in za kar so se dogovorili pred nedavnim na takoiimenovani konferenci 4 plus 2 (štiri velesile, zmagovalke v drugi svetovni vojni in obe nemčiji) se začneja za Evropo novo obdobje.

Za Evropo in tudi za svet je združitve obeh Nemčij dogodek prelomnega značaja. Z združitvijo bo dokončno napisana beseda konec pod poglavje, ki se je začelo pred petdesetimi leti z drugo svetovno vojno, obenem pa bo združena Nemčija glavni sad tektonskih pretresov, ki so se začeli lani poleti in ki so v dobrem letu povsem spremenili videz nekdanje Vzhodne Evrope. Novembra lani se je z zrušenjem berlinskega zidu zrušila tudi tista razmejitev sveta na dve influenčni sferi, z združitvijo Nemčij pa je Jalta dokončno pokopana.

Rane druge svetovne vojne so torej vsaj s političnega vidika zaceljene, nemški narod bo spet živel v svoji enotni državi. To je pozitivno, saj je najvidnejši dokaz, da je stara celina končno prebolela hud pretres, ki ga je doživela v sredini tega stoletja in stopa v tretje tisočletje z drugačno politično podobo in torej tudi z drugačnimi perspektivami. Obenem pa se prav z združitvijo obeh Nemčij začneja tudi obdobje polno neznank, ki vzbujajo v marsikomu občutek negotovosti in tudi preplaha.

Najmanj utemeljen je strah tistih, ki vidijo v združenji Nemčiji novo morebitno nosilko tistih ekspanzionističnih teženj in nacionalizma, ki so bili eden od vzrokov tako prve kot tudi druge svetovne vojne. V povojnem obdobju je Nemčija utrčila svojo notranjo demokratično ureditev in je doslej tudi v hudih razmerah (ko je bila ena od izrazitih tarč ultralevega terorizma) opravila izpit demokracije.

Strah pred združeno Nemčijo kot novo vojaško velesilo, ki bi ogrozila mir je zato najbrž neutemeljen. Toda Nemčija je bila doslej, prav zato ker je bila razbita na dve državi, na evropski in svetovni sceni gospodarski velika in politični pritlikavec. Odslej najbrž ne bo več tako. Potrebnovala bo sicer nekaj let, preden bo uskladila in presegla vsa neravnovesja, ki so nastala v štiridesetih letih ločitve in razvijanja v dveh sistemih, toda potencial, s katerim razpolaga, je tak, da redkokdo dvomi, da ji bo kmalu uspelo postati prva evropska in morda tudi svetovna gospodarska sila.

Kaj bo to pomenilo za Evropo? Kako bo vse to vplivalo na evropske integracijske procese? Kako bo to vplivalo na tisto Evropo narodov, v kateri vidijo predvsem manjši narodi svojo prihodnost?

Na vsa ta vprašanja je težko odgovoriti. Nedvomno pa je od njihove usklajene rešitve v veliki meri odvisna prihodnost Evrope, v kateri se vojne najbrž ne bodo več vojskovale na bojnem polju, pač pa v zaprtih razkošnih prostorih upravnih svetov delniških družb. Dejstvo, da je bila ob procesu združevanja Nemčij Evropska skupnost s svojimi organi precej ob strani pa ne navdaja z optimizmom.

V.T.

»Nemčija si bo vselej prizadevala le za mir«

»Iz združene Nemčije bodo prihajale same mirovne pobude,« piše v 2. členu sporazuma, ki so ga 12. septembra podpisale v Moskvi štiri zmagovalke druge svetovne vojne ter ZRN in NDR. »Na osnovi ustave združene Nemčije so dejanja, ki bi skazila mir med narodi ... ali katerih namen je napadalna vojna ... protiuustavna in kaznivna. Vladi ZRN in NDR se bosta posluževali orožja samo na osnovi ustave ali Listine OZN.« Dosledno s tem načelom vsebuje sporazum tudi zagotovila glede nemških meja in nemških ozemelj, ki se ne bodo spremenila (zaradi tega bo iz ustave izginil tudi del člena 23, ki je dopuščal možnost priključitve novih ozemelj), ter orožja in vojske. Vojska združene Nemčije ne bo štela več kot 370 tisoč vojakov, nemška država pa ne bo mogla proizvajati ali hraniti jedrskega, biološkega in kemijskega orožja. Sovjetske vojaške enote bodo zapustile nemško ozemlje najkasneje do leta 1994, dotlej pa bodo v vzhodnih Länderjih same enote za teritorialno obrambo (do tega leta bodo francoske, britanske in ameriške enote lahko same lahko naselile vzhodna ozemlja, na katerih ne bo nikoli tujih vojsk, šele po letu 1994. Združena Nemčija pa ima pravico, da pristopi h kateremukoli zavezništvu.

Praznovala bo vsa Nemčija

Medtem ko bo predsednik ZRN Richard von Weizsäcker v starem berlinskem Reichstagu, ki od konca druge svetovne vojne ne služi več svojemu namenu, proglasil nemško združitve, se bo v vsej Nemčiji razvnel velik praznik. Protokolarni slovesnosti bosta namreč v sredo, 3. oktobra, s predsednikovim govorom in in v četrtek s skupnim zasedanjem nemških skupščin. Zunaj pa bodo Nemci dali medtem duška svojemu veselju. Največje praznovanje bo seveda v bodoči prestolnici Berlinu, kjer sp že nekaj mesecev zasedene vse hotelske sobe. Opolnoči bodo zazvonili mestni zvonovi, ljudje pa bodo dočakali zoro na aleji Unter den Linden, kjer si bodo sledile vsakovrstne prireditve. Združitve bodo praznovali tudi z manj »ljudskimi« prireditvami, kot je koncert v berlinski Filharmoniji.

Kakšno ime za nekdanjo NDR?

Nemški jezikoslovci se trudijo, da bi dobili primeren izraz, s katerim naj bi v prihodnosti — se pravi po združitvi — imenovali ozemlja bivše Nemške demokratične republike. Skušajo se namreč izogniti izrazom, ki bi bili po eni strani reduktivni, po drugi celo žaljivi za vzhodne nemške brate. Nevtralne besedne zveze, kot sta »bivša NDR« ali »sedanja NDR«, Nemcem niso všeč, ker nočejo več slišati o NDR, tako da jim že sama kratica preseda. Mnogi časopisi uporabljajo izraz »še NDR«, ki pa nikakor ne reši problema, saj od 3. oktobra ne bo več NDR, po drugi strani pa vsebuje zasoženo kratico.

Društvo za nemški jezik iz Wiesbadna je zato razpisalo natečaj, katerega se lahko udeležijo vsi državljani in ki naj bi bil v pomoč pri iskanju najprimernejšega izraza.

Vsi nemški kanclerji od leta 1871 do danes

V 119 letih je Nemčiji vladalo 31 kanclerjev. Vse od prvega kanclerja Otta von Bismarcka naprej so prav kanclerji oblikovali notranjo in zunanjo politiko Nemčije, saj so jim cesarji in predsedniki predajali čedalje večjo moč.

Prvi nemški kancler je bil »železni« Otto von Bismarck, ki je ostal na krmilu Nemčije od »prve« nemške združitve leta 1871 do leta 1890. Sledili so mu Leo von Caprivi, Chlodwig von Hohenlohe-Schillinfürst, Bernhard von Bülow, Theobald von Bethmann-Hollweg, Georg Michaelis, Georg von Hertling in Max von Baden. Izgredi po koncu prve vojne so prisilili cesarja Wilhelma II., da se je odpovedal prestolu. Zadnji kancler cesarstva je bil — le za 24 ur — socialdemokrat Friedrich Ebert, ki je bil nato prvi nemški predsednik. Za prvega kanclerja Weimarske republike je bil imenovan Philipp Scheidemann, sledili pa so mu Gustav Bauer, Hermann Müller, Konstantin Fehrenbach, Joseph Wirth, Wilhelm Cuno, Gustav Stresemann, Wilhelm Marx, Martin Luther, Henrich Brüning, Franz von Papen, Kurt von Schleicher in leta 1933 ... Adolf Hitler.

Po drugi vojni so za kanclerja bili Konrad Adenauer (CDU), Ludwig Erhard (CDU), Kurt Kiesinger (CDU), Willy Brandt (SPD), Helmut Schmidt (SPD), Helmut Kohl (CDU).

Zaradi vladnega »manevra«, ki ga mora odobriti parlament

Vsepovsod nezadovoljstvo

RIM — Vladni program za odpravo primanjkljaja na področju javnih izdatkov, ki ga morata odobriti seveda še poslanska zbornica in senat, je naletel na različne ocene, nekatere povsem negativne in druge deloma pozitivne, ni pa praktično nikogar zadovoljil. Pač zato, ker so ukrepi, kakor so si jih zamislili razni ministri, prerazdrobljeni, premalo usklajeni in posajeni z vrzeli, tako da so bolj podobni aspirinu kot pa temeljiti terapiji, kakor menijo v bistvu sindikalisti. Kajti aspirin je ne bo trajno rešil glavobola ali česa hujšega. Glavobol pa je zdaj povzročil vladni "manever" marsikomu.

Začnimo z organizacijami stanovanjskih upravičencev Sunia, Sietet in Uniat. Če se kaj ne spremeni, bodo stanovanjske najemnine čez dve leti trikrat dražje, pravijo, to pa zato, ker bo treba močnemu porastu katastrskih rent (za kakšnih 150% od 1. januarja 1992 dalje) prišteti še breme novega davka na nepremičnine (ICI) in posledice liberalizacije stanarin, ki jo napoveduje minister za javna dela Prandini. Davčno breme bo znašalo 200%, hišni lastniki pa ga bodo v svobodnem tržnem režimu zvrnili na najemnike. Če ob tem upoštevamo še naklep o odpravi pravične stanarine, tedaj je mera polna, ugotavljajo omenjene organizacije, ki naglašajo, da bi bilo treba - nasprotno - lastnike, ki stanovanja ali hiše dajejo v najem, razbremeniti, one pa, ki pušajo stanovanja prazna, dodatno obremeniti.

Finančna pomoč primarnemu sektorju - kmetijstvu - se bo prihodnje leto skrčila za 10%. To je najvil sam minister Saccamandi, ki je sicer pohvalil sklep o nakazilu 9.000 mili-

jard lir za finansiranje triletnega kmetijskega programa 1991/93. Organizaciji kmetov Confcoltivatori in Coldiretti poudarjata, da bo omejitev teh sredstev še bolj ogrozila kmetijstvo, ki je že itak pod udarom evropskih predpisov in ki utegne ostati utesnjeno v jeklenem primežu inflacije oziroma okrnitve kreditov.

Stanovsko združenje obrtnikov CNA toži, da bodo male tvrdke močno prizadete in bodo zato prisiljene odpustiti 20.000 delavcev (začenši pri tekstilnih tovarnah). Tega so krivi v prvi vrsti preveliki proizvodni stroški in ohlapno finansiranje Artigiancasse, napovedani vladni ukrepi pa tega stanja nikakor ne bodo popravili - kvečjemu poslabšali.

V določenem pogledu pa "manever" najhuje prizadene zdravstvo oziroma najbolj izpostavljene občane. Pristojni urad CGIL je sestavil študijo, iz katere izhaja, da bi lahko država vnovčila 8.900 milijard lir na manj boleč način. Deloma bi bilo to možno s pridobitvijo utajenih zneskov na račun socialnih dajatev v času 1985/87 (500 milijard), z iztržkom od I. obroka "davka na zdravje", vplačilivega z dohodkovno prijavo (700 milijard) in s prihodkom od dajatev, ki jih dolgujejo v smislu reforme skrbstvenega sistema neodvisni delovni ljudje (1.500 milijard). Nadalnjih 1.000 milijard naj bi privarčevali na račun nadur, ki jih opravlja zdravstveno osebje, 1.600 milijard s strožjim urejanjem raznih plačilnih rokov, 2.400 milijard s smotrnejšo farmacevtsko oskrbo oziroma censko revizijo seznamov z zdravili in s podražitvijo nekaterih specialističnih pregledov.

Mednarodne borze jasen odraz strahu pred vojno

NEW YORK, MILAN — Petrolejski trg je začel hudo skrbeti mednarodne oblasti. Petrolej je zdaj še za 4 dolarje pri sodu dražji kot pred enim tednom in nič ne kaže, da bo cena popustila. Bush bi rad zato sprostil 5 milijonov sodov iz strateških rezerv, vprašanje pa je, kaj poreče senat pa tudi Mednarodna agencija za energijo (AIE), ki se bo v kratkem spet sešla, ki pa je v petek izjavila, da ni nobena njena članica primorana seči po rezervah. Dražitev petroleja in rastoča negotovost zaradi stanja v Perzijskem zalivu oziroma vse bolj otipljive možnosti vojaškega spopada izrecno pogujejo borze z valutami in vrednotnicami. Dolar nenehno koleba, v zadnjih sedmih dneh pa je zdrknil s 1.176,395 na 1.170,635 lire. Marka se je okrepila s 744,72 na 748,045 lire, prav tako tudi funt šterling (od 2.173,3 na 2.194,2 lire) in švicarski frank (z 888,5 na 902,02 lire). Najbolj nazoren dokaz, da je svetovni trg pod udarom Zaliva, pa je zlato, ki mu je cena te dni poskočila nad 400 dolarjev za unčo.

Na newyorški borzi z vrednostnimi papirji je Dow Jones padel v zadnjih sedmih dneh za 2,39% (v petek se je popravil za 1 odstotek). Frankfurtška borza je nazadovala nič manj kot za 7,73% zaradi zaskrbljujočih vesti z Bližnjega vzhoda pa tudi zaradi bojazni pred finančno-gospodarskimi posledicami združitve med Nemčijama. Na žüriški borzi so zaznamovali tedenski pad za 6,45% pod očitnim vplivom osipa na drugih borzah. V Londonu se je indeks znižal samo za 1,73% in še to zaradi pesimističnih izjav britanskega finančnega ministra Johna Majorja glede razvoja domačega gospodarstva v kratkoročni perspektivi. Pariška borza se je poslabšala za 3,36%, lahko pa bi se še bolj, ko ne bi v četrtek prišlo do začasne upočasnitve rasti petrolejskih cen.

Daleč najslabše pa je bilo te dni v Tokiu, kjer so zabeležili pravi borzni polom: v enem tednu je Nikkei strmoglavil za 11,76%, to pa prvenstveno zaradi panike, ki je zajela poslovneže ob ponedeljkovem poskoku petrolejskih cen. Stanje se je še poslabšalo v sredo zaradi vztrajnih govoric, da se pripravljajo v Zalivu na vojno oziroma celo, da so ameriški bombniki bombardirali iraško glavno mesto Bagdad.

Friulia: Razvoj zahteva temeljit tehnološki skok

TRST — »Če hočemo biti kos bodočim izzivom, če hočemo, da bo deželni proizvodni aparat vse bolj konkurenčen, če hočemo prodreti na glavna vzhodnoevropska tržišča in če nočemo, da bi nas zadušila "nemška Evropa", tedaj bomo morali začeti teči kakor nori,« je zapisal predsednik deželne finančne družbe Friulia sen. Giuseppe Tonutti v uvodniku revije Impresa e sviluppo (Podjetje in razvoj), katere je začela izhajati nova serija. Izziv devetdesetih let ne bo izziv med podjetji, pač pa izziv med sistemi, meni sen. Tonutti s pripombo, da se bo lahko Furlanija-Juljska krajina prilagodila mednarodni stvarnosti prvenstveno s tehnološkimi inovacijami, a ravno na tem področju naj bi odigral tukajšnji podjetniški svet važno vlogo v korist cele države. Pri tem je treba računati na dejstvo, da odpadne na znanstvena odkritja in iznajdbe kvečjemu kakšnih 10% celovitega inovacijskega procesa in da je preostalih 90% porazdeljenih med postopke, ki zadeva nadzorstvo kakovosti izdelkov, odobranje tipologije, tržne raziskave, načrtovanje, finansiranje, prevoznitvo, reklamo itd.

gospodarski dopis iz slovenije

Lastnica pozablja na trg

Jugoslovanskega gospodarstva ni možno rešiti, če ne bomo našli odgovora na vprašanje, kaj narediti z neučinkovito družbeno lastnino. Toda, kaj naj sledi zahtevi: Dol z družbeno lastnino? Nadvse zoprno vprašanje, s katerim si sicer belijo glave skoraj v vseh socialističnih državah, ki so stopile po reformnih poteh, ne samo v Jugoslaviji. Iz volilnih obljub, ki so jih razsipa le vse stranke v Sloveniji in na Hrvaškem, da je treba hitro privatizirati družbeno lastnino, se je izcimila težko prebavljiva hrana. Kajti zdaj je slišati: Privatizacija vsekakor, vendar...

Prej neprestano opozarjanje zvezne vlade, da mora odmotati lastninski klopčič, sicer z reformo ne bo nič, se je prenehalo takoj za tem, ko je Marković ponudil možnosti za postopen prehod lastnine v delniške roke. Njegova napol nakazana možnost za privatizacijo družbene lastnine — ne pa rešitev, ki bi res že lahko povzročila kakovostno spremembo lastniških razmerij — je namreč povzročila, da morajo posamezne republike same zase iskati svoje odgovore. Pravzaprav jih morajo iskati le v tistih republikah, kjer so že bile storjene "demokratske spremembe", torej volitve in prerazdelitev oblasti. Drugod se s tem še ne ukvarjajo. Čakajo, kaj bo ukrenila zvezna vlada, saj zaradi svojih volilnih krčev (zlasti v BiH in Makedoniji) ti dve republiki še nista izoblikovali svojih rešitev. Srbija in z njo Črna gora ostajata pri svoji, stari komunistični ideji, da je namreč družbeno lastnina kar dobra zadeva in da se ni izkazala zaradi tega, ker ni imela prave priložnosti za to. Zakaj tako, to je seveda povsem jasno. Zato, ker družbena lastnina omogoča ohranjanje zdajšnje oblasti. Dokaz za to je najti na drugem koncu, pri družbenih stanovanjih. Ta stanovanja zdaj srbska država prodaja (v ta namen je oblikovala celo poseben zakon) in ji ni nič mar, če so to družbena stanovanja, če je to torej tudi družbena lastnina. To počne zaradi tega, da bi vnovčila družbeno lastnino, od katere oblast ni imela ničesar. Z denarjem, dobljenim od prodaje, pa bi lahko naredila kaj koristnega — tudi za ohranitev svoje oblasti.

Drugače je na Hrvaškem. Tam se je zaradi privatizacije vnel celo hud spor v sami hrvaški vladi, znan kot spor med ministroma Babićem in Kalogjero. Slednji, ki za-

govarja hitro privatizacijo družbene lastnine, je moral odstopiti. Hrvaška nova oblast bolj zagovarja idejo, da je treba najprej del tega družbenega premoženja podržaviti, nato pa prodati domačim in tujim lastnikom, del pa bi lahko prešel oziroma ostal v državnih rokah. Babić govori o oblikovanju javnih podjetij, ki bi jih v določenem času prodali. Kritiki takega načina preoblikovanja lastnine opozarjajo, da je državna lastnina, do katere se bo na tak način prišlo, še manj učinkovita, kot je družbena lastnina, in da na tak način ni možno vzpostaviti trga, na katerem bi prodajali podjetja oziroma njihove vrednostne papirje.

V Sloveniji že vseskozi opozarjajo, da je privatizacija nadvse nujna stvar, da pa to ni preprost postopek za odpravo družbene lastnine. Vlada že dalj časa pripravlja zakon o privatizaciji, za katerega pa se še niti ne ve natančno, kaj bo ponudil. Toda iz nekaterih pripravljalnih postopkov je zlahka zaslediti, kaj nameiravajo. Nenavadno hitro so se namreč vladajoči ogreli za zahtevo, da je treba na vsak način preprečiti razprodajo družbene lastnine. Do nje da prihaja predvsem s prodajo internih delnic, zato celo iščejo možnost za popolno odpravo teh internih delnic, ki jih prinaša Markovičeva zakonodaja. Do malverzacij sicer res prihaja, toda država ne preganja tistih, ki se s tem okoriščajo, ampak hoče po lažji poti: hoče podržaviti družbeno lastnino in jo nato najbrž postopoma prodajati. Prav zaradi tega vlada vztraja pri ideji, da je treba najprej podržaviti vsa infrastrukturalna podjetja (železnico, elektrogospodarstvo, pošto) oziroma narediti iz njih javna podjetja, v katerih pa naj bi imela država glavno besedo.

Slovenska (in hrvaška) oblast torej v bistvu ne dela čisto nič drugače kakor srbska s svojimi stanovanji. Hoče podržaviti družbeno lastnino, ki jo sicer namerava nato prodati, a vmes lahko opravi postopek, proti kateremu se je borila, dokler ni prišla na oblast: lahko si okrepi svoj ekonomski temelj. Ali drugače rečeno - hoče postati lastnica, da bo lažje vladala. Na trg pa je namerno pozabila oziroma ga samo obljublja, tako kot so ga obljubljali pred časom tudi že drugi oblastniki.

JOŽE PETROVČIČ

Novost na italijanski borzi

Odslej tudi obdavčitev plusvalenc

RIM — Kratkoročne borzne špekulacije se ne bodo od jutri dalje več tako obrestovale kot doslej: v včerašnjem Uradnem listu je bil objavljen zakonski odlok, ki ga je odobril v petek ministrski svet in ki uvaja prvič v zgodovini italijanske borze obdavčevanje capital gaina - zaslužka od kupoprodaje vrednostnih papirjev. Ustrezni predpisi veljajo za plusvalence, ki bodo iztržene od 1. oktobra dalje, tistim pa, ki so že kupili vrednotnice, bodo izračunali nakupno ceno, po kateri naj se določi višina davka, na podlagi censkega povprečja zadnjih treh mesecev. Davek (ki bo nadomestil davek na dohodke) bo ustrežal 20 odstotkom plusvalence, ki bo povslej znižana za 7% zaradi morebitnih minusvalenc. V primeru, da bi poteklo med nakupom in prodajo več kot 18 mesecev, bo davek znižan na 12,50%. Kdor bo prijavil nižjo plusvalenco od realne, bo plačal slano denarno kazen in če bo znašala ta razlika več kot 100 milijonov lir, bo kazenski znesek dvakrat do štirikrat višji od neprijavljene vsote.

Davek zadene plusvalence (razliko med vnovčenim zneskom in nakupno ceno) od kupoprodaje delnic, glavnih delnic in premoženjskih deležev (torej tudi investicijskih skladov), konvertibilnih obveznic, opcijskih pravic (warrants) ipd. Referenčne cene za izračun davčnega količnika bodo določale banke, menjalni agenti, komisjske družbe, notariji, emisijske družbe in drugi subjekti, ki jih bosta v ta namen pooblastili zakladno in finančno ministrstvo.

ZAVAROVALNI PROBLEMI

v sodelovanju z zavarovalnico

Piše: dr. Laura Maver

NORICUM

Dopolnjevalne garancije in problemi s poravnavo odškodnine zaradi kraje

Rizik tatvine in torej tudi posledična opredelitev višine zavarovalne premije sta odvisna od nekaterih subjektivnih pa tudi objektivnih elementov. Subjektivni zadevajo zavarovanega človeka in to v smislu, da na možnost zavarovalnega primera vpliva tudi njegova moralnost, njegovo finančno stanje, okoliščina, da je morda že bil tarča tatinske tolpe, in njegov večji ali manjši interes do tega, da obvaruje zavarovane stvari. Objektivni elementi pa zadevajo naravo zavarovanih stvari (ki so lahko bolj ali manj vabljive), gradbene značilnosti hiše, kjer se nahajajo zavarovane stvari, način, s katerim so ustrezni prostori zaprti in zaščiteni, pa še zločinsko dejavnost oziroma učinkovitost organov javne varnosti pri pregonu le-te.

Videli smo, da je škoda zaradi kraje povrnljiva samo ob izpolnjevanju pogoja, da so zavarovane stvari shranjene v zaprtem prostoru, kamor pride tat od zunaj, na enega od načinov, ki smo jih navedli danes teden. Če pa zavarovalna polica predvideva posebne notranje varstvene ukrepe (železna blagajna, blindirane omare itd.), tedaj je zavarovalec dolžan poravnati škodo edinole, če je tat vdrl v omenjene prostore z razbitjem, vlomom, ponarejenimi ključi in raznovrstnim vlomilskim orodjem. S škodo zaradi tatvine so izenačene okvare na zavarovanih stvareh, do katerih pride med tatvino ali poskusom tatvine.

Gornji kriteriji izjemoma ne pridejo v poštev pri zavarovanju avtomobilov, kajti slednje je treba zavarovati zaradi njihovih posebnih značilnosti - na povsem drugačen način.

Poleg temeljnih garancij lahko nudi zavarovalnica še integrativne (dopolnilne) garancije, seveda na izrecno prošnjo zavarovanca. Takšne garancije so na primer zavarovanje proti tatvinam za stvari, ki so na odprtem, zavarovanje proti tatvinam, ki se izpeljejo s prav posebno spretnostjo, zavarovanje proti ropom, pa tudi zavarovanje

proti okvaram, ki jih povzročijo tatovi med tatvino ali poskusom tatvine na raznih stvareh.

Odškodnina pa ne prihaja v poštev pri tatvinah, do katerih pride ob katastrofalnih pojavih socialno-političnega ali naravnega izvora oziroma po krivdi samega zavarovanca ali ljudi, za katere zavarovanec odgovarja. V primeru krivde zavarovanca se škoda ne poplača zaradi juridičnih razlogov, v primeru krivde oseb, za katere zavarovanec odgovarja, pa zaradi tega, ker se zavarovanec ni obvaroval pred tatvino tako, kakor bi se moral.

Zavarovalnica prav tako ne povrne škode zaradi požara, ki so ga povzročili storilci med tatvino ali med poskusom tatvine.

Brž ko pride do škodnega primera, mora zavarovana oseba s tatvino nemudoma seznaniti zavarovalno družbo in pristojne oblasti ter ohraniti sledove in dokaze škodnega primera. Zavarovalec tedaj najprej preveri datum, kdaj je prišlo do tatvine, in podroben način, kako je bila tatvina izpeljana (kod in kako so storilci prišli noter in kakšne so bile zaklepne in siceršnje varnostne naprave). Največjo težavo pri izplačilu odškodnine zaradi tatvine predstavlja okoliščina, da največkrat ni prave objektivne osnove za ugotovitev, če so ukradene stvari res obstajale, in za preveritev, ali so bile te stvari res toliko vredne, kolikor jih ocenjuje zavarovanec. Takšna preverjanja so pogostoma težavna tudi ob zaslombi preiskovalnih elementov, ki jih je zbrala policija, kajti nikakor ni mogoče izključiti možnosti, da je morebitnega pomanjkanja sledov za tatovi kriv sam zavarovanec — na primer zaradi svoje površnosti ali pa zaradi tega, ker prostorov, v katerih so se nahajale ukradene stvari, ni zaprl oziroma obvaroval tako, kot bi moral.

Zatem zavarovalec preveri škodo z opredelitvijo kakovosti, količine in vrednosti zavarovanih stvari v trenutku zločinskega dejanja, nazadnje pa izplača odškodnino — po prijateljskem postopku, če je zavarovanec z njo zadovoljen, drugače pa s sodelovanjem strokovnjakov.

Pišite in odgovorili bomo na vašo uprašanje o zavarovanju!

PRIMORSKI DNEVNIK - Rubrika zavarovalni problemi ali pa NORICUM - Ul. Valdirivo 21 - Trst

Od jutri na GR v Ljubljani

Vse novosti na področju elektronike

LJUBLJANA — Jutri bodo odprli na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani mednarodni sejem Sodobna elektronika 90, ki bo trajal do petka (5. oktobra) zvečer in na katerem bo sodelovalo več kot 300 razstavljalcev iz 24 držav ter seveda vse Jugoslavije. Šlo bo za temeljit prerez elektronike, telekomunikacij, avtomatike, računalništva in robotike.

Poleg tradicionalnih razstavljalcev bo na njem tokrat prvič sodelovalo tudi večje število majhnih in srednjevelikih zasebnih proizvajalcev. Število inozemskih podjetij - tudi italijanskih oziroma iz Trsta in Furlanije-Juljske krajine sploh - bo večje, jugoslovanskih pa bo za kakšne tri odstotke manj kakor lansko leto.

Prvič bo navzok s prikazom lastnih dejavnosti tudi informacijski center Evropske skupnosti.

Na sejmu Sodobna elektronika, ki sodi med vodilne tovrstne manifestacije v evropskem merilu (prvič so ga priredili že leta 1953 in je tudi član Združenja mednarodnih sejmov - UFI v Parizu) bodo priredili tudi vrsto simpozijev in seminarjev v organizaciji Elektrotehniške zveze Slovenije, Jugoslovanskega združenja za etan in Društva merilno-procesne tehnike Slovenije, tako na primer o telekomunikacijah in o elektroniki v prometu.

Na sejmu bodo na ogled drugim najnovejši domači in tuji dosežki s področij profesionalne elektronike (krmilna in regulacijska, industrijska, močnostna, nuklearna, medicinska, merilna in preizkuševalna elektronika ter avtomatizacija), telekomunikacij (naprave za komutacijo, žični in brezžični prenos informacij idr.), RTV difuzije (satelitski prenos, kabelska distribucija itd.), vsakovrstne opreme pa tudi inženiringa in seveda najrazličnejše ustrezne literature.

V Gradežu so se včeraj zbrali najvidnejši voditelji demokršćanske levice

Levica KD preverja svojo moč

Guzzetti o zaščiti Slovencev

GRADEŽ — Zasedanja levice kršćanske demokracije v Gradežu se je udeležil tudi poslanec Giuseppe Guzzetti, ki je poročevalec zakonskega osnutka za zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. V krajši izjavi nam je poslanec Guzzetti povedal, da se je razprava o tem vprašanju v okviru ožjega odbora že začela in da se bo nadaljevala še ta teden. Izrazil je željo, da bi osnutek odobrili v nekaj tednih in ga nato »izročili« v razpravo parlamentu. Poslanec Guzzetti je ugotovil, da obstajajo nekatera vprašanja (šola, kultura...), glede katerih v okviru odbora obstaja veliko soglasje v smislu, da je pač treba tem dejavnostim zagotoviti vso podporo in jih ovrednotiti, medtem ko so gledanja še različna, v katerih občinah F-JK naj bi te norme veljale.

Poslanec Guzzetti je tudi poudaril, da vsi nasprotujejo vsakršni obliki getizacije slovenske manjšine, ki bi lahko prišla do izraza v zaščitnem zakonu. Poudaril je tudi, da je med političnimi silami veliko soglasje glede rešitve odprtih vprašanj in da je tudi ozračje, ko se o teh problemih razpravlja, zelo dobro.

Sedaj obstaja možnost, je še dodal, da bi parlamentarna komisija prišla v F-JK in se podrobneje seznanila s problemom, o tem pa se morajo v okviru odbora razpravljati. Ob koncu je izrazil prepričanje, da bo osnutek zaščitnega zakona prišel v razpravo v skupščino pred koncem leta. (as)

GRADEŽ — Kršćanski demokrati iz Furlanije-Juljske krajine, ki se prepoznavajo v stališčih strankine levice, so se včeraj zbrali v Gradežu - zasedanje bodo zaključili danes - da bi proučili "zdravstveno" stanje te strankine struje, ne samo v F-JK, ampak tudi na vsedrjavni ravni. Zaradi odnosov, ki trenutno vladajo v stranki kršćanske demokracije, ko skoraj ne mine dan brez novega konflikta med Forlanijevo in Andreottijevo večino in De Mittovo levoico, je to dvodnevno gradeško zasedanje priložnost, da levica KD potrdi nekatera stališča o problemih splošnega značaja, o katerih se sedaj razpravlja na vsedrjavni ravni, in da potrdi, če je bilo sploh še potrebno, svoje odločno nasprotovanje sedanemu vodenju Forlanijeve večine.

Za tako priložnost so v Gradež prišli bivši ministrski predsednik in tajnik stranke De Mita, ki včeraj, kljub vztrajnosti predstavnikov tiska ni dal nobene izjave, z njim pa še strankin podtajnik Bodrato, nato pa še predsednik demokristjanskih senatorjev Mannino, bivši ministrski predsednik Gorria, bivši obrambni minister Martinazoli, bivši predsednik ustavnega sodišča Leopoldo Elia, ki bo danes zaključil razpravo o institucionalnih reformah in novem volilnem zakonu, s čimer se bo tudi zaključilo to zasedanje.

V Gradežu je torej skoraj v celoti zastopan "vrh" demokristjanske levice, ki ima prav v Furlaniji-Juljski krajini najtrdnjše oporišče. Predsednik dežele Biasutti je kljub notranji tudi zelo živahni dialektiki še vedno prvi in najmočnejši mož KD v naši deželi. S tega položaja ga ne bo mogoče z lahkoto odstraniti, kot želijo njegovi politični nasprotniki. Tudi včeraj je zelo ostro nastopil v korist avtonomije naše dežele in proti centralizmu rimske vlade, ki s svojo politiko zavira razvoj krajevnih avtonomij in tako omogoča nastajanje in uveljavljanje krajevnih list, z lombardijsko ligo na čelu, katere obstoj je že vsedrjavni problem. Biasutti je strankino vodstvo obtožil, da je podcenjevalo (tudi v luči izkušenj naše dežele) ta pojav, katerega korenine segajo daleč nazaj. Zaupanje lig v

državo, v oblast in v stranke, je iz dneva v dan manjše. Zato se rojevajo te nove »stranke«, ki jih lahko sedaj označujemo kot anahronistične, vzrok za njihov nastanek pa so resnici na ljubo drugi nerešeni problemi. Ljudje v vse večji meri občutijo na lastni koži socialne krivice. Težijo jih problemi, ki bi jih morala država - in v prvi vrsti KD - kot stranka relativne večine, ki v vseh teh letih ima vodilno vlogo pri upravljanju države, rešiti. Teh problemov ni rešila, zaradi česar - je ugotavljal Biasutti - se moramo sedaj spoprijemati s problemi, kot so nove stranke, oziroma lige, ki tudi z veliko mero demagogije skušajo zapolniti vrzeli, ki so jih pustile stranke. Kot konkreten primer je navedel obnovo od potresa prizadete Furlanije, kjer je bilo opravljeno veliko delo, potem ko je seveda dežela prešla in prevzela velik del odgovornosti od države v zvezi z reševanjem tega problema.

Ta vprašanja so, sicer v večji ali manjši meri, prišla do izraza tudi v poslednjih tako dopoldanskih kot popoldanskih diskusijah. Dopoldanski del posveta je zaključil podtajnik Bodrato, popoldanskega pa bivši vladni predsednik Gorria. V ospredju so bila vedno ista, v zadnjih časih zelo pereča vprašanja: regionalizem, avtonomija

krajevnih ustanov, notranji odnosi v stranki, odnosi KD do ostalih strank, in odnosi KD do opozicije. Ne nazadnje pa je prišlo do izraza tudi vprašanje volilne reforme, ob katerem je tudi v sami levici precej razlik.

Notranja razprava v vrstah KD se je v bistvu iz Rima za dva dni preselila v Gradež, vendar v tonih, ki so nekoliko milejši od prejšnjih dni. Tako glavni urednik strankinega dnevnika Il Popolo Fontana, kot tudi podtajnik Scotti, ki je včeraj govoril v večernih urah, sta skušala ublažiti razkol, ki obstaja med večino in levico. Scotti je priznal, da se KD nahaja v slepi ulici, da pa bi iz nje prišla, je potreben skupen napor celotne kršćanske demokracije. Problemov je namreč toliko, da si ne more nihče enostavno umiti rok in se zapreti v svoj kotiček. Tudi kršćanska demokracija je spriču novih političnih razmer, tako v Italiji kot v Evropi prisiljena, da spremeni marsikatero izbiro. Padli so mnogi alibiji, na katerih je stranka v prejšnjih letih gradila svoje uspehe. Sedaj mora temeljito spremeniti nekatere svoje pozicije.

Sicer pa vsi pričakujejo, kaj bo danes dejal bivši prvi mož kršćanske demokracije Ciriaco De Mita.

ALEKSANDER SIRK

Zaradi spremembe programske sheme na koprski televizijski postaji

S ponedeljkom Odprta meja ob 18.45

KOPER — Od ponedeljka naprej bo »Odprta meja«, edina informativna oddaja slovenskega sporeda TV Koper-Capodistria ob 18.45 in ne ob 19.00 kot doslej. Do spremembe prihaja zaradi drugačne programske sheme pozno popoldanskega in večernega pasa.

Od 19.00 do 21.00 bo na omenjenem kanalu namesto športnega potekel italijanski manjšinski program.

»Premik slovenske informativne oddaje, ki obravnava dogodke na obeh straneh meje in ima v Sloveniji ca. 50.000 gledalcev, seveda ni popularna poteza,« pravijo v Kopru, »vendar upamo, da se bomo navadili na novo uro in da si bomo z nekaterimi sprememba-

mi pridobili tudi več zamejskih gledalcev. Pred OM bomo posušali na začetku predvajati tudi risanke, morda že v kratkem času pa tudi kakšne nadaljevanke s slovenskimi podnapisi.«

»Odprta meja« ob 18.45 bo tudi nekoliko vsebinsko preoblikovana, tako da bo bolj držala vse tisto, kar obeta že njen naziv. V njej naj bi prevladovala informacije z obeh strani meje in vse tiste, ki povezujejo oba sosedna prostora. Od 16. oktobra dalje bo taka Odprta meja vsak torek emitirana tudi na II slovenski TV mreži. Takrat bo namreč startal enkrat tedenski 90 minutni primorski regionalni program. Vsebinsko bo tudi zajemal teme z obeh strani meje.

Prekomorci v soboto v Izoli

IZOLA — Prihodnjo soboto, 6. oktobra 1990, bo v Izoli (Srednja gostinska in turistična šola, Ulica prekomorskih brigad 7) tovariško srečanje za borce prekomorskih enot NOVJ in člane njihovih družin. Udeležili se ga bodo borci iz vseh krajev Slovenije, Istre, zamejstva in drugod.

Letošnje, že tradicionalno vsakoletno tovariško srečanje borcev prekomorskih brigad in drugih prekomorskih enot NOVJ bo organizirano v počastitev 45-letnice osvoboditve Slovenskega Primorja, Istre, Trsta ter drugih delov Slovenije in Jugoslavije. V bojih za osvoboditev Slovenskega Primorja, Reke, Istre in Trsta so namreč sodelovali borci 3. prekomorske udarne brigade, 1. tankovske brigade, težke artilerijske brigade 4. armade, 1. lovškega letalskega polka (251. in 252. squadron), artilerijski divizion 9., 19., 20. in 26. divizije, samohodnega artilerijskega divizion 4. armade, nekdanjega minometnega bataljona, 5. bataljona 11. dalmatinske udarne brigade, mornarji in številni borci-prekomorci, ki so prišli z dopolnilnimi brigadami in bili vključeni v že obstoječe brigade NOVJ (JA).

Govorila bosta: Miro Kocjan, predsednik domicilnega odbora partizanskih pomorščakov Slovenije in Federico Vincenti, predsednik deželne doboru VZPI-ANPI za Furlanijo-Juljsko krajino (oba sta bila medvojna oficirja v 3. prekomorski udarni brigadi in v mornarici NOV Jugoslavije).

Sledil bo kulturni program, ki ga bodo izvajali: Oskar Kjuder - violina, Andrej Pegan - klavir, Marta Valetič - altistka in Stane Raztresen - recitator iz Trsta.

Skupno kosilo bo v restavraciji Srednje gostinske in tustične šole za vse udeležence tovariškega srečanja.

ALBERT KLUN

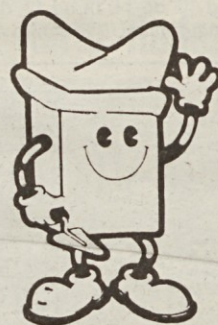
Sodelovanje Goric v deželnem svetu

TRST — Kot predpisuje pravilnik, je predsednik deželne sveta Solimbergo sklical za jutri sejo deželnega parlamenta. Na dnevnem redu zasedanja je kopica odgovorov deželnega odbora na vprašanja svetovalcev, poleg tega pa bi moral deželni svet vzeti na znanje odstop socialističnega deželnega sekretarja Piera Zanfagninija, ki je bil medtem izvoljen za videmskega župana in njegovo nadomestitev s svetovalcem Sergiom Cintijem.

Poleg tega bo deželni svet razpravljal o dokumentu o »Pubudah za sodelovanje z evropskimi deželami«, ki ga je pripravila posebna komisija za odnose z Evropsko skupnostjo. Deželni svet bi moral nato vzeti pretres zakonski predlog, ki zadeva zaključek popotresne obnove. Zakon je svet sicer že odobril, toda vlada ga je vrnila svetu, da ga še enkrat poglobi. Končno dnevni red predvideva še razpravo o zakonskem predlogu socialista Enrica Bulfoneja o spremembi sistema za izvolitev svetovalcev v krajevne zdravstvene enote in gorske skupnosti in zakonski predlog komunistične Ivana Bratine o industriji.

Med vprašanji, na katere bodo odgovarjali člani deželne vlade, je veliko zanimivih problemov. Tako bo predsednik odbora Adriano Biasutti na zahtevo socialističnega svetovalca Pierantonio Riga odgovarjal na vprašanje o odlagališču za posebne odpadke, ki naj bi ga uvedli v občini Rovereto, na zahtevo komunističnih svetovalcev Ivana Bratine, Paola Padovana in Renza Travanuta, pa bo ocenil predlog novogoriškega župana Sergija Pelhana o integraciji med Gorico in Novo Gorico. Končno bo predstavniku zelenih Wehrenfennigu odgovarjal o domnevni cenzuri deželnega tiskovnega urada glede zadeve Bomben-Merfin.

Na številna vprašanja bo odgovarjal tudi odbornik za turizem Francescutto. Med drugim bo listarskemu svetovalcu Gambassiniju odgovoril glede možnosti, da bi regato »Barcolana« povezali z loterijo, misovskemu svetovalcu Giacomelliju pa na splošno o turizmu in o Sesijskem zalivu. Padovanu in Bratini (KPI) pa bo odgovarjal o problemu trgovskega megasredišča v Tržiču.

SCUOLA EDILE

ŠOLA ZA GRADBINCE

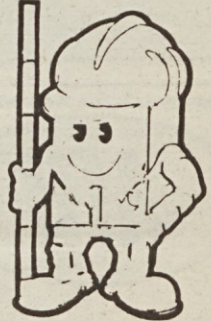
TRST
Miramarski drevored 89
Tel. 040/43626

POKLIC
V KATEREM SE VSAKDO
IZKAŽE S SVOJIMI
IDEJAMI IN USTVARJALNOSTJO

VPISOVANJA SE NADALJUJEJO
brezplačna vpisnina
in obiskovanje

TEČAJI ZA:
zidarje, polagalce ploščic,
tesarje, gradnjo montažnih
objektov.

Zajamčena zaposlitev pri tržaških podjetjih,
ki skupno s sindikati upravljajo šolo.

computer house s.r.l.

Osebni računalniki IBM
POS blagajniški terminali IBM

Telefonske napeljave ITALTEL TELEMATICA
PC AMSTRAD in OLIVETTI
Fax in kopirni stroji SHARP

TRŽIČ - Ul. Roma 19 - Tel. (0481) 411295
Fax (0481) 798488
Devin-Nabrežina - Tel. (040) 208924

POSEBNA PREDSTAVITEV

SVETOVALEC MAICO
VLASTA CEGLAR
ZA BREZPLAČNO PREIZKUŠNJO
NA DOMU TELEFONIRAJTE
NA 772807

ELEKTRONSKIH SLUŠNIH PROTEZ

za vse osebe, ki slišijo glasove, a ne razumejo besed

PROTEZE SO NEVIDNE

V TRSTU, ob ponedeljkih, — Ul. Malolica 1, I. nad. (ob pokriti tržnici)
URNIK: 9.00 - 12.00 in 15.30 - 19.00 OB SOBOTAH POPOLDNE ZAPRTO!

V TRŽIČU — Ul. IV. november 13

V GORICI — Korzo Italia 54, I. nad.
VSA POJASNILA IN INFORMACIJE Tel. 040/772807

Slišati dobro
slišati vse

Ciril Zlobec na včerajšnjem kongresu o obmejni literaturi Kultura ob meji ni vedno idila saj je lahko tudi vzvod nasprotij

Na včerajšnjem dnevu kongresa o književnostih ob meji in njihovem prispevku k miru je prišla do izraza predvsem slovenska književnost, bodisi zaradi imen nastopajočih bodisi kot obravnavana tematika. Na tržaški fakulteti za ekonomijo je najprej spregovoril pesnik in član slovenskega republiškega predsedstva Ciril Zlobec, ki je problem literature ob meji problematiziral že v naslovu svojega predavanja, ki se je glasil: "Literatura ob meji - ali res obstaja?"

Čisto v začetku se je Zlobec vprašal: »Je zaradi tega, zaradi iskanja "nečesa več" v literaturi, kaj manj nevarnosti, da bomo drug v drugega in vsi skupaj sejali okrog sebe le prazne besede? Pa vendar: iz zgodovine vemo, kako tragična in barbarska so lahko dejanja, če proglasijo besedo, ki bi jih še mogla pojasniti, razkrinkati, če napeljuje na zlo, preprečiti. Zato lahko paradoksalno trdimo - pa ne le za to, da bi opravičili to srečanje - da so besede potrebne in blagodejne tudi ob misli in skrbi za Mir.«

Zlobec je tako dokaj jasno postavil v dvom neko vnaprejšnjo in polepšano podobo literature ob meji, odklonil je skratka, njeno mitizirano podobo in povedal: »Priznajmo si: kultura, v njenem okviru tudi literatura, je lahko tudi spodbujevalka zla, najpogostejše nacionalizma. Lahko se seveda tolažimo, da to velja samo za preteklost, vendar tudi danes kultura ob meji ima lahko, podobno kot sleherno zdravilo, tudi svoje negativne učinke. Ob meji se navadno ne srečujeta dve enakopravni kulturi, ki se zaupljivo odpirata

druga drugi. Če gre za sosedstvo med velikim in majhnim narodom, je pri kulturi večinskega naroda na obmejnih področjih, tudi v Trstu, opaziti določeno vzvišenost, oholost, celo prezirljivost do same eksistence manjšinskega naroda ali majhnega naroda kot državnega sosedu, ki pa se po svoji strani zapira v samoobrambno kulturo, v kateri se vse bolj izenačujejo nacionalna in kulturna zavest, kar je pravzaprav značilnost vseh majhnih narodov v sosedstvu z večjimi ali velikimi, zlasti pa nacionalnih manjšin, torej prav prebivalcev ob meji, njenega manjšinskega dela.«

Ciril Zlobec je postavil izven prostora trajnih idealitet tudi sam Mir pisan z veliko začetnico in dejal "Mir ni stalnica", kot ni možna niti "idila" na političnem, socialnem in celo ljubezenskem področju. Trditve je podkrepil z nekaterimi očitnimi dokazi, ob nemiru pa je videl naslednjo možnost literature: »Možnost literature ob meji in pot, ki pelje morda skozi v bližini sanjanega Miru, je pač njena sposobnost, da zajema zapletenost življenja na svojem področju in da z razjasnjevanjem nerazložljivega umirja različnejše iracionalizme, ki utegnejo postati, če se razbohotijo, neprijetni in nevarni.« Ni treba naglaševati, kako močno so zasidrane v resničnosti Zlobčeve skrbi in misli.

Problemizirano podobo o meji je podala tudi Marija Mitrovi z beograjske univerze, ki je spregovorila o treh mejah: jezikovni, etnični in politični. Vsaka izmed njih je predstavljala in še predstavlja za literaturo izziv, seveda

je vsak izziv drugačen, preseganje omenjenih mej pa problematično. Lahko je ustvarjalno, ko gre za prevod, čisto drugače je seveda, ko gre za politične meje, ali pa omejitve. Mitrovičeva je naglasila tudi razmerje (pogostokrat konfliktno) med periferijo in središčem, ki je imelo v zgodovini posameznih narodov različne valence. Ob tem je omenila sedanjo težnjo po "decentralizaciji", ki utemeljuje tudi veljavnost regionalnih in narečnih književnosti, kar je bilo v donedavnih, "centrističnih" obdobjih skorajda nemogoče.

Prodoren je bil poseg Johanna Drumbla s tržaške univerze o odnosu Handkeja do slovenske književnosti. Naglasil je tako pisateljevo pojmovanje meje kot praga, skratka, možnosti druge poti, ki se odpira v pojmovanju drugega jezika kot pogoja, da spozna samega sebe. Med "mojim" in "drugim" jezikom je torej prag, ki je hkrati tudi prostor bivanja.

Na včerajšnjem zasedanju smo poslušali še kaseto Evgena Bavčarja o slovenski književnosti v Trstu. Sledilo je predavanje pisatelja Borisa Pahorja o Dragotinu Ketteju in Srečku Kosovelu ter njihovemu odnosu do morja in Trsta. Diomira Fabjan Bajc je govorila o pisateljskem delu Alojza Rebule, v popoldanskem delu zasedanja pa je Marija Pirjavec predavala o podobi Slovencev v tržaški italijanski književnosti. Kaj več bomo o omenjenih predavanjih še poročali. Kongres se nadaljuje danes s pričetkom ob 9. uri, govor pa bo predvsem o francoski književnosti. (am)

Konec novembra nov sestanek zunanjih ministrov V Trstu delovno srečanje članic »Pentagonale«

Pregled političnih dogodkov in koordinacija delovnih skupin: to sta bili osnovni temi včerajšnjega sestanka visokih funkcionarjev zunanjih ministrstev petih držav članic Pentagonale. Tržaško srečanje delegacij, ki je potekalo v privlačnem okolju Miramarskega gradu (izbran je bil med drugim, ker je očarljiv spomenik z nedvomnim mittelevropskim pečatom), je bilo prvo po poletnem vrhu v Benetkah. Malo pred beneškim vrhom je predsedstvo Pentagonale prevzela Italija, ki je s tem prevzela tudi naloge koordinatorja (isto funkcijo ima v okviru EGS). Na tržaškem srečanju so se dogovorili, da se bodo zunanji ministri Jugoslavije, Avstrije, Madžarske, Čehoslovaške in Italije ponovno srečali 30. novembra v Rimu, dva tedna prej pa bo pripravljali sestanek.

Kot so na tiskovni konferenci ob zaključku tržaškega pentagonalnega srečanja poudarili visoki funkcionarji italijanskega zunanjega ministrstva, je Pentagonala nova oblika povezovanja srednjeevropskih držav, ki prerašča meddeželno sodelovanje v okviru delovne skupnosti Alpe-Jadran in ustvarja pogoje za tesnejšo kooperacijo med državami, ki so do nedavnega pripadale različnim, točneje nasprotnim blokom. V tem duhu opravlja Pentagonala, je podčrtal namestnik šefa kabineta zunanjega ministra Alessandro Graffini, neprecenljivo vlogo. Vsekakor pa ne gre ne za trajno formacijo ne za organizem zaprtega tipa: več držav je namreč že pokazalo veliko zanimanje, da bi pristopile v

Pentagonalo. Med temi je to najprej storila Poljska, zadnje čase pa še Romunija, Bolgarija in Sovjetska zveza. Vendar zaenkrat članstva Pentagonale ne nameravajo razširiti.

Vodja italijanske delegacije Graffini je še poudaril, da se je politično delovanje Pentagonale v zadnjem času osredotočilo predvsem na izboljševanje nove »evropske zgradbe«. Pri tem je mislil na vse procese, ki naj bi privleli do resnično neblokvske Evrope. V tem duhu peterica držav sodeluje s KEVS, istočasno pa se zavzema za valorizacijo Evropske skupnosti v skrbi, da ne bi v izgradnji nove Evrope ustanovili dvojnike ES.

O konkretnih pobudah je govoril Francesco Aloisi, namestnik direktorja za gospodarska vprašanja. Začetnim petim skupinam (prevozi, telekomunikacije, okolje, mala in srednja podjetja, kultura in turizem) so se pridružile štiri nove (energija, znanstvene raziskave, imigracija, informacija). Na vseh teh področjih pa si trenutno prvenstveno prizadevajo, da bi pridobili nove načine finansiranja (od raznih mednarodnih organizmov in bank) in da bi k sodelovanju privabili predstavnike krajevnih vlad (deželne, republiške ipd.). Tudi on je poudaril, da ne gre za prevzemanje funkcij delovne skupnosti Alpe-Jadran. Luchino Cortese, prav tako z ravnateljstva za gospodarska vprašanja, pa je pohvalil FJK, da je z mladinskim srečanjem v Pordenonu in z razstavo o Langobardih prva začela konkretno uresničevati duh Pentagonale. (bip)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE ABONMA 1990-91

IVAN CANKAR: HLAPCI, drama, režija Boris Kobal
DAVID POWNALL: MOJSTRSKA LEKCIJA, komedija, režija Mario Uršič
FEDERICO GARCIA LORCA: KAJ PRAVIJO ROŽE, pesnitev s petjem in plesom, režija Meta Hočevar
EUGENE O'NEILL: DOLGEGA DNE POTOVANJE V NOČ, drama, režija Dušan Jovanović
CAMPANILE, FO, SCIASCIA: TRIPTIH, komične enodejanke
NICCOLO MACHIAVELLI: MANDRAGOLA, komedija, gostovanje PDG Nova Gorica
ALEXANDRE DUMAS: POKVARJENEC ALI LEPOTA IN MOČ, zgodovinska komedija, gostovanje SLG Celje

Vpisovanje abonentov, vsak dan, razen nedelje, od 10. do 14. in od 17. do 19. ure, ob sobotah od 10. do 14. ure pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4.

Sindikati je z včerajšnjo slovesnostjo slavil tudi 40. obletnico ustanovitve

Tudi generalni tajnik Giorgio Benvenuto na odprtju novega tržaškega sedeža UIL

Včeraj je na Ulici Polonio vsedržavni generalni sekretar Giorgio Benvenuto otvoril novi tržaški sedež sindikalne organizacije UIL. Na slovesnosti se je zbrala vsa smetana tržaškega sindikalizma ter številni predstavniki strank ter javnih ustanov.

Tajnik Tržaške delavske zbornice UIL Gianfranco Trebbi je v svojem govoru obnovil štiridesetletno zgodovino sindikata, ki ga zastopa. Dejal je, da se ta zgodovina istoveti s starim sedežem v Ul. Papa Giovanni XXIII. Tu je v burnih povojnih letih skupina italijansko usmerjenih sindikalistov ustanovila pluralistično Delavsko zbornico. Delavska zbornica je še naprej ostala na starem sedežu tudi po odcepitvi, ki je leta 1966 pripeljala do ustanovitve sindikata CISL. Leta 1971 je Delavska zbornica pristopila k sindikatu UIL. Trebbi je dejal, da tržaška UIL hoče ostati še naprej svobodna, avtonomna, laična in demokratična organizacija delavcev.

Vsedržavni sekretar Giorgio Benvenuto je ob 40-letnici ustanovitve UIL podelil spominske medalje desetim najzaslužnejšim članom sindikata. V svojem priložnostnem govoru je opozoril, da je nedavni politični potres, ki je temeljito spremenil politično podobo Srednje in Vzhodne Evrope, odprl tržaškemu gospodarskemu sistemu neslutene možnosti razvoja. Dejal je, da vsedržavno vodstvo UIL na vseh nivo-

znil, da je nedavni politični potres, ki je temeljito spremenil politično podobo Srednje in Vzhodne Evrope, odprl tržaškemu gospodarskemu sistemu neslutene možnosti razvoja. Dejal je, da vsedržavno vodstvo UIL na vseh nivo-

jih pritiska na vladne in ostale merodajne kroge, da bi se res zavzeli za interese Trsta. Benvenuto je poudaril, da brez močnega sindikata v Italiji ne bomo uresničili vseh idealov pravice ter svobode, ki so najsvetlejšje vodilo vseh demokratov. Generalni sekretar UIL je pojasnil, da sindikat zahteva od vlade temeljito reformo davčnega sistema. Benvenuto meni, da je povsem krivično, da davke plačujejo samo delavci ter upokojenci. Nesprejemljiva je tudi vladna politika, ki kritje državnega proračuna nalaga na pleča šibkejših slojev. Tem slojem pa v zameno ne nudi prav nič, kot dokazuje večletna agonija italijanskega zdravstvenega sistema. Sindikalni voditelj meni, da italijansko gospodarstvo s sedanjo proizvodno politiko ne bo kos evropski združitvi. Dejal je, da bi bil prvi korak k novi gospodarski politiki prav podpis kolektivne pogodbe za delavce kovinarske stroke.

Po otvoritveni svečanosti je Benvenuto obiskal sedež tržaške pokrajinske uprave, kjer ga je sprejel predsednik Crozzoli, ki sta ga spremljala odbornika Martini in Brait. Kot beremo v tiskovnem poročilu Pokrajine, je Benvenuto pokazal, da pozna probleme Trsta, in obljubil, da si bo prizadeval za njihovo reševanje. (w)

Na sliki (foto Magajna) generalni tajnik UIL Benvenuto govori na svečanosti ob otvoritvi novega sedeža sindikata.

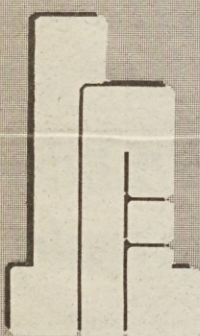
CGIL: Kaj je resničnega v vesteh o koncesijah EAPT družbi SEA-Stock

Tržaško tajništvo sindikalne organizacije CGIL je pozvalo vodstvo Avtonomne ustanove za tržaško pristanišče (EAPT), naj uradno pojasni vesti glede koncesij družbi SEA-Stock o uporabi državnega obalnega ozemlja. Po informacijah, ki jih sindikalna organizacija ima o delovanju vodstvenih organov EAPT, bi bilo malo verjetno, da je ustanova izdala dovoljenje družbi SEA-Stock za namestitev rezervoarjev utekočinjenega plina (GPL) ali za kakršnokoli skladiščenje naftnih derivatov.

Že avtorizacija za izdajo takega dovoljenja, piše v posebni noti CGIL, za kar je pristojen izvršni odbor EAPT, je v bistvu pogojena od zaključkov raziskave v zvezi z varnostjo industrijskih obratov. Glede tega vprašanja je namreč deželni odbornik za prostorsko načrtovanje Gianfranco Carbone umestil posebno deželno komisijo. Istočasno pa CGIL vse do danes ni bila seznanjena, da bi izvršni odbor EAPT sploh imel na dnevnem redu obravnavo prošnje družbe SEA-Stock.

V noti CGIL nadalje podčrtuje, da pa je izvršni odbor EAPT soglasno sprejel sindikalno zahtevo, da se mora o vsaki prošnji za namestitev kakršnekoli industrijske dejavnosti, ki bi prinašala probleme varnosti, izreči prej omenjena deželna komisija.

In končno, pravi CGIL, bi bilo povsem nesprejemljivo, da bi bilo zadržanje do družbe SEA-Stock drugačno, kot je bilo v zvezi s istim problemom do podjetja Monteshell, pri katerem je med drugim še vedno približno 200 uslužbencev v dopolnilni blagajni. Iz vsega povedanega in v prepričanju, da gre za vprašanja, ki zadevajo osebne usode delavcev in splošne varnost občanov, CGIL poziva vse vpletene, da uradno in glasno pojasnijo celotno zadevo.

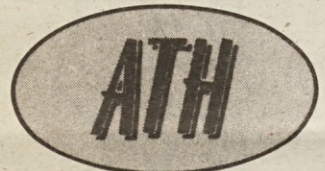

Vpiši se v Evropo

ANGLEŠČINA, FRANÇOŠČINA,
NEMŠČINA, SRBOHRVAŠČINA,
ŠPANSČINA

scuola per interpreti
šola za prevajalce

Ul. sv. Frančiška 6 - Tel. 374200

ADRIATHERM s.r.l.

DOLINA 445 (Trst)
Tel. (040) 228800 - 228000
Telefax (040) 228053 - Telex 461105

UVOZ - IZVOZ - REEKSPORT
REPROMATERIALI - BLAGO ŠIROKE POTROŠNJE

NARODNA
in
ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
prireja
TEČAJ O ARHIVISTIKI
Informacije in prijave:
NŠK, Trst, Ul. sv. Frančiška 20,
tel. 774333
NŠK OZ, Trst, Ul. Petronio 4,
tel. 733086

SLOVENSKO DOBRODELNO DRUŠTVO
priredi za otroke, ki obiskujejo vrtce, osnovne in srednje šole

slikarski ex tempore

danes, 30. t. m., od 9. do 12. ure
v prostorih kulturnega društva v Barkovljah, Ul. Cerreto 12

Razstava in nagajevanje izdelkov bosta v istih prostorih popoldne ob 16. uri po nastopu priljubljenega čarodeja VIKJ

Nekaj svojih najnovejših del bosta razstavila tudi R. Jagodic in Š. Turk
Vljudno vabljeni otroci, starši in prijatelji

3. RAZSTAVA - SEJEM GROČANA značilnih pridelkov Krusa

PROGRAM: danes, 30. t. m., od 10. uri odprtje razstave - sejma, ob 15. uri pozdravi in nastop pihalnega orkestra iz Doline ter klepetavih Vanke in Tonce iz Boljuna. Od 19. do 23. ure ples s ansamblom HAPPY DAY.

Obiskovalcem so na razpolago tipične domače jedi: jota, zelje s klobaso, razne specialitete na žaru ter domače slaščice in kruh.

Ogled hleva pri družini Oskar Racman, Gročana 14, ter ogled panjev pri družini Carboni, Gročana 21.

Od 9. do 17. ure **ODPRTA MEJA** od GROČANE do VRHPOLJA na jugoslovanski strani.

Pred vasjo je urejeno obširno parkirišče, ker je prepovedano parkiranje na cesti od Peska do Gročane.

Njihovo število pa bo gotovo še naraslo S »Palladiom« prispela nova skupina Albancev

V Trst je včeraj s trajektom Palladio prispela nova skupina Albancev, ki tokrat šteje 128 oseb. Vsi so se vkrcali v Draču, kjer pa je ostalo še približno 500 albanskih državljanov, katerim niso dovolili vkrcanja na ladjo. Za zdaj še ni mogoče vedeti, koliko se jih bo ustavilo v Trstu, predvsem pa ne, koliko jih bo zaprosilo za politično zatočišče in se pridružilo 130 Albancev, ki so to storili že v prejšnjih dneh.

Zaradi jezikovnih pregrad je bilo z albanskimi državljani težko vzpostaviti kontakt, redki med njimi, ki so govorili italijansko, pa so bili bolj redkobesedni. Kljub vsemu smo izvedeli, da jih bo precej nadaljevalo svojo pot, saj naj bi imeli znanke in sorodnike po različnih krajih v Italiji, nekatere med njimi so tudi pričakali znanzi iz Trsta, toda precej je bilo takih, ki v Italiji nimajo znanec in prijateljev in se bodo morali znajti, kot vedo in znajo.

Prav ti pa še bolj zapletajo položaj v Trstu. Večina jih spi na železniški postaji, javne strukture pa niso več kos položaju. Zanesljivo bo večina teh brezdomcev zaprosila za politični azil v upanju, da na ta način pridejo do pomoči. Pojava pa s tem ni konec, saj je Trst edina in tedenska italijanska vez z Dračem v Albaniji, kar pomeni, da se bo število Albancev s prihodom novega trajekta še povečalo.

Na sliki (foto Križmančič) skupina Albancev na krovu Palladia.

EAPT in EZIT nameravata odslej tesneje sodelovati

Spremembe v Vzhodni Evropi in postopno bližanje leta 1993, ki naj bi uradno označeval integracijo evropskega tržišča, nujno terjajo, da se Trst in vse njegove gospodarske strukture primerno pripravijo. V tem vidu sta se Avtonomna ustanova za tržaško pristanišče (EAPT) in Ustanova za tržaško industrijsko cono (EZIT) sporazumela, da bosta razvijala skupne strateške načrte in konkretne akcije.

Na sestanku predsednikov obeh ustanov, Fusarolija in Tabacca, so obravnavali nekatere ključne probleme vodilnega projekta za razvoj tržaškega območja. V skopih obrisih so po mnenju obeh ustanov bistvenega pomena ustrezna medsebojna televizijska kabljska povezava, vzpostavitev cestnih in železniških povezav na celotnem industrijskem območju, uvedba multimodalnega sistema raznih servisov za vse industrijske obrate in ureditve tehnološkega parka.

Po oceni EAPT in EZIT lahko Trst postane pomembno mednarodno središče na področju gospodarskega sodelovanja. Zato nameravata v tujini ustrezno predstaviti njegove razvojne potencialnosti: prva takšna predstavitev bo že oktobra na Madžarskem.

Akcija tržaških karabinerjev proti širjenju mamil v mestu

Tržaški karabinerji so ta petek izvedli širšo akcijo proti širjenju mamil. V tem okviru so aretirali 18-letno Tržačanko Cristino Tragno, ki so jo prijeli prav v trenutku, ko je skušala razpečevati 12 gramov hašiša. Karabinerji so v isti operaciji prijeli sodnim oblastem 19-letno Barbaro Bartolotti, poleg tega pa so prijavi prefekturi 24-letnega narkomana Morena Saiza zaradi posesti vrečke heroína.

Vedno v okviru petkove akcije so tržaški karabinerji prijeli tri jugoslovanske državljane, ki so okradli prodajalno časopisov, ustavili pet turških ilegalnih pribežnikov, naložili 135 glob za skupno 2.750.000 lir, pregledali 295 vozil, 16 javnih lokalov in nekaj zapuščenih poslopij.

Še ena smrt v samoti

Spet žalosten primer smrti osamelega človeka. V Ul. Caprin 2 pri Sv. Jakobu v Trstu so namreč včeraj odkrili truplo starejšega moškega, ki je umrl pred kakimi 15 dnevi. Gre za 71-letnega Anastasia Stanija. Njegovo odsotnost je zapazila lastnica picerije, v katero je Stani redno zahajal. Na njen poziv so posegli gasilci in vdrli v Stanijevo stanovanje. Moškega so našli mrtvega na postelji. Potrdilo o smrti je izdal zdravnik Rdečega križa dr. Veglia, ki je izjavil, da je treba vzroke smrti še natančneje ugotoviti.

Rešitev ženske v morju

Mlad podoficir je včeraj popoldne rešil življenje ženske, ki se je vrgla v morje. Dogodek se je pripetil ob 15.20 pri Pristanškem poveljstvu v Trstu. 44-letna vdova M. M. iz Trsta se je iz neznanih razlogov zagnala v vodo. To je opazil narednik Sergio Caliendo, ki je takoj skočil za žensko in jo potegnil na suho. Žensko je rešil Rdečega križa prepeljal v bolnišnico, kjer so ji določili 5 dni zdravljenja.

Končan seminar združenja de Banfield Čim bolj aktivno življenje najboljši recept za starost

Včeraj se je v Trstu zaključil dvodnevni seminar o ustvarjalnih možnostih ostarelih, ki ga je priredilo Združenje Goffredo de Banfield pod pokroviteljstvom Italijanskega gerontološkega društva, Tržaške univerze in Dezele FJK.

Zdravniki in psihologi, ki so nastopili za predavateljskim pultom (med njimi tudi Togliattijeva posinovljenka Malagoli Togliatti ter znana psihologinja Lietta Harrison), so naglasili pomen, ki ga imata za ostarele ljudi intelektualna in fizična dejavnost. Osrednji temi včerajšnjega dne pa sta bili zakonski par, kjer skupni seštevek let obeh zakoncev presega sto let, in vprašanja možganskega staranja. V zakonih, kjer sta mož in žena prestopila v "jesen" življenja, se pojavljajo specifični problemi, poseg psihologa pa je lahko koristen. Prikazali so tudi več primerov in "sličic" iz življenja starejših parov.

Vprašanje staranja možganov, o čemer sta govorila prof. Cesa-Bianchi in prof. Ganestrari, zaobjema nekatere bistvene človekove lastnosti, kot so intelektualna sposobnost, spomin, ustvarjalnost itd. Ohraniti intelektualno prožnost pomeni boljše življenje. Prof. Remo Palmirani je tako pokazal, kakšen odnos so imeli v preteklosti do "ustvarjalnih starcev". Seveda so se ti odnosi razlikovali od obdobja do obdobja, kar je predavatelj dokazal kar z nekaterimi ekslibrisi.

Živ dokaz starostne ustvarjalnosti pa je bil zaključni poseg psihologinje Angiole Massucco Coste, ki je stara kar 92 let. Psihologinja, ki še vedno dela in poučuje na univerzi v Turinu,

je dejala, da je skrivnost kvalitetnega življenja v starosti ta, "da se nikoli ne spomnimo na leta".

Poleg seminarja pa je bila včeraj v Tržaškem zalivu regata ta "Trofejo challenge Baron Banfield", ki so se smeli udeležiti jadranci, ki so presegli prag šestdesetih let. Vpisalo se je 17 jadrnic, nekatere izmed njih so jahte častitljive starosti, ki so jih zgradili v dvajsetih in tridesetih letih. Zmagala je ladja Nibbio, ki je bila zgrajena leta 1921, njen "skipper" Bruno Rossetti pa je star 70 let. Na drugo mesto se je uvrstila ladja Circe, ki je zmagala na prejšnji izdaji regata in katere krmar Giovanni Laboranti je razmeroma mlad, saj mu je "komaj" 65 let. Za kmilom tretjeuvrščene ladje Auriga pa je bil 77-letni Ottaviano Danelon.

Na gročanskem Krasnem polju praznik kmetijstva

Toplo jesensko sonce je včeraj popoldne spremljalo odprtje 3. razstave-sejma značilnih kmetijskih pridelkov Krasa, ki se ta konec tedna odvija v Gročani. Že včeraj so bili na ogled pristni domači pridelki kmetovalcev iz okoliških vasi, večer pa je popestril nastop ansambla Lojzeta Furlana. Gročanski praznik bo danes doživel višek ob 15. uri z uradnimi pozdravi organizatorjev in kulturnim sporedom. Ves dan, od 9. do 16. ure, se bo mogoče čez odprto mejo sprehoditi do bližnjega Vrhpolja. Tudi v okviru letošnje razstave-sejma pa bodo na ogled domači hlev in panji pri gročanskem čebelarju, ob tem pa še slaščice in poslastice, ki so jih tudi letos pripravile vaše žene.

Po izkušnji iz preteklih let so organizatorji, člani KD Krasno polje, vaščani iz Gročane, s Peska in iz Drage ter kraški kmetovalci v sodelovanju z Občino Dolina, poskrbeli za obširen parkirni prostor na bližnjih gmajnah, tako da ne bi prišlo do neljubih zastojev v prometu po sicer ozki cesti, ki s Peska pelje v Gročano. (dam)

1. 10. 1989 1. 10. 1990

Pred letom dni je preminil naš dragi

Karlo Rudež

Z ljubeznijo se ga spominjajo SVOJCI

Trst, 30. septembra 1990

3. 9. 1980 3. 9. 1990

Angel Bogatec

28. 9. 1980 28. 9. 1990

Lizeta Ušaj

Ob 10. obletnici smrti se ju spominja

sin z družino

Prosek, 30. septembra 1990

30. 9. 1989 30. 9. 1990

Ob 1. obletnici smrti

Lucie Slavec

se je spominja hči Marta z družino.

Dolina, 30. septembra 1990

Vsak ponedeljek popoldne na valovih Radia Trst A

Od jutri vse polno novosti v prenovljenem Mladem valu

Jutri, 1. oktobra, štarta na valovih Radia Trst A prenovljeni Mladi val (od ponedeljka do petka, od 17.40 do 19. ure). Veliko je novosti, ki jih pripravljajo uredniki Marija Breclj, Maja Lapornik, Martina Repinc in Andro Merku. Npr. v torek bo na sporedu rubrika »The United World College of the Adriatic«, to so reportaže, spomini in vtisi Janka Petrovca o šolanju in življenju v Zavodu združenega sveta v Devinu. V okviru četrtkovne rubrike »Domača delavnica«, pa bo na sporedu pogovor s fenomenom slovenske lahke glasbe Iztokom Mlakarjem.

Ena od takih novosti Mladega vala je brez dvoma ponedeljkov »KINOTTO«, to je peneča brezalkoholna oddaja s presenetljivimi aferami, ki obsegajo mnogo »posebnih« rubrik, od socio-antropo-veterinarne vzgojne »Socioglasbe« do tekočih razmišljanj v kopalni kadi Andra Merkuja »Kinotto in Juhica«. Oddaja bo imela tudi stalnega mesečnega gosta, ki bo oktobra priljubljena tržaška pevka Giulia.

Največja novost oddaje pa se tiče kvizov. Vsak mesec si bodo lahko po-

slušalci priborili eno, dve ali več vstopnic za rock-koncert (pravočasno bomo obvestili poslušalce oziroma bralce, za kateri koncert gre). Kaj morajo napraviti poslušalci, da si pridobijo vstopnico? Nič lažjega: dovolj je, da zavrtijo številko 362875 med rubriko »Rock koncert kviz« in pravilno odgovorijo na najrazličnejša vprašanja. Skratka je to kviz s točkovanjem: kdor bo dosegel največ točk do konca meseca, bo srečni zmagavalec vstopnice! V teku oddaje bo na sporedu tudi »Kviz demens«, to je post-demencialni kviz, kjer bodo lahko dobili poslušalci najrazličnejše plošče. Kaj naj napravijo poslušalci, če si želijo pridobiti ploščo? Nič lažjega: dovolj je, da pravilno odgovorijo na sledeči kviz:

KAJ SE ZGODI, ČE PADETE Z DESETEGA ALI ENAJSTEGA NADSTROPJA?

No, ne preostaja vam drugega, kot da zavrtite jutri številko 362875 med oddajo »KINOTTO« in pravilno odgovorite na vprašanje. Še to: »kviz demens« bo objavljen vsako nedeljo v našem časopisu in... veselo zabavo!

Tonke Kolerič ni več med nami

Tonka Kolerič nas je zapustila. Tako tiho je odšla od nas, da je nismo mogli spremiti niti na njeni zadnji poti. Takšna je bila njena želja in mi smo jo spoštovali.

»Mandrijerji smo trdni ljudje. Nič nas tako hitro ne upogne,« mi je dejala, ko sem jo obiskala za njen 80. rojstni dan pri Sv. Ivanu. In res se je takrat še krepko držala, čeprav je le malo prej prišla iz bolnišnice.

No, sedaj je klonila. Ne bo več z njo pogovorov, ne bo njenih novih slik in pesmi, ne bo njenih sestavkov, bibliografij, s katerimi je vestno zapisovala toliko za nas in našo kulturo in življenje pomembnih dogodkov.

A ostaja po njej vse tisto delo, ki ga je pokojnica s tolikšno vestnostjo opravljala vse svoje življenje. Ostalo bo to, kar je napravila za ustanavljanje Narodne in študijske knjižnice v Trstu, kar je napravila tudi zase s tem, da se je usposobila v odlično knjižničarko, ostajajo številni bibliografski pregledi o slovenskem tisku v Italiji, o šolskih knjigah in skriptah za slovenske šole v Italiji, seznam periodičnega tiska, pa bibliografija slovenskega tiska v Italiji od maja 1945 do 54, nato pa še drugi del od januarja 1955 do decembra 1965, ki jih je delala skupno z Marjanom Pertotom. Pomembna je tudi bibliografija, ki jo je posvetila pisatelju Vladimiru Bartolu, pa njena zgodovinska razprava »Nastanek, razvoj in uničenje slovenskih knjižnic«.

V Primorskem dnevniku je leta 1982 izšel njen podlistek »Bil je Sv. Ivan in ni ga več«, v katerem je izpovedala vso ljubezen do Jadranskega koledarja, Zalivu in še kje. Njeno intimno nagnjenje še iz mladih let pa je bilo risanje. Njene slike smo lahko občudovali na raznih kolektivnih, pa tudi samostojnih razstavah.

In tudi pesmi je rada pisala. Eno mi je tudi povedala takrat, ko sem bila zadnjič pri njej. S to kratko pesmico in pa z mislijo na tisto prelepo sliko v njeni sobi, ki kaže svetoivanska dekleta in fante v narodnih nošah pri plesu, bi se želela, v imenu nas vseh, od nje posloviti.

»Smo kot val, ki pride in gre in drugi se vrne, nikoli isti. Pride in gre brez konca. V žalosti, trpljenju in veselju smo le neznaten val. V neizmernem morju življenja smo le val, ki pride in gre, da se razbije na obali...«

NEVA LUKEŠ

† Dotrpela je naša draga

Tonka Kolerič

od nje smo se poslovili v petek, 28. t. m.

Na njeno željo objavljamo vest po pogrebu.

Žalujoči Pavla, Mirja, Sava, Boris.

Trst, 30. septembra 1990

Ob izgubi drage Tonke Kolerič izrekajo Savi in svojem iskreno sožalje

uprava in uslužbenci
Založništva tržaškega tiska

Upravni odbor in osebje Narodne in študijske knjižnice v Trstu izrekajo svojem iskreno sožalje ob bridki izgubi Tončke Kolerič, dolgoletne knjižničarke NŠK.

† Nenadoma nas je zapustila naša draga

Emma Franco

Datum in uro pogreba bomo sporočili naknadno.

Žalostno vest sporočajo sestra Rosi z možem Mirkom, nečaki Nadia, Tea, Paolo in Massimo ter ostali sorodniki.

Trst, 30. septembra 1990

(Pogrebno podjetje, Ul. Zonta)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naših dragih

Pierine in Bernarda Kraljiča

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, krajanom Žužterne, bivšim soborcem, sodelavcem in vsem, ki so kakorkoli počastili njun spomin.

Sin Bernard z družino

Koper, 30. septembra 1990

ZAHVALA

Ob izgubi drage sestre

Alojzije Simonič

se najtopleje zahvaljujemo g. Marjanu Gerdolu za občutene besede in vsem, ki so na katerikoli način sočustvovali z nami.

Sestre Roža, Pavla in Francka.

Trst, 30. septembra 1990

Ob obletnicah smrti naših dragih

Petra Ferluge

(PIERINA)

in

Ane Špehar

(NETKE)

se ju z ljubeznijo spominjajo

SVOJCI

Ferlugi, 30. septembra 1990

1. 10. 1989 1. 10. 1990

Ob prvi obletnici smrti našega

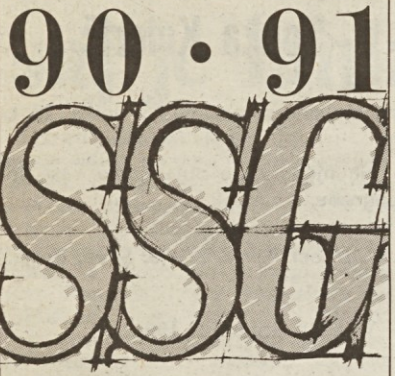
Alojza Sedmaka

se ga z ljubeznijo spominjajo

ŽENA IN OTROCI

Križ, 30. septembra 1990

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

VABI NA PREDSTAVITEV

SEZONE 90-91

in srečanje z ustvarjalci

Cankarjevih Hlapcev

jutri, 1. oktobra, ob 18. uri

v Kulturnem domu v Trstu

gledališča

ROSSETTI
Gledališča sezona 1990/91 - Začetek sezone bo 6. novembra s Pirandellovim HENRIKOM IV. v interpretaciji G. Bosettija.

VERDI
Simfonična sezona 1990/91 - Pri blagajni gledališča Verdi je v teku vpisovanje novih abonmajev in potrditev starih. Urnik: od 9. do 13. in od 16. do 19. ure. Ob ponedeljkih zaprto.

Simfonična sezona 1990/91 - Danes ob 16. uri (red G) zadnja predstava baleta v izvedbi baletne skupine BALLET DE MONTE CARLO. Na sporedu skladbe Mahlerja, Shoenberga in Stravinskega. Dirigent David Garforth, pri klavirju Natascia Kersevan; igra orkester gledališča Verdi. Vstopnice so na razpolago pri blagajni gledališča.

LA CONTRADA
Gledališče Cristallo
Pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži Protti so v teku vpisovanja novih abonmajev.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
Cenjene obiskovalce Slovenskega stalnega gledališča v Trstu, naše stalne abonente in vse, ki bi to želeli postati, obveščamo, da je potrjevanje in vpisovanje novih abonmajev vsak dan, razen nedelje, od 10. do 14. in od 17. do 19. ure, ob sobotah pa od 10. do 14. ure pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, ali po tel. na št. 734265.

Vljudno vas tudi vabimo, da se udeležite predstavitenega večera nove gledališke sezone, ki bo **jutri, 1. oktobra, ob 18. uri v veliki dvorani Kulturnega doma**. Srečanja se bodo udeležili ustvarjalci otvoritvene predstave, Cankarjevih Hlapcev.

Na večeru vam bomo tudi predstavili dokumentarni film, posnet ob 70-letnici poživga Narodnega doma.

Gledališče MIELA
Od 1. do 7. oktobra bo teden posvečen judovski kulturi. Jutri, 1. 10., ob 18.30 odprte razstave, posvečene griškemu filozofu C. MICHELSTAEDTERJU. V sredo, 3. t. m., bo nastopil orkester VAN LEER CHAMBER MUSIC PLAYERS, ki bo izvajal Straussove, van Beethovneve in Dvoržakove skladbe.

V četrtek, 4. oktobra, ob 18.30 razprava o knjigi NUOVE STORIELE EBRAICHE F. Fölkla. Sodelujejo pisatelj G. Voghera ter novinarja G. Lopez in P. Sabatti. Prisoten bo tudi avtor.

koncerti

Repentabsrka cerkev
Danes, 30. t. m., ob 18. uri bo v repentabsrki cerkvi tretji glasbeni popoldan stare in sodobne glasbe, ki jih prireja GALLUS CONSORT v sodelovanju s tržaškim deželnim sedežem RAI in Pokrajino Trst. Na sporedu koncert IRENE PAHOR (viola da gamba) in DINE SLAMA (čembalo). Koncert nosi naslov "Viola da gamba skozi stoletja".

Glasbeni september
Jutri, 1. oktobra, ob 20.30 bo v katedrali sv. Justa nastop organista Roberta ANTONELLA.

V četrtek, 4. oktobra, ob 20.30 bo v evangeličanski luteranski cerkvi na Trgu Panfilii nastopila Komorna skupina Alpe Adria, ki bo izvajala Mozartove skladbe.

izleti

Zveza upokojencev CGIL - Nabrežina prireja izlet v Buzet in Poreč v soboto, 6. oktobra. Za informacije tel. na št. 200036 ob uradnih urah.

Zadružni center za socialno dejavnost in Društvo slovenskih upokojencev obveščata udeležence izleta v Budimpešto, da je odhod avtobusa v sredo, 3. oktobra, ob 14. uri izpred deželne palače na Trgu Oberdan.

KD in ŽPZ Ivan Grobec priredita v nedeljo, 14. oktobra enodnevni izlet v Poreč. Prostih je še nekaj mest, vpisovanje jutri in v sredo ob 20. uri v društvenih prostorih v Šklednju.

Dolinska sekcija Slovenske skupnosti prireja v nedeljo, 14. oktobra, družabni izlet v Kranj, Begunje in na Bled. Prijave sprejema Mario Zahar v Borštu, tel. 228481.

razstave

V **Barkovljanskem društvu**, Ul. Cerreto 12, ob slikarskem ex tempore bosta danes, 30. t. m., razstavila nekaj svojih del Rado Jagodica in Stefan Turk. Likovna dela bodo na ogled od 9. do 17. ure.

V **galeriji Cartesius** je do 3. oktobra na ogled razstava slikarja GIOVANNIJA DUZZA.

V **prtiličnih prostorih TKB** v Ul. F. Filzi 10 je na ogled razstava akvarelov JOŽETA SAJNA.

V **galeriji Rettori Tribbio 2** bo do 12. oktobra na ogled retrospektivna razstava slikarja DYALMA STULTUSA.

Grad sv. Justa (Bastione fiorito) - Na gradu bo do 14. oktobra na ogled antološka razstava del slikarja SANTA TOMAINA po rodu iz Kalabrije. Na ogled je tudi skupinska razstava slikarjev in kiparjev E. Cafiera, F. Ferzinija, G. Granerisa in R. Tigellija. Urnik vsak dan od 10. do 13. in od 15. do 18. ure.

V **Miramarskem parku (Konjušnica)** je odprta razstava risb na platnu slikarke MIELE REINA. Slike se nanašajo na obdobje 1956 - 1961, v **galeriji Torbandena** pa razstava risb na papirju iz istega obdobja. Razstavi bosta na ogled do konca oktobra po sledečem urniku: v Miramarskem parku vsak dan od 10. do 18. ure; v galeriji Torbandena vsak dan od 10. do 13. ter od 16. do 20. ure, ob praznikih samo zjutraj.

kino

ARISTON - 16.45, 22.00 *Quei bravi ragazzi*, r. Martin Scorsese, i. Robert De Niro, □
EXCELSIOR - 16.00, 22.15 *Pretty Woman*, r. Garry Marshall.
EXCELSIOR AZZURRA - 16.45, 22.00 *Tracce di vita amorosa*, r. Peter Del Monte, i. Walter Chiari, Stefania Sandrelli.
NAZIONALE I - 16.00, 22.15 *Riposseduta*, kom., i. L. Blair.
NAZIONALE II - 16.30, 22.15 *L'orologio*, krim., i. Klaus Maria Brandauer.
NAZIONALE III - 16.15, 22.15 *Sotto shock*, shr., □
NAZIONALE IV - 16.15, 22.15 *Ragazzi fuori*, r. Marco Risi, □
GRATTACIELO - 16.00, 22.15 *Ritorno al futuro parte III*, r. R. Zemeckis, i. M. J. Fox.
MIGNON - 15.30, 22.15 *Ancora 48 ore*, i. Eddie Murphy.
EDEN - 15.30, 22.00 *Lolita call girl - Ragazza squillo*, porn., □□
CAPITOL - 15.30, 22.00 *Mr. e Mrs. Bridge*, i. P. Newman, J. Woodward.
LUMIERE - 16.00, 22.15 *Always (Per sempre)*, r. S. Spielberg, i. R. Dreyfuss.
ALCIONE - 16.40, 22.10 *Doppia identità*, krim., i. T. Russel.
RADIO - 15.30, 21.30 *Notti peccaminose*, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razne prireditve

KD Lonjer-Katinara in KK Adria priredita danes, 30. t. m., PRAZNIK GROZDJA V LONJERJU. Zvečer ples z ansambлом Zvezde, ob 16.30 nastop Godbe na pihala iz Ricmanj.

Po **MOTO MEETINGU**, ki je prejšnji teden bil v Prebenegu, prireja PRIMOTOR KLUB TS-GO danes, 30. t. m., zabavo ob dobro založenih kioskih ob priloznosti 4. slaloma Dolina - Socerb in odprte meje. Člani Primotor kluba so vam na razpolago s toplimi jedmi, sladkim moštom in drugimi poslasticami od 9. ure zjutraj dalje na prireditvenem prostoru KD Jože Rapotec v Prebenegu. Vabljeni!

KAM PO BENCIN

Danes bodo na Tržaškem odprte naslednje bencinske črpalke:

AGIP
- Ul. Giulia 76
- Miramarski drevored 231
- Strada del Friuli 5
- Ul. F. Severo 2/4
- Nabrežje N. Saura 2/1
- Ul. Forti (Naselje sv. Sergija)
- Istrska ul. (nasproti pokopališča)
MONTESHELL
- Žavljje (Milje)
- Largo Giardino 1/4
- Trg sv. Jakoba
- Ul. Locchi 3
- Trg Duca degli Abruzzi 4/1
ESSO
- Trg Foraggi 7
- Nabrežje O. Augusta
- Zgonik (državna cesta 202)
IP
- Trg Valmaura
- Devin- Nabrežina (drž. cesta 14)
- Miramarski drevored 9
CHEVRON
- Ul. F. Severo 2/7
API
- Drevored Campi Elisi

Samostojni:
AUTOMOBILE CLUB TS
- Ul. Punta del Forno 4

NOČNE ČRPALKE
SELF SERVICE
FINA - Ul. F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica
AGIP - Miramarski drevored 49
ESSO - Zgonik (drž. cesta 202)

ČRPALKE NA AVTOCESTAH
(odprte 24 ur na 24)
AGIP
- Devin (sever)
- Devin (jug)

razna obvestila

SKD Slavec Ricmanje-Log sklicuje redni občni zbor v petek, 5. oktobra, v Kulturnem domu v Ricmanjih v prvem sklicanju ob 20.30 in drugem ob 21. uri.

Godba na pihala iz Ricmanj obvešča, da je v teku vpisovanje v glasbeno šolo. Vpisovanje se vrši v Babni hiši v Ricmanjih od petka, 5., do torka, 9. oktobra, od 17.00 do 19.30, razen v nedeljo.

MPZ Valentin Vodnik Dolina vabi stare in nove pevce na prvo vajo, ki bo jutri, 1. oktobra, ob 20.30 v društvenih prostorih.

ŠD Polet organizira od 15. oktobra dalje tečaj modernih in standardnih plesov v ogreti telovadnici ŠD Polet na Pikelcu. Vpisovanje na kotalkališču v Repentabsrki ulici vsak dan od 15.30 do 20. ure, tel. 211758.

Letnik 1930 potrka! 60-letniki (fantje in punce) z Opčin, od Banov in Ferlugov se bomo zbrali v sredo, 3. oktobra, ob 19.30 v Prosvetnem domu na Opčinah, kjer bomo določili kulturni program praznovanja okrogle obletnice.

Jesen skozi gib: od 2. do 6. oktobra t. l. plesni seminar za vzgojitelje, mentorje otroških skupin, kulturne delavce... Vodja Igor Jelen iz Studia za ples iz Celja. Povezava likovne, gibalne, plesne dejavnosti, videoposnetki, ogled plesne predstave Soba 3-6-6. Informacije in prijave: ZSKD - Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767303, od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure ter od 16. do 18. ure.

Jesen skozi gib: plesne delavnice za otroke. Vsako soboto popoldne od 13. oktobra do 24. novembra 1990. Vodi Igor Jelen - Studio za ples iz Celja. I. delavnica - starost od 6. do 8. leta, II. delavnica - starost od 9. do 12. leta ter III. delavnica - starost od 13. do 18. leta (plesni trening in jazz balet). Informacije in prijave: ZSKD - Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767303, od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure ter od 16. do 18. ure.

Sklad Mitja Čuk bo organiziral v šolskem letu 1990/91 od oktobra dalje izpopolnjevalni tečaj 70 ur pod vodstvom strokovnjakov, namenjem šolnikom in vsem, ki se poklicno ukvarjajo z mladino, posebej z razvojno moteno in z otroki, ki imajo učne težave. Rok za informacije in prijave je podaljšano do vključno 3. oktobra. Po telefonu na št. 212289 med 9. in 12. uri.

SKD Tabor - Opčine, Prosvetni dom - začetek rekreativne telovadbe bo jutri, 1. oktobra. Potrditev vpisov pred vsakim tečajem.

Slovensko stalno gledališče - Baletna šola. Mnogim med nami se je v prejšnji sezoni težilo po baletni šoli. Zato je SSG sklenilo nadaljevati z dolgoletno tradicijo in znova odpira vrata vsem, ki jih zanima klasični in jazz balet. Pričetek pouka bo jutri, 1. oktobra. Vpisovanje in informacije na upravi SSG, Ul. Petronio 4, tel. 734265, od 10. do 14. ure.

Sestanek s starši ter novimi in stariimi gojenci bo v vadbinih prostorih Kulturnega doma jutri ob 16. uri.

Godbeno društvo Nabrežina vabi mlade godbenike v glasbego šolo. Informacije dobite na telefonsko številko 200897 in 200554 ali pa vsak ponedeljek in četrtek od 20.30 dalje na sedežu društva v Nabrežini - Trg sv. Roka.

SKD Slavec - Ricmanje-Log organizira plesni tečaj standardnih in latinskoameriških plesov v Kulturnem domu v Ricmanjih. Vpisovanje v sredo, 3. oktobra, od 20.30 do 22. ure na sedežu društva.

Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši - Opčine, Prosvetni dom. V torek, 2. oktobra, ob 20.30 bo srečanje na temo: Kako iz risbe odkrijemo otrokovo osebnost. Predaval bo psihopedagog prof. Egidij Košuta.

19. t. m. je na ljubljanski univerzi diplomiral iz specialne psihologije in specialne pedagogike MVO **FULVIO DOVGAN**
Iskreno mu čestitajo kolektiv in gojenci
Slovenskega dijaškega doma Srečko Kosovel

včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 30. septembra 1990
HIERONIM
Sonce vzide ob 6.02 in zatone ob 17.48
- Dolžina dneva 11.46 - Luna vzide ob 15.49 in zatone ob 1.02.

Jutri, PONEDELJEK, 1. oktobra 1990
ZINKA
PLIMOVANJE DANES: ob 1.48 najnižja -36 cm, ob 8.35 najvišja 35 cm, ob 14.40 najnižja -19 cm, ob 20.08 najvišja 23 cm.
VREME VČERAJ: temperatura zraka 18 stopinj, zračni tlak 1026,4 mb, ustaljen, brezvetrje, vlaga 64-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 20,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Sabrina Rispoli, Federico Lugnani, Giulia Bergamasco, Mathilde Lauridon, Michela Tomizza, Edoardo Schneider, Davide Godas, Marko Gantar, Jessica Crispino, Tommaso Micoli.

UMRLI SO: 59-letni Luciano Iob, 85-letna Rosa Costa vd. Clementi, 63-letni Diomiro Luxa, 70-letna Libiana Gerin por. Millotti, 82-letna Vittoria Pizzamei, 75-letna Celestina Mrzek por. Roberti, 72-letni Dino Zecchini, 77-letni Antonio Colella, 83-letna Giovannina Maria Pitzolu, 87-letna Elisabetta Giurini vd. Bertotto, 80-letna Lucilla Giaconi por. Diem, 62-letna Bianca Scoria vd. Špelar, 81-letni

mali oglasi

PRALNICA ROIANO - Ul. Barbariga 5, Trst (Rojan), tel. 414142: operemo in zlikamo vse vrste perila za posameznike, gostilne, restavracije, bifeje in ustanove.

MOŠKA IN ŽENSKA moda predlaga za jesen in zimo nove žive barve blaga iz čiste volne kašmir in kamelo za jope, plašče, obleke, ženske kostime. Krojačnica Aleksander Košuta, Ul. D'Annunzio št. 11, tel. 764584.

20-LETNO dekle z delovno prakso nujno išče kakršnokoli zaposlitev. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Zaposlitev".

SVETOVNO znana firma nudi osebam, bivajočim v Jugoslaviji, možnost velikega zaslužka, tudi part time. Zainteresirani naj tel. na št. (040) 772269 od 8. do 9. ure ali od 12. do 13. ure.

OPRAVLJAM razna vrtnarska dela. V tem času pripravim raznovrstne zelene preproge (cena na kvadratni meter). Tel. v večernih urah na št. (0481) 884161.

PRODAM novo belo emajlirano kad. Tel. 211375 ob urah obeda.

PRODAM alfo, letnik '87 v odličnem stanju. Tel. 229501 v večernih urah.

RENAULT super 5 GTL 1100, petero vrat, september '86, v res odličnem stanju, prodam. Tel. 211375 ob urah obeda.

PRODAM dnevno sobo v odličnem stanju z okroglo mizo in šestimi stolicami. Tel. 226420.

PRODAM motor aprilia tuareg rally, letnik '88, prevoženih 12.000 km, prenovljen motor, v dobrem stanju. Tel. (0481) 882017.

PRODAM fiat ritmo, letnik 1985, po ugodni ceni. Tel. na št. 410259 ob večernih urah.

UGODNO prodam pregrinjalo za avtomobil. Tel. v večernih urah na št. 826459.

POMOČ v gospodinjstvu (likanje, šivanje in varstvo otrok) ponuja mlada gospa po dogovoru. Tel. 566256.

IŠČEMO gospodinjstvo pomočnico. Telefonirati od 20. do 21. ure na št. 220313.

OSEBNI RAČUNALNIK macintosh SE s spominom 2 mega, 40 ali 20 mega, trdi disk, prodam še v garanciji. Telefonirati na št. 302748.

TISKARSKO podjetje išče izkušenega strojnika offset za delo na rotaciji. Ponudbe poslati na poštni predal 559, pod šifro "Strojniki".

ŠPORTNO DRUŠTVO išče upravnika za vodenje društvenega bara in urejanje igrišč. Zelo dobri pogoji. Telefonirati v torek, 2., in sredo, 3. oktobra, od 20. do 21. ure na št. 211716.

PODJETJE, ki se ukvarja z elektroniko, išče fanta za pomoč part-time. Pismene ponudbe poslati na Publiet - Mali oglasi, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro »G.S.«.

IMPORT-EXPORT išče: 1. izkušeno osebo za vodenje knjigovodstva, z dolgoletno prakso. Zahtevamo znanje na davčnem področju in praktično uporabljanje personal computerja. Zaželeno: znanje slovenskega ali srbohrvaškega jezika; 2. izkušeno osebo za uvozno-izvozne operative funkcije. Zahtevamo znanje slovenskega ali srbohrvaškega jezika. Pismene ponudbe poslati na Publiet - Mali oglasi, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod šifro »Sodelovanje«.

IŠČEMO tajnico pripravnico staro do 21 let za delo v zdravniški ambulanti. Telefonirati danes in jutri od 19. do 20. ure na št. 44260.

PRODAM stroja: enega za izdelavo navadnih ključev in enega za ključke za blindirana vrata in sefe. Javiti se v kiosku za izdelavo ključev na Trgu Peruginu.

BI SE RADI POROČILI? Poročna agencija SERENA - Videm, Ul. Tolmezzo 77 - tel. 0432-546143 - licenca 3.3.90.

HLEV za tri jahalne konje dam v najem. Lahko sprejemem skrbništvo. Sočan Vižin, Branik 215 (Rihemberk) - Slovenija.

SELENE medium radioestezistka, vedeževalka, iz kart in dlani prerokuje prihodnost. Tel. 578991.

včeraj - danes

Mario Cirielli, 60-letni Fabio de Denaro, 80-letni Giuseppe Tonon, 83-letna Norma Chiabai por. Marchi, 76-letna Marcella Apollonio vd. Debegnac, 73-letni Giorgio German.

SLUŽBA LEKARN
Nedelja, 30. septembra 1990
Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30
Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramraski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Ul. Flavija 89 (Žavljje).

Dnevna služba - od 13.00 do 16.00
Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramraski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Ul. Flavija 89 (Žavljje).
Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Ul. Flavija 89 (Žavljje).
PROSEK (tel. 225141/225340) od 8.30 do 13.00 in od 13. ure dalje samo po telefonu za najnujnejše primere.

Od ponedeljka, 1., do sobote, 6. oktobra 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Milje - Lungomare Venezia 3.
OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 422923) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

šolske vesti

Slovenski visokošolski sklad "Sergij Tončič" v Trstu razpisuje v akademskem letu 1990/91 stipendije oz. podpore, namenjene rednemu študiju ali izredni raziskavi ali izrednemu študijskemu potovanju v tujini. Pogoji so naslednji: 1. priložil so lahko visokošolski študenti slovenske narodnosti s stalim bivališčem v deželi Furlaniji-Juljski krajini; 2. imeti morajo dober šolski uspeh: vsaj 42/60 kot oceno zrelostnega izpita ali vsaj dve tretjini opravljenih izpitov s srednjo oceno 24/30, ako so univerzitetni študenti ter 3. pripadati družini s skromnimi finančnimi dohodki. Lastnoročne prošnje s kratkimi curriculum, opremljene z družinskim listom prosilca in kopijo zadnje družinske davčne prijave, nasloviti do 31. oktobra 1990 na: Visokošolski sklad "S. Tončič", pisarna Boris Kuret, Ul. Genova 13, Trst. Informacije na tel. št. 742405 ali 365260.

čestitke

Danes praznuje svoj 38. rojstni dan **NEVINA MACAROL**. Vse najboljše ji želijo mož Mitko in vsi, ki jo imajo radi. Posebne čestitke ji pošiljajo tudi hči Eliza in vsi nečaki.

AKUPRESURA

pod nadzorstvom zdravnika zelo uspešna:

- pri prekomerni teži
- odvajanju od kajenja
- stresnih situacijah

INFORMACIJE:
vsak dan po 14. uri
na tel. št. **003866/73448**
dr. Ljudmila BIZJAK
Vilfanova 15 - Portorož

BURO011

VAŠ URAD V TRSTU

v 10 minutah

NUDIMO:

- **URADE** popolnoma opremljene za eno uro, dan, mesec...
- **TAJNIŠTVA** z osebjem, ki obvlada več jezikov
- **URADNIŠKE USLUGE:** telefon, pošta, telex, fax
- **SEDEŽE:** legalna predstavništva za podjetja
- **PREVAJALCE**

BURO SERVICES

Ul. Cumano 2 - TRST

Tel. (040) 390039

ENAKE USLUGE V SLEDEČIH KRAJIH:

MILAN	Tel. (02) 76013731
TREVISO . . .	Tel. (0422) 420400
PADOVA . . .	Tel. (049) 8720222
ROVIGO . . .	Tel. (0425) 34822
RIM	Tel. (06) 8863051
VICENZA . . .	Tel. (0444) 512988
MESTRE . . .	Tel. (041) 5316444

FORTUNA

PREIZKUSITE UDOBJE PREJEMANJA NASLOVOR OZ. TEL. ŠT. USTREZNIH PARTNERJEV ZA ZAKON ALI PRIJATELJSTVO NA DOM!

Poslužite se FORTUNE, ki vam bo z **RAČUNALNIŠKO OBDELAVO PODATKOV IN FOTOGRAFIJ**, po metodi, ki se v zahodnih državah uporablja že DESELETJA, odprla pot številnih možnosti.

Nikamor vam ne bo potrebno hoditi - pošljite le naslov z navedbo starosti in izobrazbe in posredovali vam bomo podatke o delovanju z praisalnikom.

Cene so različne: od 100 do 500 din.

OBRATOVALNICA FORTUNA, p.p. 348, p. 61101 Ljubljana

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.00 Film: Hondo (vestern, ZDA 1966, r. Lee H. Catzin, i. R. Taeger)
8.25 Risanke
8.40 Dok. oddaja: Kvarkov svet
9.25 Maša in nabožna oddaja
12.15 Zelena linija
13.00 Nedeljski tednik
13.30 Dnevnik
13.55 Toto-TV Radiocorriere
14.00 Športne vesti
14.15 Film: A casa dopo l'uragano (dram., ZDA 1960, r. Vincente Minnelli, i. Robert Mitchum), vmes (15.50) športne vesti
16.55 Športne vesti
17.05 Variete: La Domenica in... degli italiani
18.15 90. minuta
19.50 Vreme in dnevnik
20.40 TV film: La Rivoluzione francese (zgod., Fr. 1989, r. Robert Enrico, i. Klaus Maria Brandauer, Peter Ustinov, 1. del)
22.20 Športna nedelja
24.00 Nočni dnevnik in vreme
0.15 Film: Pancho Villa - I tre del mazzo selvaggio (vestern, Sp. 1971, r. E. Martin, i. T. Savalas)

CANALE 5
8.30 Nanizanke: Arcibaldo, 9.00 Simon Templar, 10.00 Occhio su Hollywood
10.30 Aktualno: Il Girasole, 11.00 Block Notes
12.05 Varieteja: Anteprema, 12.30 Rivediamoli
13.00 Glasbena oddaja: Superclassifica Show
14.00 Variete: Nedelja v kinu
14.15 Film: Guendalina (kom., It.-Fr. 1957, r. Alberto Latuada, i. Jacqueline Sassard, Raffaele Mattioli)
16.30 Nanizanka: Nata libera
17.30 Jesenske filmske novosti
18.00 Kviz: O.K. Il prezzo è giusto!
19.30 Nanizanka: Love Boat
20.30 TV film: Sacrificio d'amore (dram., r. David Greene, i. Farrah Fawcett, Ryan O'Neal, 1. del)
22.30 Posebna oddaja: Storie di cuore
23.00 Aktualno: Nonsolomoda, 23.40 Sette scenari per il 2000 (vodi Maurizio Costanzo)
0.55 Nanizanki: Ellery Queen, 1.55 Marcus Welby M.D.

RAI 2
8.45 Nan.: Lassie, 9.35 Punky Brewster, 10.00 Lassie
10.25 Glasbeni prostor: Ogan D'Narc dir. Prokofjevo Simfonijo št. 3
11.25 Film: Narciso nero (dram., VB-ZDA 1947, r. Powell-Pressburger, i. Deborah Kerr)
13.00 Dnevnik
13.45 Avtomobilizem F1: VN Španije (prenos iz Jereza)
16.00 Jahanje (iz Merana)
16.30 Film: Cavalca vaquero (vestern, ZDA 1953, r. John W. Farrow, i. Robert Taylor)
18.00 Rubrika: Studio Stadio
18.30 It. nog. prvenstvo A lige
19.45 Dnevnik
20.00 Domenica sprint
21.05 Film: Guardato a vista (krim., Fr. 1981, r. Claude Miller, i. Lino Ventura)
22.35 Dnevnik - nocoj
22.50 Rubrika o židovski kulturi
23.20 Rock, pop in jazz
23.55 Dokumentarec: Ercolano
0.25 Film: 1914, amore e guerra (dram., ZDA 1987, r. David Green, i. David Greaves)

RETE 4
8.00 Jutrišnji svet
8.30 Nanizanka: Bonanza - Colpevole o innocente
9.30 Veliki golf
10.30 Nanizanki: Due onesti fuorilegge - Slegateci per cortesia, 11.30 Shane - La lunga notte
12.40 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke
13.45 Nanizanka: Barnaby Jones - L'altra vittima
14.45 Nadaljevanke: Marilena
16.30 Film: L'eterna Eva (kom., ZDA 1952, r. Richard Sale, i. Anne Baxter, Cecil Kellaway)
18.15 Film: Scontro di titani (pust., ZDA 1981, r. Desmond Davis, i. Laurence Olivier, Ursula Andress)
20.30 Film: Il ponte sul fiume Kwai (vojni, VB 1957, r. David Lean, i. Alec Guinness, William Holden)
23.30 Variete: Zlata jesen (vodita Heather Parisi in Gerry Scotti, pon.)
2.00 Filmske novosti
2.05 Nanizanka: Mannix - L'ultima partita

RAI 3
10.00 Kolesarstvo (povzetki)
10.25 Film: Mariti in pericolo (kom., It. 1960, r. Mauro Morassi, i. Sylva Koscina, Mario Carotenuto)
11.55 Film: Al Jolson (biog., ZDA 1946, r. Alfred E. Green, i. Larry Parks, Evelyn Keyes)
14.00 Deželne vesti
14.10 Atletika: 4. maraton Valle d'Europa (iz Avigliane)
14.30 Tenis: turnir ATP (iz Palermo)
17.10 Film: Il covo dei contrabbandieri (pust., ZDA 1955, r. Fritz Lang, i. Stewart Granger, Jon Whiteley)
18.35 Rubrika: Domenica gol
18.55 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Deželne športne vesti
20.00 It. nog. prvenstvo B lige
20.30 Film: Noi uomini duri (kom., It. 1987, r. Maurizio Ponzi, i. Enrico Montesano, Renato Pozzetto, Isabel Russinova)
22.10 Komični drobci
23.40 Filmske novosti
22.50 Nočni dnevnik
23.20 Deželni nogomet

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
10.25 Vikend v kinu
10.30 Rubriki: Šport v ZDA, 12.30 Guida al campionato
13.00 Tednik: Grand Prix
14.00 Variete: Vsi v šolo (vodita Al Bano in Romina Power, pon.)
15.55 Filmske novosti
16.00 Otroški spored: Bim bum bam in risanke
18.00 Nanizanka: Manimal - L'orso dorato
19.00 Risanke: Ewoks, 19.30 The Real Ghostbusters, 20.00 I Puffi
20.30 Športna oddaja: Pressing
22.00 Variete: Mai dire Banzai
22.30 Film: Sensi (erot., It. 1986, r.-i. Gabriele Lavia, i. Monica Guerritore, Mimsy Farmer)
0.15 Filmske novosti
0.20 Športna oddaja: Avtomobilizem F1 - Po VN Španije (povzetki in komentarji)
0.50 Glasbena oddaja: Rock opolnoči - Bob Geldof
1.50 Nanizanka: Benson - L'indagine

TV Slovenija 1
8.40 Otroška matineja: Živ žav, 9.30 nanizanka Hov!
10.00 Dok.: Gradovi (pon.)
10.30 Nanizanka: 'Alo, 'alo
10.55 Videomeh v Ameriki
11.30 Kmetijska oddaja
12.30 Video strani
12.40 Prislunhno tišini
13.20 Titanic (pon.)
14.40 Nad.: Rosowski (2. del)
15.30 Sova, ponovitev nanizank Zlata dekleta in Ljubezen pa taka
16.55 Poslovne informacije
17.00 Dnevnik
17.05 Film: Na območju Kolorada (vestern, ZDA 1949, r. Raoul Walsh, i. Joel McCrea)
18.35 Rock: Zebra Imago
18.35 Risanke in Mernik
19.15 TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Nad.: Vrnitev Katarine Kožul (3. del)
21.10 Zdravo
22.30 Dnevnik in vreme
22.55 Nočni program Sova, vmes nanizanki Doktor Doogie Howser in Ljubezen pa taka
0.10 Video strani

ODEON
8.30 Nanizanki: Captain Nice, 9.30 Quattro in amore
13.00 Rubrika o zdravju
13.30 Film: Monsieur Hulot nel caos del traffico (kom., Fr. 1972, r.-i. Jacques Tati)
15.30 TV film: Verso il grande sole (zadnji del)
17.30 Nanizanki: Lottery, 18.30 Galactica
19.00 Filmi in risanke
20.00 Nanizanka: T and T
20.30 Film: Prova d'innocenza (krim., ZDA 1984, r. Desmond Davis, i. Donald Sutherland, Sarah Miles)
22.15 Dok.: Diario di soldati
22.45 Film: Corruzione al Palazzo di Giustizia (dram., It. 1974, r. Marcello Aliprandi, i. Franco Nero)
TMC
8.00 Risanke: Snack
8.50 Berlinski maraton
12.00 Papežev blagoslov
12.15 Variete: Nedelja na TMC
13.15 Avtomobilizem F1: VN Španije (iz Jereza)

TV Koper
10.45 Dok.: Campo Base (pon.)
12.45 Tenis - ATP Tour
13.30 Športna oddaja: Sportime
Domenica, vmes (14.30) teniški turnir ATP v Baslu - prenos finala
17.45 Superwrestling
18.45 TVD Novice
19.00 Boks: Bordo Ring
20.00 Rubrika: Fish Eye
20.30 Dok.: Campo base
22.00 TVD Novice
22.15 Navtika - SP Off Shore
22.30 Eurogolf
23.30 Tenis - turnir ATP v Baslu (pon.)

TV Slovenija 2
10.30 Oddaja za JLA in TV drama
Sojenje železničarjem
13.30 Avtomobilizem F1: VN Španije
15.40 Športno popoldne
19.30 Dnevnik
20.00 Dokumentarni oddaji: Čudežna čutila, 20.30 Hugo Wolf
21.15 Avtomobilizem F1: VN Španije (povzetki)
21.45 Športni pregled
22.35 Festival filmske kamere

TELEFRIULI
11.30 Dok.: Destinazione uomo
12.30 Nanizanka: Julia
13.00 Športne napovedi
13.30 Film
15.45 Film: L'incendio di Chicago (dram.)
18.00 Nanizanka: Hawkins
19.30 Športne vesti
20.30 Film: Luna di miele stregata (kom.)
22.00 Nanizanka: Julia
22.30 Športne vesti
24.00 Nan.: Le storie straordinarie di Edgar Allan Poe
1.00 Nočne vesti

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dnevnik in šport
20.30 Zadnje vesti in šport

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Dnevni pregled tiska; 10.00 Mladinski oder: Marco Polo (1. del); 10.40 Soft music; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Glasbeni potpuri; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Antologija humorja (pon.); 14.40 Pričljubljene melodije; 15.00 Poslušali boste; 15.15 Rock zvezde; 15.40 Pričljubljene melodije; 16.00 Šport in glasba; 17.30 Italijanski kantavtorji; 18.00 Radijska spevoigra: Čevljar baron (R. Kahn, rež. A. Rustja); 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA
5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00 Poročila; 5.00 Jutranji koledar; 7.00 Kronika in vreme; 8.05 Veseli tobogan; 9.05 Pomnjenja; 9.35 Preludij; 10.05 Matineja; 10.30 Reportaža; 11.03 Poslušalci čestitajo; 12.00 Na današnji dan; 13.20 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Ljotrca domačih; 17.05 Amaterski zbori; 17.30 Zabavna radijska igra; 18.00 Operne melodije; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nočno; 23.15-4.30 Nočna glasba.

RADIO KOPER (slovenski program)
14.30, 17.30 Poročila; 10.30, 19.00 Radijski dnevnik; 10.00 Sosednji kraji in ljudje: na današnji dan, reportaže, intervjuji, zanimivosti; 11.30 Oddaja za kmetovalce: Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 12.45 Zabavna oddaja v narečju: Vanka in Tonca; 14.35 Pesem tedna; 15.00 Nedeljski ritem; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.30 Lestvica popevk Radia Koper: Vročih deset; 18.30 Nedeljska humoreska; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)
7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 8.25 Popevka tedna; 9.00 Nedeljska oddaja; 9.30 Superpass; 10.35 Družinsko veselje; 11.00 Dogodki in odmevi; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Cestitke poslušalcev in glasba; 15.00 Poletna oddaja; 17.32 Folk studio; 18.30 Lestvica LP plošč; 19.40 Športna nedelja; 20.00 Nočni program - glasba.

RADIO OPČINE
10.30, 14.30, 16.30 Poročila; 10.00 Jutranji val; 13.00 Oddaja SKD Tabor in knjižnice Pinka Tomažiča; 15.00 Od nedelje do nedelje; 20.30 Nočna glasba.

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1
6.55 Aktualno: Uno mattina
10.15 Nad.: Santa Barbara
11.00 Jutranji dnevnik
11.05 Film: I pappagalli (kom., It. 1955, r. Bruno Paolinelli, i. Alberto Sordi), vmes (11.55) vreme in vesti
13.00 Nan.: Alfred Hitchcock
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Ciao fortuna
14.15 Dok.: Kvarkov svet
15.00 Sedem dni v parlamentu
15.30 Ponedeljkov šport
16.00 Mladinska oddaja: Aspettando Big!
18.00 Dnevnik - kratke vesti
18.05 Nanizanka: Cose dell'altro mondo
18.45 Nad.: Santa Barbara
19.40 Almanah in vreme
20.00 Dnevnik
20.40 TV film: La Rivoluzione francese (zgod., Fr. 1989, r. Robert Enrico, i. Klaus Maria Brandauer, 2. del)
22.15 Glasbena oddaja: Edoardo Bennato - Rinnegato
23.00 Dnevnik
23.20 Velike razstave
24.00 Nočni dnevnik in vreme
0.20 Rubrika: Mezzanotte e dintorni

CANALE 5
8.00 Nan.: Simon Templar
9.00 Film: Le femmine seminano il vento (dram., It.-Fr. 1960, r. L. Soulanes, i. Scilla Gabel, Philippe Leroy)
11.00 Aktualno: Gente comune
12.00 Kvizi: Il pranzo è servito, 12.45 Tris, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie
15.00 Rubrike: Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo, parliamone, 16.00 Cerco e offro, 16.30 Cara TV
16.55 Kvizi: Doppio slalom, 17.25 Babilonia, 17.50 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e marito
20.25 Variete: Striscia la notizia (vodita Ezio Greggio in Raffaele Pisuri)
20.40 TV film: Sacrificio d'amore (dram., r. David Greene, i. Farrah Fawcett, Ryan O'Neal, 2. in zadnji del)
22.45 Dosje: Osamljeni
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show
1.00 Nan.: Marcus Welby, 2.00 Fantasilandia

RAI 2
8.15 Nanizanka: Lassie
8.40 Nad.: Clayhanger
9.30 Božanska komedija
10.00 Rubrika o protestantizmu
10.30 Film: La giungla degli implacabili (vojni, VB 1956, r. Guy Hamilton, i. John Mills)
11.55 Nadaljevanke: Capitol
13.00 Dnevnik in gospodarstvo
13.45 Nadaljevanke: Beautiful
14.30 Nan.: Saranno famosi
15.15 Variete: Ghibli
16.20 Odprti prostor
16.35 Dnevnik - kratke vesti
16.40 Film: Il conquistatore (pust., ZDA 1956, r. Dick Powell, i. John Wayne)
18.30 Dnevnik - športne vesti
18.45 Nanizanka: Un giustiziere a New York
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Nanizanka: Il commissario Köster
21.35 Proza: Uomo e galantuomo (r. E. De Filippo, i. Linda Moretti), vmes (22.50) dnevnik
0.25 Dnevnik in horoskop
0.40 Film: Giovani amanti (dram., VB 1955, r. Anthon Asquith)

RETE 4
8.30 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 9.30 Andrea Celeste, 10.00 Amandoti, 10.30 Aspettando il domani, 11.00 Così gira il mondo
11.30 Nanizanka: La casa nella prateria - Un insolito funerale
12.40 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke
13.45 Nadaljevanke: Sentieri, 14.30 Marilena, 15.30 Ribelle, 16.30 La valle dei pini
17.00 Nanizanka: General Hospital
18.00 Nadaljevanke: Febbre d'amore
19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati (vodi Luca Barbareschi)
19.30 Nanizanka: Dynasty
20.30 Film: I Picari (pust., It. 1987, r. Mario Monicelli, i. Enrico Montesano, Giuliana De Sio)
22.55 Variete: Zlata jesen (pon.)
1.30 Film: Quella strana gente (krim., ZDA 1972, r. John Korty, i. Kim Darby, William Shatner)

RAI 3
10.00 Kolesarstvo (povzetki)
12.00 Dok. oddaja: Meridiana - angleščina in francoščina, Z avtorjevim dovoljenjem, Otroški laboratorij
14.00 Deželne vesti
14.30 Mestno veselje
15.30 It. prvenstvo v bezbolu
16.00 SP v balinanju
16.20 Film: Oriazi e Curiazi (zgod., It. 1962, r. F. Baldi, i. Alan Ladd)
17.50 Znanstvena oddaja: Človeški možgani
18.45 Športna rubrika: Derby
18.55 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Ponedeljkov deželni šport
20.00 Variete: Blob
20.30 Ponedeljkov proces
22.00 Drobci
22.25 Večerni dnevnik
22.30 Film: La notte dei morti viventi (srh., ZDA 1968, r. George A. Romero, i. Duane Jones)
0.05 Nočni dnevnik
0.35 Film: La guerra lampo dei fratelli Marx (kom., ZDA 1933, r. Leo McCarey, i. Groucho, Harpo, Chico in Zeppo Marx)

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke
8.30 Nan.: Webster, 9.00 Arnold, 9.30 La piccola grande Nell, 10.00 Amore in soffitta, 10.30 Famiglia Brady, 11.00 Strega per amore, 11.30 Tre nipoti e un maggiordomo, 12.00 Famiglia Addams, 12.30 Benson, 13.00 Famiglia Bradford, 14.00 Happy days
14.30 Glasbena oddaja: Radio Carolina 7703 (vodi Kay Sandvik)
15.30 Nanizanka: Compagni di scuola
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.30 Nanizanke: Tarzan, 19.30 Casa Keaton, 20.00 Cri Cri
20.30 Film: Stand By Me - Ricordo di un'estate (pust., ZDA 1986, r. Rob Reiner, i. Will Wheaton, River Phoenix)
22.20 Glasbena oddaja: Tutto-musica - Fiesole '90 (vodita Red Ronnie in Maria Teresa Ruta)
23.40 Nanizanki: Chips, 1.40 Benson

TV Ljubljana 1
8.50 Video strani
9.00 Spored za otroke in mlade: Miti in legende islamskih ljudstev (2. del), 9.15 Mačkon in njegov trop, 9.40 Mladinski pevski festival Celje '83, 10.10 Utrip, 10.25 Zrcalo tedna, 10.40 TV mernik
10.55 Video strani
15.30 Sova (pon.)
16.55 Poslovne informacije
17.00 Dnevnik
17.05 Mozaik: Zdravo (pon.)
18.30 Spored za otroke in mlade: Radovedni Taček - Jezero, 18.45 Čebelica Maja - Maja in gozdni požar
19.10 Risanke in TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 TV drama: Doktorjeva noč (M. Cihlar Nehajev - M. Peakic Mikuljan)
21.10 Osmi dan
22.00 Dnevnik in vreme
22.20 Dokumentarna oddaja: Megla vojne
23.10 Nočni program Sova, vmes nanizanki Alfred Hitchcock vam predstavlja in Ljubezen pa taka
0.30 Video strani

ODEON
9.00 Nan.:Laredo, 10.30 Collaborators, 11.30 Le spie
12.30 Filmi in risanke
15.00 Nadaljevanke: Rosa Selvaggia, 16.00 Senora
17.00 Nanizanki: Lottery, 18.00 Galactica
19.00 Filmi in risanke
20.00 Nan.:Casalingo Superpiù
20.30 Film: Attenti al buffone (dram., It. 1976, r. A. Bevilacqua, i. M. Melato)
22.30 Film: Il giorno dell'Assunta (kom., It. 1977, r. Nino Russo, i. Tino Schirinzi)
24.00 Nan.: Un salto nel buio
TMC
8.30 Nanizanke: Get Smart, 9.00 Petrocelli, 10.00 Condo
10.30 Nad.: Terre sconfinate, 11.15 Potere
12.00 Kosilo z Wilmo
12.30 Tajnosti in skrivnosti
13.00 Športne vesti, dnevnik
13.30 Aktualno: Ženska TV
15.00 Film: L'amante di ferro (pust., ZDA 1952, i. Alan Ladd, Virginia Mayo)

TV Koper
12.30 Rubrika: Fish Eye
13.00 Superwrestling (pon.)
14.00 Dok.: Campo base
15.45 Navtika - SP v Off Shoru
16.45 Wrestling Spotlight
17.30 Nogomet - argentinsko prvenstvo
18.30 Odprta meja
19.00 TVD Stiščice
19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica
20.00 Koncert: Štirje stebri
20.30 Dok.: Impressioni tibetane
21.00 Boks: Speciale Bordo Ring
22.15 TVD Novice
22.45 Navtika - SP v Off Shoru
23.45 Športna parada
0.45 Boks: Speciale Bordo Ring

TV Slovenija 2
18.45 Da ne bi bolelo
19.00 Dok. oddaja: Šipanj
19.30 Dnevnik, 20.00 Žarišče
20.30 Dok.: Po sledeh napredka
20.55 Šport: Sedma steza
21.15 Zabavnoglasbena oddaja: Karavana zapravljičkov
21.50 Dok.: Camel Trophy '90

TELEFRIULI
11.00 Dok. o naravi
11.30 Nad.: Vite rubate
12.30 Rubrika
13.05 Nadaljevanke: Capriccio e passione, 13.40 Potere, 14.20 Un uomo due donne
15.30 Nan.: L'albero delle mele
16.00 Otroška oddaja
18.00 Nad.: Vite rubate
19.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte
19.30 Dnevnik, nato nan. Julia
20.30 Ponedeljkov šport
22.30 Nočne vesti
23.00 Furlanska noč
TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi
23.45 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.10 Vozlišča; 9.00 Valčki in polke; 9.30 Doživljati rojstvo; 9.40 Potpuri; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Slovenska lahka glasba; 12.00 Morje - včeraj, danes, jutri; 12.20 Orkestri; 12.40 Cecilijanka 1989; 12.50 Orkestri; 13.20 Poslušali boste; 13.25 Gospodarstvo; 14.10 Otroški kotichek: Tako ali drugače; 14.30 Naravoslovje malo drugače; 15.40 Evergreeni; 15.30 Južnoameriška folklorja; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Aladinova svetilka; 17.40 Mladi val (Kinotto); 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA
5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Lepljenka; 8.25 Ringaraja; 8.40 Izberite pesmico; 9.05 Glasba; 10.00 Gospodarstvo; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Ansambli; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.30 Radio danes; 13.38 Do 14.00; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Mladi glasbeniki; 14.40 Merkurček; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Godbe; 18.25 Zvočni signali; 19.45 Studio

Oslavci in Štmaverci nočejo plačati davka, ker jim ne odnašajo smeti Davek za storitev, ki je ni

Občina odgovarja: 30% je treba vsekakor plačati za javno čistočo

Med prebivalstvom na območju Oslavja in Štmavra vre. Razlog za negodovanje ljudi je zahteva Občine Gorica, naj prebivalci tega območja plačajo davek za uničevanje odpadkov. V zadnjem času so prejeli na dom poziv, naj poskrbijo za prijavo kvadrature stanovanjskih in drugih pokritih površin, na osnovi katere se nato izračuna znesek davka. Nato naj bi do 20. oktobra morali poravnati vsote, ki jih dolgujejo Občini za tekoče kot tudi za lansko leto.

Oslavci in Štmaverci so razburjeni zaradi te terjatve, ko pa morajo za odvoz smeti skrbeti sami. Občina namreč doslej ni nikoli odnašala smeti s tega območja, ker da je preobširno in redko naseljeno, tako da občinska služba ne zmore te dodatne obremenitve. Ljudje si morajo pomagati sami, tako da občasno, največkrat v sodelovanju med sosed, odpeljejo smeti naravnost v upepeljevalnik. Že večkrat so tudi preko rajonskega sveta zahtevali, naj se občinska služba na kak način uvede tudi pri njih. Vprašanje ostaja še vedno odprto, sedaj pa zahtevajo celo od njih denar.

Pri funkcionarju, ki je na županstvu pristojen za občinske davke, smo se pozanimali, kako je s to zadevo. Pojasnil nam je, da je novi zakon določil, da je treba občinam plačevati dve pristojbini: eno za čiščenje javnih površin, drugo za odnašanje smeti privatnikov. V Gorici, kjer ta služba deluje, plačujejo občani po 1.100 lir na kv. meter: od tega je 30% za javno čiščenje in 70% za odvoz smeti. Za predele, kjer ta služba ne deluje, pa morajo občani vsekakor plačati znesek za čiščenje javnih površin, tj. približno 330 lir za kv. meter stanovanja. Ker je sedanje plačilo predvideno za dve leti, se skupni znesek dvigne na približno 660 lir na kv. meter.

Protest prebivalstva je predsednik rajonskega sveta Silvan Primožič posredoval občinskima odbornikoma za finance Albertiju in za storitve Tuzziju. Povedal je, da se ljudje

Samo s polovico premoženja, če grofove oporoke ne bi bilo Nastal je Sklad Coronini

Pretor Laudisio je včeraj imenoval župana Scarana za začasnega oskrbnika polovice vsega premoženja družine Coronini v pričakovanju ustanovitve posebnega sklada, ki bo upravljal vsaj pol tega premoženja. Ne gre za polovico, ki je bila last pred kratkim umrlega grofa Guglielma, pač pa za tisti del premoženja, ki ga je zapustila njegova sestra Nicoletta ob smrti leta 1984. Nicoletta Coronini Cromberg je namreč sklenila, da svoje premoženje zapusti posebnemu skladu, ki naj ga prevzame po smrti njenega brata in samo v primeru, da slednji ne zapusti otrok. Sedaj, ko sta se ta dva pogoja uresničila, bo torej polovica Coroninijevega premoženja postala last sklada "Palazzo Coronini Cromberg", ki bo z njim lahko razpolagal samo po določenih oporoke pokojnice.

Župan Scarano je včeraj še pol ure po imenovanju na tiskovni konferenci povedal, da sprejme imenovanje. Sklad bo z njim upravljal odbor (predsednik bo goriški župan), v katerem bodo še ozemeljsko pristojni nadzornik za muzeje in galerije, deželni odbornik za šolstvo ter direktorja Pokrajinskih muzejev in Državne knjižnice v Gorici. Nicoletta Coronini je tudi točno določila, kako naj se upravlja premoženje. Vila in park sta "nedotakljiva" in bosta odprta javnosti kot mu-

zejski kompleks "v spomin na družino Coronini in v okras mojemu mestu ter kot njegova atrakcija". Preostalo premoženje bo služilo finansiranju sklada.

Na včerajšnji tiskovni konferenci je bil prisoten tudi sodni upravitelj zapuščine grofa Guglielma, torej preostale polovice premoženja, odv. Majo. Grofove oporoke doslej niso našli. V tem primeru naj bi njegovo polovico premoženja podedovala Coroninijeva sestrična iz Gradca. Sicer pa so vsi prepričani, da oporoka obstaja in da je grof, v dogovoru s sestro, tudi sam hotel pustiti vse posebnemu skladu. To namero je mogoče jasno razbrati iz pisma, ki ga je junija letos pisal deželnemu nadzorništvu za kulturne in umetniške dobrine. Toda, če oporoka ne pride na dan, je pričakovati oster sodni boj med Skladom Coronini, ki je vsekakor lastnik polovice premoženja in je obvezan, da izvaja voljo Nicolette, ter sorodniki, ki bodo v tem primeru dobili drugo polovico.

■ **Zeleni golobice** opozarjajo občane, da je le še nekaj dni do izteka roka za zbiranje podpisov za sklic šestih deželnih referendumov o vprašanjih okolja. Podpise bodo zbirali danes od 9.30 do 13. in od 15. do 19. ure na Korču (v primeru dežja v sladoledarni Scorianz) ter od 10.30 do 12.30 na glavnem trgu v Ločniku.

Workshop Franca Fontane na sejmu Flash Moda

Tudi na letošnjem modnem sejmu Flash Moda, ki bo od petka, 6., do ponedeljka, 8. oktobra, bo nekaj zanimivih prireditev, poleg že kar ujujnih modnih defilejev. Prireditelji hočejo s tem privabiti na sejmische čimveč ljudi.

Novost na letošnjem sejmu bo ekskluzivni workshop Franca Fontane. Ta bo v petek in soboto. Že na prejšnjih modnih sejmih v Gorici je fotografija našla poseben prostor. Letošnji pristop pa je nekaj čisto novega pri nas v Gorici in tudi v vsej deželi.

Franco Fontana je eden najbolj znanih italijanskih in svetovnih modnih fotografov. V Gorici bo v petek in soboto amaterskim ter profesionalnim fotografom dal možnost soočiti se z modno fotografijo. Z njim pridejo za to priložnost v Gorico njegove manekenke. Na goriškem sejmische bo urejen poseben prostor, kjer bodo Fontana in njegovi asistenti učili tukajšnje fotografe kako je treba ravnati na področju modne fotografije.

Franco Fontana ima že skoro šestdeset let. Zaslovel je potem ko je leta 1968 pripravil prvo osebno razstavo v Modeni. Kasneje je razstavjal v vsem svetu. Ko je bil v New Yorku je po vsem svetu razširjeni Newsweek objavil daljši zapis o njem, pohvalili so ga številni znani kritiki. Njegove slike so danes v najbolj znanih in renomiranih muzejih na svetu. Franco

Mašo bo daroval nadškof Bonmarco Sredi tega tedna romanje iz vse dežele v Assisi

Nekaj tisoč romarjev iz naše dežele odpotuje čez nekaj dni v Assisi, kjer bodo v sredo, 3., in v četrtek, 4. oktobra, počastili italijanskega zavetnika sv. Frančiška Asiškega. Letošnje romanje prireja poseben odbor, ki mu predseduje goriški nadškof Antonio Vitale Bonmarco. Pokroviteljstvo nad romanjem in svečanostjo je prevzela deželna uprava Furlanije-Julijske krajine. Vsako leto so namreč v Assisiju izmenična romanja iz italijanskih dežel. Že drugič romajo tja v tako velikem številu verniki iz FJK.

Tržaški župan Richetti bo prižgal svečko, ki bo tam gorela vse leto. Tržaški župan bo to naredil tudi v imenu drugih iz naše dežele.

Svečanosti v Assisiju se bodo pričele že v sredo, na predvečer praznika. Že ta dan bodo tam prisotni zastopnik vlade, deželne uprave, civilnih in verskih ustanov iz vse dežele. Čisto razumljivo je, da bodo tam prisotni škofje vseh štirih škofij v naši deželi. Vsi romarji bodo dobili tri publikacije, med temi tudi eno o zgodovini frančiškanaov pri nas.

Osrednja slovesnost bo v četrtek, 4. oktobra, ob 10. uri v gornji baziliki sv. Frančiška, kjer bo mašo daroval goriški nadškof Bonmarco. Somaševali bodo drugi škofje.

Za to priložnost je goriški nadškof vernikom naslovil pismo, v katerem poudarja pomen čaščenja sv. Frančiška. V njem se zavzema za ovrednotenje kulta tega svetnika. Zavzema se zato, da bi se uredilo vprašanje župnije sv. Frančiška v Sosljanu. Omenja tudi, da bodo župniki danes vernikom govorili o pomenu romanja v Assisi.

Seminar ZSKD o gledališču

ZSKD prireja ob podpori Kmečke banke gledališki seminar za vse, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo. Seminar bo od 8. do 12. oktobra v goriškem Kulturnem domu. Vodila ga bo Sandra Mladenovič, mentorica na pariški akademiji »Jacques Lecoq«. Udeleženci bodo spoznavali psihološki teater in osnove gledališke umetnosti. Pojasnila in prijave v uradu ZSKD, Ul. Malta 2 (tel. 531495), vsak delavnik med 14. in 18. uro.

Danes stopita na skupno življenjsko pot

LIVIO in SILVIA

Obilo sreče in zadovoljstva jima želijo

Člani SMReKKA

razna obvestila

Društvo slovenskih upokojencev obvešča, da bodo spet začeli s telovadbo v torek, 2. oktobra, ob 14.45 v telovadnici Kulturnega doma v Gorici.

KD Oton Župančič v Štandrežu obvešča, da bo jutri ob 15. uri v Domu Andreja Budala prva vaja otroškega zbora. Mladi pevci vabljeni polnoštevilno.

KD Škala Gabrje obvešča, da bo prva vaja pevskega zbora jutri ob 20. uri. Vabljeni vsi dosedanj in novi pevci.

Družba se dobi jutri ob 19.30 pri Dani v Štandrežu.

PD Štandrež in ŠD Velox prirejata tečaj v ritmični telovadbi za mladino od 5. do 16. leta. Vodila ga bosta prof. Nataša Sirk in Kristina Marušič. Začel se bo v torek, 2. oktobra, ob 15. uri. Prijave pri Anici Pavio (tel. 21003) in Joani Marušič (tel. 21419 ali v trgovini).

Rajonski svet za Pevmo-Štmaver-Oslavje obvešča, da je prevzel v upravo javno tehcnico blizu Pevmskega mostu. Za to skrbijo Silvan Primožič (Oslavje), Mirko Vendramin (Štmaver) in Alessio Brumat (Pevma), do katerih se lahko obrnejo zainteresi.

Občina Števerjan obvešča, da bodo v soboto, 6. oktobra, po Števerjanu pobirali staro železo in druge kovinske odpadne predmete.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško obvešča, da je bil izlet v Trbovlje prenešen na nedeljo, 7. oktobra. Vpisovanje (do zasedbe mest v avtobusu) bo v torek, 2. 10., od 10. do 12. ure na sedežu in pri poverjenikih po vaseh.

SPD Gorica prireja v nedeljo, 7. oktobra, zaključni izlet v sezoni na Slavniki, Odhod z lastnimi sredstvi ob 8. uri s Korna. Hoje bo 2 uri in pol. Popoldne je predviden ogled fresk v Hrastovljah.

kino

Gorica

CORSO 15.30-22.00 »Ritorno al futuro III«.

VERDI 15.30-22.00 »Pretty woman«.

VITTORIA 16.00-22.00 »La bestia del sud«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE Zaprto.

EXCELSIOR 15.15-22.00 »Caccia a ottobre rosso«.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 16.30-20.30 »James Bond je bil ženska«.

SVOBODA Šempeter 18.30 »Fantom Midwood Mola«, 20.30 »Servis za avtomobile in moške«.

DESKLE 18.00 »Vrnitev v bodočnost II.«, 20. »Policijska akademija VI.«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

D'Udine, Trg. sv. Frančiška 4, tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Alla Salute, Ul. Cosulich 117, tel. 711315.

pogrebi

Jutri v Gorici od 12.45 Carlo Martinuzzi iz bolnišnice Janeza od Boga v Pordenu, ob 13.15 Emma Mocchiut, vd. Gallaa iz splošne bolnišnice v Medejo, ob 14.30 Aurelia Medeot iz splošne bolnišnice v Šlovrenc, od 14.30 Erminia Donda iz bolnišnice Janeza od Boga v Moraro.

Prihodnjo nedeljo 13. izvedba Kolesarjenja prijateljstva

Prihodnjo nedeljo, 7. oktobra, ob 9.30 bo po cestah obeh Goric steklo že trinajsto Kolesarjenje prijateljstva, ki ga organizirajo novogoriška Športna zveza, Združenje slovenskih športnih društev v Italiji ter Posoška skupina za socialni turizem iz Gorice.

Tudi za letošnjo izvedbo tega že tradicionalnega srečanja v znamenju rekreacije in prijateljstva pričakujejo več tisoč kolesarjev. Pravzaprav ni izključeno, da bodo prav tokrat zebeležili rekordno udeležbo, saj je znano, da se je prav v zadnjem času zanimanje za kolesarjenje (predvsem za mountain bike) izredno povečalo.

Proga, ki bo dolga kakih 30 km, bo od Nove Gorice preko mejnega prehoda peljala do Gorice, Šovodenj, Bilj, Voljče Drage in Šempetra. Cilj (kakor tudi start) pa bo postavljen pred Športnim parkom v Novi Gorici. Prireditelji opozarjajo, da morajo biti kolesa opremljena po cestno-prometnih predpisih. Posebna komisija bo namreč pred startom pregledovala brezhibnost vozil.

Kolesarjenje ni tekmovalnega značaja, zaradi česar bodo morali udeleženci spoštovati prometne predpise. Ob zaključku prireditve bodo vsi sodelovali pri nagradnem žrebanju ter dobili spominsko kolajno. Vpisovanje je v teku v uradu ZSSDI v Ul. Malta 2 (tel. 33029) ter v Katoliški knjigarni, kjer zainteresenti dobijo tudi vsa potrebna pojasnila.

Vera Krašček in Elinda Zuccalà

VABITA

jutri, v ponedeljek, 1. oktobra, ob 18. uri v Ulico IX Agosto na odprtje nove trgovine

SCINTILLE

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ABONMA 1990-91

IVAN CANKAR: Hlapci, drama, režija Boris Kobal

DAVID POWNALL: Mojstrska lekciija, komedija, režija Mario Uršič

FEDERICO GARCIA LORCA: Kaj pravijo rože, pesnitev s petjem in plesom, režija Meta Hočevar

EUGENE O'NEILL: Dolgega dne potovanje v noč, drama, režija Dušan Jovanovič

CAMPANILE, FO, SCIASCIA: Triptih, komične enodejanke

NICCOLÒ MACHIAVELLI: Mandragola, komedija, gostovanje PDG Nova Gorica

ALEXANDRE DUMAS: Pokvarjenec ali lepota in moč, zgodovinska komedija, gostovanje SLG Celje

Vpisovanje abonmentov ob delavnikih od 11. do 13. ure in od 17. do 19. ure, ob sobotah pa od 10. do 12. ure v uradu Kulturnega doma v Gorici, Ul. Brass 20, telefon 33288.

18-letni Michele Gomiscek iz Ločnika, Ul. Licinio 21. Zaradi ran po obrazu se bo zdravil 15 dni.

včeraj danes

Iz goriškega matičnega urada v obdobju od 23. do 29. septembra 1990.

RODILI SO SE: Raffaella D'Ercole, Mihael Nanut, Aurora Stanta, Alessio Scarbolo, Luca Brumat, Lorena Cantarut, Alex Degli Zotti, Anna Chiara Pollino, Ivan Callegaro, Erica Fumo, Jennifer Primozmic.

UMRLI SO: 70-letni Drvino Tofful, 65-letna gospodinja Maria Simone, por. Fornasir, 77-letni upokojenec Giuseppe Piemonti, 43-letni delavec Antonio Grusovin, 75-letna gospodinja Alice Londero, por. Gorjup, 85-letni duhovnik Primo Chinellato, 86-letna upokojenka Antonia Coco, 75-letni upokojenec Mario Michelutti, 78-letna gospodinja Amalia Viola, por. Petarin, 45-letna delavka Mariagrazia Tiberio, por. Skok, 86-letni upokojenec Augusto Zorz, 69-letni upokojenec Stanislav Leščak, 76-letna upokojenka Erminia Donda, vd. Pelos, 76-letni upokojenec Carlo Martinuzzi.

OKLICI: Zdravnik Angelo Antonio Ferraro in učiteljica Gabriella Solfi, delavec Diego Donda in delavka Antonella Ferelli, delavec Mariano Fiorelli in bolničarka Damiana Komjanc, podoficir karabinjerjev Pier Luigi Cocciaferro in uradnica Grazia M. Lauria, policist Gianfranco Qualizza in uradnica Susanna Vidoz.

POROČILI SO SE: delavec Ermano Birri in prodajalka Barbara Flaiban, asistent Fabio Ciotta in prodajalka Giuliana Cumar, uradnik Marco Zitter in uradnica Maria Grazia Di Pasquale, trgovec Daniele Verzoni in prodajalka Donatella Marzillo.

Predsinoči v prometni nesreči pri Bračanu Karabinjer hudo ranjen

Mlad karabinjer je bil hudo ranjen v prometni nesreči predsinoči nekaj po 22. uri na cesti iz Bračana proti Dolenju. Skupaj s tremi prijatelji se je peljal v avtomobilu, ki je v še nepojasnenih okoliščinah zavozil s ceste. 22-letni Pasqualino Saiu iz Alghera, v službi v karabinjerski vojašnici v Tržaški ulici 46, je pri tem dobil zlom obeh lopatic in več reber s poškodbo na pljučih. S pridržano prognozo so ga sprejeli v oddelk za oživiljanje v goriški splošni bolnišnici. V isti nesreči sta dobila lažje poškodbe tudi karabinjer postaje v Štandrežu, 19-letni Danilo Canino iz Cagliariarija, in 18-letni Fabrizio Puja iz Rupe, Case sparse 77. Zdravila se bosta 10 oz. 3 dni.

Prav tako predsinoči, okrog 23. ure, je pri Zagraju zavozil s ceste

Neodvisnost medijev merilo demokratičnosti neke družbe

Sredstva množičnega obveščanja so v razvitem, pa tudi v manj razvitem svetu, osnovno sredstvo komuniciranja, poleg tega pa predstavljajo precejšnji gospodarski potencial. Zato se zlasti v vseh državah, predvsem pa v najbolj razvitih, posveča veliko pozornost vprašanju medijev, okoli katerih se razvnamajo bitke tako za obvladovanje trga kot tudi za obvladovanje kanalov obveščanja. Očitno je namreč, da vsak človek izbira (na vseh področjih, od nakupa blaga do politične ali vsaj volilne opredelitve) tudi na osnovi informacij, ki jih ima. Pozornost svetu medijev ni zato zavezanost novinarjev samih vase, odraz neke vrste narcizizma, pač pa problem, ki mu je vredno slediti, saj je tudi neodvisnost medijev merilo demokratičnosti neke družbe.

Na tej strani smo posvetili daljša članka dveh problemom, ki sta sicer med seboj precej ločena, a se nam zdi zanimiva. Prvo vprašanje zadeva koprsko televizijsko postajo, ki je sklenila pogodbeni odnos z Berlusconiem, da bi z »izvoznim« programom lahko vzdrževala svojo vlogo manjšinske televizije. Sedaj bo moral Berlusconi na osnovi zakona Mammi ta pogodbeni odnos prekiniti. O možnih rešitvah smo se pogovorili s Sergijem Premrjem.

Druge vprašanje obravnava madžarsko medijsko stvarnost. Dežela je od nas sicer bolj oddaljena, zanimiva pa je predvsem zaradi dejstva, da je dogajanje na Madžarskem v zadnjih letih v marsičem anticipiralo tiste tektonske premike, ki so lani povsem spremenili videz tedanje Vzhodne Evrope. S tega vidika je Madžarska bila — in je še vedno — eden od pomembnih »laboratorijev« prehajanja iz real-socialistične v demokratično družbo. Kako torej tam sedaj urejajo vprašanje lastništva sredstev množičnega obveščanja, kako in pod čigavimi vplivi iščejo sodelovanje s tujimi partnerji je zelo zanimivo. Tudi ker razplet dokazuje izredno pozornost medijskih magnatov Murdocha, Maxwella in drugih za možne dobičkonosne investije na novih trgih kot so ravno države nekdanjega vzhodnega bloka.

(vt)

Pogovor s Sergijem Premrjem o odnosih med koprsko TV in Fininvestom Berlusconi mora prekiniti odnos s Koprom za dogovor pa se zanimajo drugi poslovneži

TRST — Odkar je italijanski parlament sprejel novi zakon o radijskih in televizijskih oddajah — takojimenovani zakon Mammi — so se italijanski časopisi razpisali o prihodnosti zasebnih televizijskih mrež in o možnih novostih, ki jih bo zakon vnesel v svet italijanskih medijev. V ospredju zanimanja in pozornosti je bila vsekakor Berlusconijska družba Fininvest, ki nadzoruje 3 mreže vsedravnega pomena (Canale 5, Italia 1 in Rete 4), ki je imela v svojem sklopu dokaj razširjeni dnevnik il Giornale in ki je v dogovoru s koprsko televizijo prenašala v Italijo v neposrednem prenosu kopico športnih dogodkov. Ob ugotovitvi, da bo Berlusconi zaradi določitve novega zakona prisiljen prodati il giornale, so se mnogi časopisi tudi vpraševali, kakšna bo usoda koprskе postaje. Veliko je bilo ugibanj o kupcih, predvsem pa so italijanski časopisi precej poenostavljeno poudarjali, da Berlusconi prodaja Koper. Med zadnjimi domnevami, ki so se pojavili v teh dneh v medijih, je možnost, da bi dogovor, ki ga je doslej imela s Koprom družba Fininvest, prevzela družba, ki jo vodi Renato Della Valle (bivši svetovni in evropski prvak v dirkah off-shore) in v kateri naj bi bili tudi nekateri tuji podjetniki. Kupčija naj bi bila povezana tudi s prodajo postaje Tele +, ki so jo pri Fininvestu oblikovali letos poleti in ki naj bi postala zametek takojimenovane »pay TV«.

Da bi poglobili nekatere aspekte tega vprašanja, smo se obrnili na Sergija Premrja, direktorja družbe Ponteco, ki je bila dejanska vez med koprsko televizijsko postajo in Berlusconijsko družbo Publitalia, saj ravno družba Ponteco upravlja pretvornike koprskе TV v Italiji, zbirala je reklamo in posredovala programe koprski postaji.

Ali je Berlusconi res na tem, da proda koprsko televizijo?

PREMRU: Berlusconi se v bistvu prilagaja določilom zakona Mammi, ki zasebniku dovoljuje, da ima največ tri vsedravnne televizijske mreže. Po moji oceni je zakon dejansko jez proti koncentraciji, čeprav so ga drugi v Italiji ocenjevali drugače.

Kaj pa je pravzaprav na prodaj? Italijanski časopisi večkrat pišejo, da je na prodaj koprsko TV.

PREMRU: Ne koprsko TV ni na prodaj in Berlusconi je ne bi mogel prodati, ker postaja ni njegova. Fininvest pa se mora v smislu zakona odpovedati pogodbenemu odnosu s Koprom, pravzaprav mora odstopiti pogodbo, ki jo veže z družbo Ponteco (signal, programi, reklama). Za to ima leto dni časa. Do takrat pa bo pogodba veljavna. Mi smo kot družba javni dosledno spoštovali pogodbe in prepričani smo, da bo svoje obveznosti spoštoval tudi milanski partner.

Kar zadeva ponudbe same pa lahko povem, da so nekatere družbe zainteresirane za prevzem te pogodbe. Nekatere so stopile v stik z nami, druge z

Direktor Ponteca Sergij Premr

Berlusconiem. Iščemo rešitev, ki bi bila zadovoljiva za vse.

TV Koper je zainteresirana, da ostane v Italiji?

PREMRU: Seveda. Koprsko postaja je zainteresirana, da ostane v Italiji predvsem zato, ker je to postaja italijanske narodnostne skupnosti, in vsaka manjšina je zainteresirana za čim tesnejši in življenjski stik s svojo matično državo. Poleg tega pa je za to postaja prisotnost na italijanskem tržišču ekonomsko pomembno in končno, čeprav ne na zadnje po pomenu, ker zakon Mammi v svojem 38. členu dovoljuje tujim postajam, da prenašajo svoje oddaje v Italijo in jih izenačuje z vsedravnimi mrežami.

Zakaj pa se toliko govori o 23. oktobru kot o datumu, v katerem naj bi končal pogodbeni odnos med Fininvestom in Koprom?

PREMRU: Za rešitev problemov, ki so povezani s tem pogodbenim odnosom, ima Fininvest leto dni časa. 23. oktobra pa bo ministrstvo »fotografiralo« dejansko stanje na področju televizijskih komunikacij, zasadenih kanalov itd. Na tej osnovi bo nato določilo dodelitev oddajnih frekvenc.

V svojem »izvoznem« programu je koprsko TV doslej prenašala predvsem športno dogajanje. Fininvest pa je za te dogodke sedaj opremnila svojo mrežo Italia 1. Ali ima koprsko TV še bodočnost na tem specifičnem področju, ali pa se bo preumerala drugam?

PREMRU: To bo odvisno predvsem od tržnih razmer. Zamisel o televiziji, ki je namenjena predvsem športni publiki, smo pred leti Berlusconi predlagali mi. Fininvest jo je tedaj osvojila in dosegli smo dobre rezultate. Ob tem bi dodal tudi, da velike mreže, kot sta Italia 1 ali RAI, pa čeprav športno usmerjene, pokrivajo predvsem velike športne dogodke, ne morejo pa vseh. Za Koper ostaja tudi na tem področju precej prostora, čeprav niso izključene tudi drugačne zamisli.

Poleg »izvoznega« programa pa je Koper imel doslej značaj izrazite manjšinske televizije. Ga bo ohranil tudi v prihodnje?

PREMRU: TV Koper je televizija italijanske narodnosti v Jugoslaviji. To specifično misli ohraniti in jo tudi razširiti. Precejšnje novosti pa so predvidene tudi glede slovenskega programa v Italiji. Upam, da bodo v tem okviru upošteevane potrebe slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, ki sedaj še nima televizijskih oddaj v slovenskem jeziku, čeprav jih je predvidel zakon 103 iz leta 1975.

Ob tem problemu je Sergij Premr »slekel« sukno direktorja družbe Ponteco in si nadel »jopič« pripadnika slovenske narodnostne skupnosti, da bi lahko svobodneje govoril o tem, kar novi zakon Mammi določa na tem področju.

»Zakon Mammi« je poudaril, »osvaja« določila prejšnjega zakona, poleg tega pa določa tudi, da Rai za televizijski program v slovenskem jeziku kupi določen odstotek programov v Sloveniji. V bistvu ni več nobene zapreke, da ne bi uresnili duha in črke zakona, predvsem pa, da bi zadostili pravici manjšine do televizijskih oddaj v njenem maternem jeziku.

Toda doslej je bilo sožitje programov v dveh jezikih na italijanskih mrežah dokaj problematično.

PREMRU: Najbrž je res, da tako sožitje ne daje najboljših rezultatov, je pa povsem možno, kot dokazuje izkušnja Kopa, ki ima programa v dveh jezikih, italijanskem in slovenskem. Dodal pa bi rad, da zakon Mammi v bistvu pravi, da je treba frekvence porazdeliti na osnovi različnih kriterijev, med katerimi so tudi jezikovne in kulturne značilnosti. Poleg tega pa je minister Mammi pred nedavnim poudaril, da bo — če bo moral izbirati — med krajevnimi komercialno televizijo, ki prodaja predvsem preproge, lonce in drugo kramo, in med družbeno koristno postajo, dal prednost slednji. In televizija v slovenskem jeziku je nedvomno družbeno koristna in potrebna.

VOJMR TAVČAR

Ostra politična bitka zaradi lastništva množičnih medijev Čigavi so madžarski listi?

Na madžarski medijski trg prihajajo zdaj samo se zamudniki. Najprej se je pojavil Rupert Murdoch — kupil je glavino delnic bulvarskega tiska. Slab mesec za njim Robert Maxwell — kupil je 40 odstotkov delnic Magyar Hirlapa. Axel Springer je vzel nekatere županijske časopise in je edini, ki ima madžarske časopise v 100 odstotni lasti. Z neverjetno naglico se je pojavila zahodnonemška družba Bertelsmann — v njenih rokah je 41 odstotkov Népszabadsága. Pisani konkurenci so se pridružili zdaj še italijanski in avstrijski založniki, vendar bodo ti pobrali le še drobtinice. Med pomembnejšimi madžarskimi časopisi, ki še niso prodani, so ostali samo še Népszava, trije županijski listi, medtem ko bi se Magyar Nemzet rad rešil komaj sklenjenega razmerja in našel novega partnerja.

Prvi vihar ob razprodaji časopisov se je dvignil ob Springerjevem tihem pohodu do županijskih listov, kot so bili: »Dunatuli Naplo«, »Heves Magyel Hirlap«, »Nograd«, »Tolnai Naplad«. Z novim lastnikom so zadržali staro ime, dodali so mu edino besedico »ujf«, novi, kot na primer »Uj Dunatuli naplo«... Po škandalu ostaja še danes vprašanje, kdo vse je imel korist od tega nakupa. Zato so postali Madžari previdnejši. Osem listov so po prvi zaletavosti prodali različnim kupcem, kot so Westdeutsche Allgemeine Zeitungs Verlag, Associated Newspapers in Kronen, tako, da je vsak kupec lahko vzel samo tri časopise in postal njen 45 odstotni delničar.

Želeli smo, da časopisi ostanejo vendarle madžarski, je tik pred razpisom za prodajo zadnjih treh županijskih časopisov povzel Viktor Polgar, predstavnik Madžarske socialistične stranke, ki pa še vedno zanika, da bi imela stranka ob prvi pomladanski razprodaji časopisov kakršne koli koristi. Časopisi so namreč vse do lanskega oktobrskga kongresa pripadali Madžarski socialistični delavski partiji, potem pa prešli v roke Madžarske socialistične delavske stranke. Viktor Polgar dodaja, da ima stranka pri tem poslu čiste roke: »Zaposleni in županijskih listih so zapustili časopis in odšli k Springerju. Mi teh časopisov nismo prodali.«

Kam pa se steka denar od prodaje ostalih osem časopisov?

»Prezidijum Madžarske socialistične stranke je sklenil, da bi uporabili denar od prodaje za splošno blaginjo: ena zamisel je, da bi gradili

most, druga da bi osnovali sklad za otroke in tretja, da bi denar namenili za upokojece. Vendar bo o tem dokončno odločil parlament.«

Presenetljivo je, da se Madžarska socialistična stranka ni zavzemala, da bi dobila na svojo stran dnevnik Népszabadság, ki se imenuje »socialistični dnevnik« in je izhajal 47 let kot partijski list. Népszabadság, ki izhaja v 300.000 do 400.000 primerkih, je last družbe Bertelsmann, uradništva Népszabadság, skupine Svobodni tisk in dveh bank.

Madžarska socialistična stranka, ki ima 35.000 članov, bo čez mesec dni osnovala svoj tednik.

»Tudi mi bi bili radi holding«, pravijo v Népszavi, najstarejšem časopisu na Madžarskem — izhaja namreč že 118 let — predvsem kot list Madžarske zveze sindikatov. Za »Népszavo« se potegujejo Maxwell, Kronen, nekatere banke. Népszava pričakuje, da bo imela v delniški družbi, kjer bodo zastopani tuji, večje možnosti za razvoj in posodobitev. Seveda ne pod pogojem, da bi zaradi tega izgubila svobodo ali prišla v podrejeni položaj, kot se je zgodilo Magyar Nemzetu.

O Magyar Nemzetu — Madžarskem Narodu, so začeli razmišljati o združitvi s tujim partnerjem, s tujim kapitalom, zaradi posodobitve in boljšega zasluga, za pred letom in pol. Takrat je bil uradni lastnik lista masovna organizacija »Ljudska patriotska fronta«. Ko se je pojavil prvi ponudnik za združitev, Andrew Sáros, ga je »fronta« zavrnila.

Za njim se je lani jeseni pojavil Gyorgy Soros iz ZDA. »Politične sile v strankah in vladi so odvrnile Sorosa, ki je bil nekoliko bolj privržen Zvezi svobodnih demokratov, od vlaganja v Magyar Nemzet«, pojasnjuje danes István Javorniczky, član Nadzornega sveta, v Magyar Nemzetu. »Že med politično kampanjo sta namreč hoteli imeti vpliv nad nami obe vodilni stranki Madžarski demokrati forum in Zveza svobodnih demokratov in sta ena drugo »izrivali«. Soros se je premislil, mi pa smo iskali novega partnerja. Moram reči, da smo bili na tem polju res amaterji, sicer se nam ne bi že v začetku dogajale takšne stvari.«

Med novimi ponudniki, ki bi utegnili pristopiti listu, sta bila nadalje, švedski Dagens Nyheter in francoski Hersant. Za prvega so se začeli navduševati novinarji časopisa, drugega je priporočala vlada, oziroma »sile, ki niso daleč od vlade in MDF«. Je vlada, ki nima svojega časopisa, hotela iz dnevnika s 43 letnimi izkušnjami, narediti svoj list?

»Ne mislim, da je imela vlada namen, da bi postal Magyar Nemzet njen časopis«, dodaja István Javorniczky. »Vendar smo bili presenečeni nad pismom, ki je prišlo iz ministrske pisarne sredi poletja, da naj zaustavimo vsa pogajanja s švedskim in drugimi partnerji. Po tem smo se začeli vse bolj spraševati, kaj bo z nami. Zakaj?«

Letos pomladi smo ustanovili Magyar Nemzet KFT, družbo z neomejeno zavezo, kamor so se uvrstili Pallas, Poštna banka in sklad redakcije Magyar Nemzeta. Sredi avgusta se je ta družba odločila, da bo povečala kapital in se združila z Hersantom. Soglašali smo s povečanjem kapitala, ne pa s tem, da bi Magyar Nemzet KFT-u pridružil Hersant. Vse bolj smo imeli občutek, da smo prodani, da smo izgubili neodvisnost. Zato smo se odločili za tajno glasovanje. Se švedskega partnerja je glasovalo 40 novinarjev. 28 pa za francosko družbo. Ker nismo videli drugačne rešitve, smo 16. avgusta ustanovili Nadzorni svet, ki bi imel pregled nad morebitni pritiski in da bi imeli prosto pot za iskanje tretjega partnerja,« pravi István Javorniczky in dodaja:

»Magyar Nemzet KFT, to je Pallas in Poštna banka se še naprej zavzemata za sodelovanje z Hersantom, češ da je vse, kar je bilo poprej sklenjeno, veljavno in legalno. Ker novinarji nismo popolni lastniki, nimamo dovolj pravic, da bi odločali o tem. Memočni smo, zato se obračamo na madžarsko javnost. In tudi na sodišče. To je politični problem. Kajti, kupiti časopis ni isto kot kupiti tovarno čevljev. Novinarji, ki delamo časopis, moramo biti ubrani z lastnikom v vsakem pogledu.«

Na prvi pogled je bilo videti, da se vlada ne bo vmešavala v zadevo Magyar Nemzet. Nato pa se je prav

v Nemzetu pojavilo pismo — časopisu ga je poslal sam Geza Jeszenszky, minister za zunanje zadeve. »Vlada ni imela namen kontrolirati list,« je poudaril, vendar se je prav s tem toliko zapletel, da je postala vzel med novinarji in novo madžarsko vlado, še globlja.

»List sem bral že, ko sem bil star 13 let in berem ga tudi sedaj, ko sem zunanji minister. Veseli me, da danes uredništvo sprejema idejo biti Evropejec, ideje svobode in demokracije. Uredništvo sledi tudi idejam humanosti, narodnosti in krščanstva. Seveda ni skrivnost, da vsem trem vrednostim skupaj sledijo samo Madžarski demokrati forum, Stranka malih lastnikov in Stranka krščanskih demokratov.«

To slednje je razburilo javnost. Prav tako tudi trditve Jeszenszkyja, glede sodelovanja časopisa s švedskim partnerjem: »Švedski časopis«, je pisal, »zastopajo levi liberalci in ne ljudski liberali, kot bi bilo zelo priljubljeno danes na Madžarskem.«

Predsednik Nadzornega odbora Magyar Nemzeta, Bodor Pal, je 27. avgusta, na isti strani, pod naslovom Kaj hoče madžarski narod, odgovoril v Pötfőjvi prisposobi iz leta 1848 in postavil v imenu Magyar Nemzeta, Madžarskega naroda, več vprašanj v duhu: »Ljubi Geza, švedskemu partnerju, s katerim bi se želeli združiti mi v Magyar Nemzetu, zamerite, da je levo liberalen, se pa zavzema za Roberta Hersanta, katerega zgodovina je povezana z nacizmom. Bi želeli, da postane naš list takšen kot desno konzervativni francoski Le mond?«

Politični vihar, ki je nastal okrog časopisa Magyar Nemzet, se ni polegel. Nasprotno. Po štirinajstih dneh se je dvignil še močneje, ko so glede izjav Geze Jeszenszkyja hoteli priti na čisto poslanci v Parlamentu. Predstavnica Madžarske socialistične stranke, Katalin Bossanyi, je enostavno vprašala: »Če madžarski narod zastopajo samo Madžarski demokrati forum, Stranka malih lastnikov in Stranka krščanskih demokratov, koga predstavljamo mi? Tudi nas je izbral madžarski narod.«

Med govorom Geze Jeszenszkyja v Parlamentu pa je nenadoma zapustila dvorano vsa opozicija.

»Nič ne bi bilo, če bi stališče »da narodnost, humanost in krščanstvo zastopajo samo Madžarski demokrati forum, Stranka malih lastnikov in Stranka krščanskih demokratov«, izrekel kdorkoli,« je dejal Peter Tolgyéssy iz Zveze svobodnih demokratov. »Ker pa je takšne besede izrekel zunanji minister, ki zastopa ves narod, je to nedopustno.«

Ivan Vitány iz Madžarske socialistične stranke, je spomnil da »hoče zunanji minister iz narodove celote izgnati ateiste, marksiste in svobodne misleče in ne le to — med državljanji hoče ustvariti razlike.«

Victor Orban iz Zveze mladih svobodnih demokratov pa je na tiskovni konferenci izjavil: »Madžarski demokrati forum nadaljuje z isto taktiko, kot v prvih stotih dnevih nove vlade: Ne odgovarja na konkretna vprašanja, ampak nadaljuje z ideološkimi razpravami, samo zato, da ne bi bilo treba odgovoriti na zastavljena vprašanja. Zunanji minister, kadar zaslisi ime Magyar Nemzet, uporabi priložnost za napad proti vsej opoziciji.« Victor Orban se je spomnil, da se je že med obema krogoma parlamentarnih volitev govorilo o tem, kako se je treba znebiti nasprotnikov: da židi ne bi bili židi, komunisti ne bi bili komunisti, da ne bi bilo nasprotnikov. Povedati jim, da nimajo nič skupnega z narodom in da še ena takšna kampanja ne bi bila mogoča.

Opozicija — svobodni demokrati, mladi demokrati in socialisti — je zahtevala odstop zunanjega ministra; časopisi še vedno pišejo, da bi moral Geza Jeszenszky vendarle vedeti, da parlament ni strankarska seja; predsednik Arpad Göncz ne odobrava način, ki so ga zavzele opozicijske stranke, ko so kritizirale zunanjega ministra in usmerja pozornost k odprtemu dialogu. V Magyar Nemzetu, od koder se je, pravzaprav, dvignil politični vihar, pa čakajo na nov trenutek, da bi brez zadržkov uveljavili neodvisnost. Na nekdanjem Leninovem, zdaj Elizabetinem trgu, kjer je redakcija Magyar Nemzeta, je zdaj zatišje. Nezadovoljni novinarji gledajo proti Magyar Hirlapu, časopisu, ki je v isti hiši, kot Magyar Nemzet, kjer so imeli nekoliko bolj srečno roko pri izbiri partnerja — Roberta Maxwella — in kjer niso bili deležni tolikšnih političnih pritiskov.

a. a.

Jutri v KD predstavitev repertoarja našega teatra

V Slovenskem stalnem gledališču tečejo že sklepne vaje za prvo, otvoritveno premiero nove sezone (predvidoma naj bi bila 12. oktobra). Cankarjevi »Hlapci« v režiji Borisa Kobala bodo brez dvoma svečan uvod v gledališko leto, ki bi znalo pustiti svojo sled med občinstvom in strokovno kritiko. O tem bomo seveda obširno pisali v prihodnjih dneh, na tem mestu bi radi opozorili le na jutrišnji »dogodek« v Kulturnem domu.

Vodstvo SSG bo namreč ob 18. uri priredilo predstavitev večer nove gledališke sezone, katerega se bodo udeležili tudi ustvarjalci letošnje prve premiere. Srečanje bo tudi priložnost za prvi stik s časniki in občinstvom, saj bodo odgovorni pri našem teatru postregli z zanimivostmi in podatki o letošnjem repertoarju in njegovi sestavi, kot tudi o umetnikih, ki bodo oblikovali njegovo podobo. Ob tem bodo predstavili tudi dokumentarni film o Narodnem domu ob 70-letnici požiga. Film bo družba Ponteco poklonila vsem slovenskim višjim šolam.

Pogovor z vodjo TK Galerije Frankom Vecchietom

Odprto okno v slikarski svet

Številka 100 je zapisana na depliantu, s katerim je Galerija Tržaške knjigarne vabila na otvoritev razstave Tihomira Pinterja, avtorja okrog 40 fotografskih portretov umetnikov, ki so v letih, odkar galerija deluje, v njej predstavljali. To je bila tudi otvoritvena razstava nove sezone, v kateri bo skušala TK Galerija potrditi svoje umetniško iskanje in kvaliteto. O tem smo se pogovarjali z njenim vodjo, slikarjem Frankom Vecchietom.

Sto je bilo že razstav v vaši galeriji. Kako gledaš na delovanje, na uspehe, ki jih je dosegla in na delo, ki bi ga morala v novih časih novih razmerah še opraviti?

»Lahko bi rekel, da je bilo delovanje galerije uspešno. Vendar moram poudariti, da se je v teh letih obstoja galerije njeno poslanstvo spremenilo. Danes so prav gotovo njene naloge in perspektive drugačne kot pred osmimi leti, ko se je začela odpirati s svojimi razstavami slovenskemu, pa tudi italijanskemu občinstvu. Takrat, na začetku, je galerija predstavljala nekakšno odprto okno na slovenski, oziroma jugoslovanski svet. Potem je galerija to svoje okno na stečaj odprla tudi v druge smeri. Danes so na primer stiki med sosednimi deželami boljši, torej prihaja tudi do tesnejšega sodelovanja med slikarji in umetniki iz vseh teh dežel. Danes se v naši galeriji srečujejo italijanski, avstrijski, pa tudi drugi umetniki in to je pot, ki jo je naša galerija ubrala v želji, da zajame čim večji krog umetniške dejavnosti tu pri nas, pa tudi v sosednih deželah.«

Potem je tu še vprašanje tržišča.

»Seveda: galerija ne more obstajati le kot kulturna inštitucija, temveč mora postati tudi prodajni

prostor. In če zna opravljati tudi to delo, potem lahko zainteresirani najdejo v njej kar veliko izbire in ponudbe. V naši galeriji je tako mogoče dobiti originalna dela zamejskih mojstrov, pa dela umetnikov iz matične domovine današnje generacije, pa tudi dela starejših mojstrov, včasih tudi raritete. Ponudba je torej kar široka in je namenjena tudi širšemu krogu kupcev, kot tudi tistim, ki jim gre za posebna grafična dela ali druge redkosti.«

Se spominjaš prve razstave v vaši galeriji?

»Vsega se ravno podrobno ne spominjam. Vem pa, da smo imeli takrat na carini velike težave, ker niso pustili izvoza slik. In tako je kamion s slikami obtičal na meji kar dva dni. No, potem so te težave prenehale in sedaj je to vprašanje že povsem rešeno.«

Katerih razstav bi se ob tokratni okrogli številki še posebej spomnil?

»Več je bilo zelo zanimivih in lepih razstav; takih, ki so privabile pozornost ljubiteljev te umetnosti. Če pa bi že hotel omeniti eno od teh, bi omenil na primer skupinsko razstavo slikarjev slovenske srednje generacije, ki smo jo v naši galeriji predstavili in je nato nadaljevala pot v New York, kjer je tudi dosegla lep uspeh.«

Torej lahko rečeva, da se obetajo galeriji tudi v bodoče lepi časi?

»Čeprav sva do sedaj povedala marsikaj dobrega in pozitivnega, ne bi mogel biti tudi za bodočnost prevelik optimist. V času prvih razstav v naši galeriji je bil likovni ambient v Trstu veliko bolj pester, večji, bolj bogat. Danes se je na žalost ta ambient

precej zožil; lahko rečem, da smo, glede likovne scene, danes v težji situaciji, da manjkajo predvsem mladi, ki bi to dejavnost popestrili. Seveda se lahko stvari naenkrat spremenijo in v to upamo in si to želimo. Ni namreč pomembno število razstav, temveč njihova kvaliteta.«

»Z nečim pa se lahko naša galerija le pohvali,« nam je povedal Vecchiet. »Zaupanje tistih, ki si želijo nabaviti umetnino prav v naši galeriji, se je povečalo in utrdilo. To je dobro znamenje, kot je tudi dobro znamenje to, da prihajajo v galerijo in na otvoritve razstav, vse pogostejše tudi someščani italijanske narodnosti.«

Sto razstav je za vami. Kako sedaj dalje?

»Ustvariti moramo pretok novih idej, predlogov in zamisli; sedaj moramo delati in misliti v večjem mednarodnem kontekstu. Geografska pozicija Trsta je dobra, če jo bo le znalo mesto izkoristiti. Za nas morajo postati - iz umetniškega vidika, dosegljive tako Italija, Avstrija in še druge države. Seveda pa ne smemo pozabiti naših domačih ustvarjalcev, pa vseh ustvarjalcev iz cele Primorske. Na vsak način jih moramo vključiti v vse te tokove, ki danes prevajajo naš bližnji, pa tudi bolj oddaljeni svet. Napraviti moramo tako, da bodo tudi oni vključeni v razne prireditve, v različne organizacijske tokove. To so zaenkrat naše želje, a delati bomo na tem, da jih bomo uresničili.«

Bomo konec razgovora nam je Vecchiet še najavil razstavo Milka Bambiča, kjer bodo predstavili ponatis knjige »Kralj Honolulu« po Ribičičevi pravljici, ki jo je naš umetnik ilustriral.

NEVA LUKEŠ

Sto številčk vsesplošno odmevne Nove revije

Od politike spet k poeziji

»Od našega prvega nastopa v javnosti je minilo deset let,« je dejal na predstavitvi jubilejne, stote številke Nove revije eden izmed njenih pobudnikov in zdajšnji glavni urednik, pesnik Niko Grafenauer. Vendar sta potem morali uredniki še dve leti, da je političnim pritiskom navkljub reviji tudi zares ugledala luč dneva. V tem času je za slovenski narod in njegov političen, demokratičen razvoj revija odigrala izredno pomembno vlogo, so se dejali na predstavitvi, ki je bila v četrtek dopoldne v Cankarjevem domu v Ljubljani, zdaj pa je čas, da se umaknemo od aktualističnega dogajanja in se z večjo zavzetostjo posvetimo kulturnemu snavanju. Velik del ožjih sodelavcev Nove revije zaseda danes pomembna mesta v parlamentarnih klopih, je v nadaljevanju povedal Tine Hribar, poslanstvo revije pa se s tem seveda ni izčrpalo, ampak se bo z manj dnevene politične in ideološke obremenjenosti posvetila tistemu, čemur je bila pravzaprav že od svojega začetka namenjena: mišljenju in pesništvu.

Takšno primarno opredelitev izkazuje tudi pravkar nastajena, jubilejna stota številka, ki je v celoti posvečena slovenski poeziji. Gre pa za svojevrstno izvedbo, saj štirinajst sodobnih pesnikov, od mlajše generacije (Debeljak, Ihan) do Snoja, Koviča in Zajca objavlja vsak po deset svojih najljubših slovenskih pesnikov oz. pesmi od Prešerna naprej. Temu izboru so dodani tudi avtorski komentarji. V celoti gledano je potemtakem 100. številka Nove revije prava antologija slovenske poezije, narejena po okusu in

izbiri pesnikov samih in je torej plod zelo osebnih, intimnih afinitet.

Glede prihodnjega programa pripravlja Nova revija dve samostojni knjižni zbirki: Paradigme in Interpretacije. V okviru prve naj bi že v naslednjem letu izšla štiri dela: *Dolomitska izjava* Spomenke Hribar, *Slovenski avtoportret* Alenke Puhar, prevod ameriškega dela *Angeli se bojijo* in *Zapise iz zdomstva* Franceta Papeža. V okviru Interpretacij pa pripravljajo tri publikacije, namenjene prikazu treh osebnosti, in sicer Edvarda Kocbeka, Marjana Rožanca in Daneta Zajca. Poleg tega sta bili v zadnjem času v okolju, ki je blizu Novi reviji, ustanovljeni dve društvi - Fenomenološko in Društvo za primerjalno religijo, ki naj bi vzpodbujali in omogočali sodelovanje duhovnemu mišljenju naklonjenih ljudi, kot tistemu zaledju, ki je vsaki družbi potrebno za njen kvalitativni razvoj.

V celoti se politiki najbrž ne bomo mogli izogniti, je še dejal Tine Hribar; marksizem je zdaj mrtev, če pa bo prišlo do oživljanja klerikalizma, bomo s svojo kritičnostjo nastopili tudi proti njemu. Zaenkrat pa so pred nami tista globalna vprašanja, ki jih prinašajo s seboj nova obdobja prihajajočih stoletij. Nova revija jih želi pričakati s ponovnim razmislekom nekaterih duhovnih temeljev človeka in njegovega bivanja; mednje spadajo etika, temelji krščanstva, patristika, pa tudi ekzofija in zunajevropske religije. Poslanstvo revije je torej daleč od tega, da bi bilo iztrošeno; nasprotno, skupaj s slovensko družbo se nahaja pred novimi obzorji.

IGOR ŠKAMERLE

Sodoben koncertni nastop z novimi zvočnimi učinki

V okviru »Glasbenega septembra« smo minuli četrtek bili v evangeličansko-luteranski cerkvi deležni izvedbe malodane ultra modernih skladb pretežno zelo mladih italijanski avtorjev, ki jih je interpretirala skupina »Contempo Ensemble«. Gre za pet instrumentalnih in enega vokalnega izvajalca, ki je nastala pred petimi leti v Benetkah in ki se je posvetila interpretiranju izključno sodobnih del ter poglobljanju novih interpretativnih tehnik tudi z uporabljenjem žive elektronike, magnetofonskih trakov in kompjuterjev. Za seboj ima že vrsto uspešnih nastopov na italijanskih in inozemskih festivalih sodobne glasbe, sodeluje pa tudi z raznimi centri, ki se ukvarjajo z raziskovanjem novih zvočnih možnosti in proizvodnje. Izvajalci so Roberto Barbieri (tolkala), Stefano Bassanese (zvočna režija in živa elektronika), Michele Biasutti (flavte), Nicola Bulfone (klarineti), Paolo Chiarandini (klavir) in Colette Hochain (sopran).

Glasbo, ki smo jo poslušali v raznih zasedbah, lahko poslušalec sprejema ali odklanja, toda niti glasbi, predvsem pa ne izvajalcem ni mogoče ne priznavati zanimivosti. Treba se je preprosto skušati zvesti v to zvočno iskateljsko muziko, ki ni nujno le modna muha, pač pa bolj svojstven izraz iskateljskega nemira sveta in nas samih v njem pa ne nezadnje tudi v vseh umetnostnih sferah prisotnih težnjah po preinterpretiranju klasično uveljavljenih pojmov, besed in zvokov.

Skupina »Contempo Ensemble« je v tem oziru in sodeč po odzivu občinstva prav gotovo uspešna. Skladbe osmih avtorjev, med katerimi dve v prvi italijanski in ena v prvi izvedbi sploh, so v njeni interpretaciji dobile zvočno plastično podobo s preinterpretiranjem zvokov in zvočnih učinkov ne samo na klasičnih instrumentih, vključno s tolkali in človeškim glasom, marveč predvsem z uporabljanjem elektronike, ki postane tudi sama živi instrument v funkciji dopolnjevanja ali spreminjanja naravnih zvokov. Med izvajanimi avtorji je bil tudi vsestransko plodni tržaški skladatelj Fabio Nieder. (jk)

Danes na Repentabru s sodelovanjem Rai in Pokrajine

Tretji koncert ciklusa stare glasbe

Tretje srečanje s staro glasbo na Repentabru bo posvečeno violi da gamba. Skupno s čembalom in kljunasto flavto je bila ta med najbolj priljubljenimi instrumenti v baroku, a je kasneje, zlasti z romantiko, popolnoma izginila s koncertnih odrov. Pri današnjem oživljanju stare glasbe in starih instrumentov je viola da gamba vsekakor manj poznana kot sta čembalo in kljunasta flavta. Upamo, da bodo repentabrski popoldnevi vsaj nekoliko približali ta instrument našim poslušalcem, saj je viola na teh koncertih stalen gost. Če smo jo do zdaj vedno slišali v skupinskem igranju, ali če je bil lanski recital posvečen velikemu solistu in virtuozu, je letošnji recital posvečen violi da gamba kot instrumentu, ki lahko odlično intepretira glasbo od renesanse do klasike — in če preskočimo vmesno daljše obdobje — glasbo današnjih dni.

Castiglione govori v Dvorjanu, kjer opisuje življenja na dvoru v Urbinu ob začetku 16. stoletja, o kvartetu viol kot o najslajši in najpopolnejši glasbi. Pri tem moramo poudariti, kako je imela prav takratna razdeljenost današnje Italije na male državice zelo pozitiven vpliv na razvoj vseh umetnosti in seveda tudi na razvoj glasbenih instrumentov. Svoje glasbeno potovanje bo zato tudi na nedeljskem popoldnevu viola da gamba začela v Italiji, saj je španski skladatelj Diego Ortiz živel in deloval v Neaplju. Čeprav je v renesančni Italiji viola da gamba nastopala predvsem v skupinskem igranju, so skladatelji, kot so Ortiz, Ganassi, Basso in Rognono ustvarili skladbe, ki so še danes temeljni kamen solističnega repertoarja za violi da gamba. V Italiji so z nastopom zgodnjega baroka začeli dajati prednost violončelu, viola da gamba pa je z novo močjo zaživela v Angliji, kamor so jo skupno z madrigalom ponesli prav italijanski glasbeniki. Tu se je njena vloga solističnega instrumenta še utrdila. Svoj izrazni višek je viola da gamba dosegla v Franciji. K temu je gotovo pripomoglo dejstvo, da se je viola da gamba še najbolj prilagajala francoskemu čutu za eleganco in prefinjenost. (Prav tako, kot se je bolj dinamični violončelo bolje usklajeval z italijanskim temeprenantom). Ko govorimo o violi da gamba, moramo vsaj omeniti Karla Friedricha Abla, saj je bil to zadnji veliki virtuoz na tem instrumentu. Sploh pa se je uporaba viole da gamba najdlje ohranila prav v nemško govorečih deželah; zlasti če upoštevamo skladbe (namenjene princu Nikolausu Josephu Esterhaziju), ki jih je za baryton — violi da gamba zelo soroden instrument — napisal Joseph Haydn.

Nedeljski spored bo zaključila proizvodnja nove skladbe, ki jo je za violi da gamba napisala Dina Slama. V teñjah po iskanju novih govorici, ki so v sodobni glasbi več ali manj prisotne, so lahko stari, a že povsem pozabljeni glasovi prijetna in osvežujoča novost.

Ko govorimo o stari glasbi nehoti pomislimo na ljubitelstvo ali na glasbene amaterje, saj je bil dobršen del takratne glasbe pisan prav za ljubitelje. Ljubitelstvo pa ne pomeni manjše kvalitete: »Poklicna raven« lahko pomeni poklon in priznanje kvalitete, lahko pa prav tako pomeni neko povprečno raven, ki jo umetnik doseže, ko igra za denar, brez kake posebne inspiracije. (Ameriški kolega mi je pripovedoval, da imajo tamkajšnji amaterji večkrat boljše instrumente kot poklicni glasbeniki — slednji si najboljše instrumentov iz finančnih razlogov enostavno ne morejo privoščiti.) Če je prvi namen repentabrskih popoldnevov nuditi poslušalcem čimboljši izbor stare in sodobne glasbe, je drugi namen teh srečanj vzbuditi aktivno zanimanje za staro glasbo. In če lahko izpolnitev prvega namena presojava mo z največjim zadovoljstvom, ne moremo trditi istega o drugem. Zakaj? Tu se srečamo predvsem s splošnejšim problemom: italijanski konservatorij je nastal kot poklicna šola v službi opere. Kljub temu, da so se danes glasbene razmere bistveno spremenile, se konservatorij temu ni prilagodil: vsekakor ne zadošča vsesplošnejši želji po glasbeni kulturi. Prav zanimiva bi bila natančnejša raziskava, koliko mladih je zaradi neprimernih programov izgubilo navdušenje za glasbo, koliko ur so po nepotrebnem zapravili za to, da bi si pridobili neko tehniko, pri tem pa zanemarili smisel za glasbo in veselje do glasbe. S primernejšimi programi (in prav tu nudi stara glasba nešteto možnosti) bi tudi amatersko glasbeno življenje lahko veliko uspešneje zaživelo: kar bi bilo v korist tako glasbenim amaterjem, kot tudi poklicnim glasbenikom. Drugi problem je bolj naš, bolj specifičen. V staroavstrijskem Trstu je veljalo, da moraš »s konjem govoriti po nemško, s psom po italijansko in z volom po slovensko«. No, danes so voli izumrli...)

Čeprav smo Slovenci kulturni narod (saj navdušeno proslavljamo dan kulture), se v glasbi v glavnem zadovoljimo z narodnozabavno glasbo. Da nam taka glasba ugaja, je povsem naravno. Saj so po vsem svetu privrženci klasične (ali resne) glasbe v manjšini, privrženci stare glasbe pa še posebej manjšina v manjšini. In ljubiteljev stare glasbe je tudi pri nas dovolj, da (skupno s someščani druge narodnosti) napolnijo ne preveliko repentabrsko cerkev. To torej ni problem. Problem je drugje. Kje? Kako podpirajo slovenske ustanove pobudo repentabrskih glasbenih popoldnevov? Zelo zanimiva bi bila anketa med »vodilnimi« Slovenci, kako gledajo na staro glasbo; in če bi lahko vzporedili odgovor za javnost s čisto osebno sproščenim odgovorom, bi mogoče iz tega nastala tudi humoristična uspešnica.

MILOŠ PAHOR

Miroslav Košuta

TRIJE DRAGI EPIGRAMI

MATI, MATI, MATICA

Ni došla vseh enako, priča jok
neenako ljubljenih otrok —
desni pa je le dočakal dan,
da mora levi, srčni, od prsi stran!

PREBRISANEC

Prebrisanca poznam, ki so mu vici dragi,
po Dragi bi ocenil ga takole:
lisjak pretkan, politično na vagi,
na stolček zlepljen, ko da je iz smol le.

SLAVISTIČNA ZA ZAMEJCE

Je bister, je minister, je slavist,
brez listnice ostal bo zmeraj čist,
a s praga, ki je zdaj baje brez praha,
pomaga nam tako, da nam pomaha.

Na startu dirke za VN Španije v F1 Senna pred Prostem

JEREZ (Španija) — Ayrton Senna je z izredno vožnjo (gledalcem je zastal dih, ko je drzno prehitel Piqueta in Grouillarda, ki sta počasi vozila vstric in se prepirala) dosegel najboljši čas pred današnjo dirko za VN Španije in bo že 50. startal v prvi vrsti, kar doslej ni uspelo še nobenemu pilotu formule ena.

Ob njem bo Prost, saj se je Ferrariju včeraj bolje godilo (Mansell je tretji). Prost pa je bil še vedno polemičen: »To je odlična pozicija, vendar bi raje bil prvi, ker je na tej progi težko in tvegano prehitovati. Za dirko pa ni nobene strategije, a ne vem povedati, če bi tudi kaj služila, saj na Portugalskem niso bila spoštovana.« Če hoče še upati na naslov, mora Prost nujno zmagati, ali pa vsaj pri drugi in prehiteti Senna.

Glede zdravstvenega stanja Martina Donnellyja, ki se je huje poškodoval v petek in je bil več ur na operacijski mizi, pa so zdravniki povedali, da je izven nevarnosti. Startni vrstni red:

1. vrsta: Senna (Braz.) mclaren honda 1'18'387; Prost (Fr.) ferrari 1'18'824; **2. vrsta:** Mansell (VB) ferrari 1'19'106; Alesi (Fr.) tyrrell ford 1'19'604; **3. vrsta:** Berger (Av.) mclaren honda 1'19'618; Patrese (It.)

williams renault 1'19'647; **4. vrsta:** Bout-sen (Bel.) williams renault 1'19'689; Piquet (Braz.) benetton ford 1'19'700; **5. vrsta:** Nannini (It.) benetton ford 1'20'367; Warwick (VB) camel lotus 1'20'610; **6. vrsta:** Martini (It.) minardi ford 1'21'060; Gugelmin (Braz.) march leyton house 1'21'167; **7. vrsta:** Alliot (Fr.) ligier gitanes 1'21'170; Nakajima (Jap.) tyrrell ford 1'21'215.

Ben Johnson oproščen Moses v bobu

TORONTO, KÖNIGSEE — Kanadski olimpijski odbor je z večino glasov (9:3) sklenil, da izbriše greh Bena Johnsona, kateremu je pred tednom dni potekla kazen mednarodne atletske zveze. Sprinter se že intenzivno pripravlja na zimsko atletsko sezono.

Medtem je Edwin Moses (svetovni rekorder na 400 m ovire) debitiral v bobu ZDA, ki je po zaslugi njegove odrivne moči zmagal na tekmovanju v Nemčiji. Moses računa, da bo leta 1992 nastopil tako na zimskih kot poletnih olimpijskih igrah.

Sampdoria in Juventus imata letos velike ambicije Osrednja tekma v Turinu

V današnjem 4. kolu A lige (pričetek ob 15. uri) bo prvi veliki derbi sezone. V Turinu bo namreč vse bolj ambiciozna Sampdoria, ki letos neprikrito računa na naslov prvaka, v gosteh pri zrevolucioniranem Juventusu pristašu conske obrambe Maifredija.

Moštvo trenerja Boškova je odlično pričelo in v treh tekmah zbralo pet točk. Gre za uigrano celoto, saj je novosti v ekipi malo, sovjetski as Mihajličenko pa se je že odlično znašel. Skrito orožje je Mancini, ki igra zdaj v vlogi režiserja. Žal pa bo še manjkali Vialli, ki ima veliko težav z zdravjem. Ni še znano, ali ga bo nadomestil Lombardo ali Branca. V ekipi se bo vrnil libero Pellegrini, tako da bo lahko Pari spet v zvezni vrsti.

Tudi Juventus ne bo nastopil v polni postavi. Nemec Hassler je diskvalificiran, isto velja tudi za Maifredija, ki bo sedel na tribuni. Napadalni par Baggio - Schillaci v klubskem dresu doslej ni blestel kot v reprezentanci, vendar pa ni dvoma, da se bo prej ali slej uveljavil. Težave imajo Turin-

čani z obrambo. Prejeli so že tri gole, Brazilca Julia Cesarja že kritizirajo.

DANAŠNJI SPORED (15.00): Bari - Parma; Bologna - Torino; Cagliari - Cesena; Fiorentina - Atalanta; Genoa - Lecce; Inter - Roma; Juventus - Sampdoria; Lazio - Milan; Napoli - Pisa.

Triestina v gosteh računa na obe točki

Ni še znano, kakšna bo postava, a ve se, da trener Giacomini računa, da bo Triestina na gostovanju v Barletti osvojila obe točki. Moštvo je letos pač tako sestavljeno, da bi moralo v gosteh igrati še celo bolje kot doma, Barletta pa je zavlo svoje šibkosti (pretresa jo povrh še kriza vodstva) prav primerna »žrtev«. Hitri napadalci Urban, Romano in Trombetta bodo v preži čakali na morebitni spodrslija domače obrambe, da v protinapadu »zabodejo nož«. Odsotnost diskvalificiranega Corina ne zaskrblja, saj branil-

cev letos ne manjka. Za Barletto igra tudi bivši član Triestine Strappa.

DANAŠNJI SPORED (15.00): Barletta - Triestina; Brescia - Ascoli; Cosenza - Modena; Cremonese - Foggia; Lucchese - Avellino; Messina - Reggina; Padova - Taranto; Pescara - Salernitana; Reggiana - Verona; Udinese - Ancona.

Pro Gorizia doma

V okviru meddeželnega nogometnega prvenstva bo Pro Gorizia drevi na Rojcah gostila ekipo Centro del Mobile. Po dosedanjih slabih rezultatih potrebujejo tokrat Goričani uspeh.

Za nova vrata dve milijardi

RIM — Če bi prodl predlog UEFA, da se nekoliko razširijo nogometna vrata (16 cm višja in 43 cm širša), bi v Italiji potrosili okrog dve milijardi lir za nakup novih vrat. Igrišč z regularno velikostjo za igranje od A lige do meddeželne ravni je v Italji okrog tisoč, da ostalih sploh ne omenjamo.

V današnjem 2. kolu italijanske košarkarske A-1 in A-2 lige Stefanel s problemi in optimizmom

Tržaški Stefanel bo danes odigral v Modeni svojo drugo tekmo košarkarske A-1 lige proti ekipi Clear iz Cantùja, čigar igrišče je v disciplinski karanteni. Čeprav je v Tanjevičevem moštvu nekaj težav z zdravjem (Meneghin si je nakopal verjetno zastrupitev s hrano, Middleton pa je imel težave z zobmi), je razpoloženje dokaj optimistično, saj je tekma proti elitnemu Messaggeru le pokazala, da so Tržačani zelo solidna ekipa. Poleg tega izgledajo izgnanci iz Cantùja vse prej kot velesila, kot dokazuje tudi njihov poraz v prvem kolu proti Livornu.

DANAŠNJI SPORED (ob 18.30): Sca-volini - Benetton; Ranger - Panasonici; Clear - Stefanel; Phonola - Torino; Messaggero - Napoli; Philips - Firenze; Filanto - Sidis.

V A-2 ligi bodo pari naslednji: Pall. Livorno - Lotus; Kleenex - Fabriano; F. Branca - Desio; Venezia - Ticino;

Emmezeta - Aprimatic; Telemarket - Bancosardegna; Cremona - Glaxo.

V sinočnjem uvodu je v okviru A1 lige Livorno gladko (80:70, polčas 42:33) zmagal v Bologni proti Knorru.

V B-1 ligi Pall Gorizia danes proti Padovi

Danes se začne košarkarsko prvenstvo B-1 lige, v katerem sodeluje tudi goriška peterka Pallacanestro Gorizia. Vodstvo ekipe je v zadnjem trenutku dobilo sponzorja, podjetje Diana iz Bergama, s katerim je podpisalo enoletno pogodbo.

Ob popolnoma pomlajeni postavi in zamenjavi trenerja je prišlo tudi do sprememb v samem vodstvu Diane. Dosedanjega predsednika Vanella, ki bo ostal v odboru, bo nasledila Mirela Della Valle, žena Lea Terranea, ki ima največ zaslug, da je ekipa sploh ohranila status drugoligaša.

Današnji nasprotnik Gebbiovi v ravancev bo peterka iz Padove, ki je lani zmagala prvenstvo B-2 lige in se je letos precej okrepila, posebno s prihodom Marelle (Pordenone) in Greca (Kleenex). Na drugi strani pa gre povedati, da je ocena goriške peterke na podlagi dosedanjih nastopov komaj zadovoljiva. Gebbiovi izbranci so namreč pokazali določene vrzeli, ki jih bo težko odpraviti kar čez noč. Da je določena nejevolja prisotna tudi med goriškim občinstvom, priča potek prodaje abonmajev: vse do včeraj so prodali le nekaj čez 50 abonmajev.

Prosinečki k Milanu?

MILAN — Tajništvo milanskega ligaša ni zanikalo niti potrdilo vesti, da bo v prihodnji sezoni za Milan igral sedaj najboljši jugoslovanski nogometaš Robert Prosinečki. Crvena zvezda naj bi ga že prodala za 10 milijard lir. Prosinečki naj bi nadomestil Nizozemca Franka Rijkaarda.

V 1. kolu 1. jugoslovanske nogometne lige Rijeka ni zaustavila CZ

V 1. jugoslovanski nogometni ligi so včeraj odigrali tri anticipirana srečanja 9. kola, v katerih so dosegli naslednje izide:

Rijeka - Crvena zvezda 1:3 po 11-m (0:0); Zemun - Hajduk 1:0; Dinamo - Osijek 6:7 po 11-m (1:1).

Preostali današnji spored: Željeznica - Vojvodina; Budućnost - Proleter; Velež - Rad; Borac - Sloboda; Partizan - Spartak; Olimpija - Radnički. Počival bo Sarajevo.

Zmaga Izole, poraz Kopra

IZOLA — V 8. kolu 3. jugoslovanske nogometne lige je Izola doma premagala z 2:0 Varteks, iztržila drugi par točk, toda še vedno je na zadnjem, 18. mestu lestvice. Zadetka za Izolo sta dosegla Želko (v 23') in Perkat (v 88'). Prekinjeno tekmo 6. kola Izola - Zadar je tekmovalna komisija s 3:0 prisodila Zadru. Koper je gostoval v Prijedoru in izgubil z 0:1. Na lestvici je s 7 toč-

kami na 10. mestu, Maribor Branik pa je kljub porazu v Sinju z Junakom (0:1) nazadovale za mesto in je z 8 točkami peti. (Kreft)

Smelt Olimpija in Zadar v finalu

LJUBLJANA — V enem od četrtfinalnih turnirjev za jugoslovanski košarkarski pokal sta se v Ljubljani za današnji finale uvrstila Zadar (99:84 proti Zorki) in domača Smelt Olimpija, ki je s 107:96 (53:38) premagala Slobodo Dita. Finale bo na sporedu danes ob 19.30.

Na sličnem turnirju v Sarajevu sta se v finale uvrstila Radnički (112:106 proti Rabinčickemu) in Bosna (108:82 proti Šibenki).

V Splitu je POP 84 premagal Prištino s 109:57, Partizan pa IMT s 96:79. V Zagrebu bosta v finalu igrali Vojvodina (101:73 proti Lovčenu) in Cibona (121:71 proti Vardij).

Po slabi igri v uvodni tekmi turnirja SGT Jadran TKB za 3. mesto

Jadran TKB je gladko izgubil prvo tekmo na košarkarskem turnirju SGT proti gostitelju CGS Bull z rezultatom 93:78 (46:43).

Šlo je za zelo slabo srečanje, v katerem jadrancovcev v primerjavi s tekami za turnir Alpe-Jadran ni bilo mogoče prepoznati. Posebno slaba je bila obramba, saj so jadrancovci izgubili večino žog pod svojim košem. Le malo boljši je bil napad, v katerem sta se odlikovala le Merlin in Crisma.

Kljub visoki razliki v rezultatu je bila tekma skoraj odprta še dve minuti pred koncem (84:78). V zadnjih trenutkih so domačini dosegli delen izid 9:0 in popolnoma spremenili sliko srečanja.

SGT CGS BULL

- JADRAN TKB 93:78 (46:43)
JADRAN TKB: Crisma 23 (1:2), Oberdan 9 (2:2), Pregarc 8 (2:6), Stanisa, W. Sosič 2(2:4), Pertot, Merlin 26, Smotlak 7 (1:2), Paulina 3 (1:2).
3 točke: Crisma 2, Oberdan 1, Merlin 4.

Podroben pregled izkupičkov jadrancovcev dokazuje, da so naši del tekme izgubili zaradi slabega odstotka v prostih metih (50 odstotkov), medtem ko jih je SGT dosegel 31 (na 40) in samo z njimi ustvaril kar tretjino svojega kapitala.

V drugi tekmi je Latte Carso s 102:88 premagal CGI Milje.

Jadran TKB se bo danes ob 9.30 srečal za tretje mesto s CGI.

Partizanovi kadeti v gosteh na Kontovelu

Kot je že večletna tradicija, košarkarji Kontovela te dni gostijo kadet-sko ekipo Partizana. Beograjčani so že odigrali dve tekmi in sicer s člansko postavo in državnimi kadeti Kontovela. Po lepi in zanimivi igri so obakrat z majhno razliko slavili Beograjčani.

V prvi tekmi so mladi, a visoki partizanovci nadigrali Kontovelce v skoku in v dobrih metih (Duletić 6:7 v metu za 3 točke).

Državni kadeti so z dopadljivo in lepo igro vodili pretežen del tekme. V drugem polčasu je Partizan z dobro obrambo zaustavil napade domačinov

in proti koncu tekme tudi povedel. Posebno sta se izkazala Kristjan Rebutla in Jan Gregori, ki sta vsak dosegla po 28 točk (slednji osem trojk).

Partizanovi košarkarji bodo tudi danes odigrali še dve tekmi in sicer ob 9.30 - spet proti državnim kadetom Kontovela in ob 11. uri proti mladincem Kraškega zidarja. Rezultati:

Partizan kadeti - Kontovel člani 106:95 (41:42); Partizan kadeti - Kontovel kadeti 86:79 (39:50).

KONTOVEL ČLANI: Pahor, Grilanc 19, Gulić 15, Rupel 2, Peter Sterni 20, Budin 7, Cividari 22, Danieli, Aleš Sterni 1, Starc 9.

KONTOVEL KADETI: Ban, Emili 3, Briščik, Gulić 9, Kralj 2, Turk, Gregori 28, Rebutla 28, Kapun, Budin 9, Danieli, Vodopivec, Pečar.

Uspešen štart Primexa

Sinoči je namiznoteniška ekipa Primex Vrtojba odigrala svoje prvo srečanje v 1. zvezni ligi in dosegla tudi prvo zmago. V prijetni novi športni dvorani v Biljah je s 5:3 premagala ekipo Sente iz Vojvodine. Pri domačinkah je bila, po pričakovanju, najuspešnejša Branka Batinić, ki je premagala vse tri nasprotnice in pri tem ni izgubila niti enega niza. Dve zmagi pa je dodala Koprčanka v dresu Primex Vrtojba, Polona Čehovin, ki je premagala Čendirjevo in Lendajevo. Najboljša pri gostjah je bila Kelemenova z dvema zmagama.

Danes bodo namiznoteniške igralkle Primex Vrtojbe gostile še ekipo Čoke. Srečanje bo v Biljah ob 10. uri.

(E. Čurlić)

RADIO OPČINE

Spored današnje športne oddaje na Radiu Opčine: NOGOMET: Zarja - Vesna, Gaja - Primorje, derbija resnice; KOŠARKA: Jadran se je predstavil pred začetkom sobotnega prvenstva; košarkarice Cimosna na domačem mednarodnem turnirju; ŠD Sokol, kako v promocijskem prvenstvu? MOTOCIKLIZEM: na Grobniku zadnja preizkušnja dirke Alpe-Jadran v organizaciji Primotor kluba.

V 1. kolu ženskega zveznega odbojkarskega pokala Slogašice dobro priče

SLOGA KOIMPEX - CERVIGNANO 3:2 (15:5, 15:8, 12:15, 10:15, 15:8)

SLOGA KOIMPEX: Fabrizi, Grgič, Kosmina, Lupinc, Maručelli, Milkovič, Mijot, Pertot, Sosič, Škerk, Ukmar, Zbogar.

Uvodna tekma v zveznem pokalu, ki je bila za Slogo Koimpex tudi prvo letošnje uradno srečanje v svojstvu državnega tretjeligaša, se je za našo ekipo zaključila z zmago in to proti ekipi, ki ji bo v prvenstvu stala nasproti.

Kot je Slogin trener Ivan Peterlin že pred začetkom tekmovanja napovedal, je zvezni pokal dobrodošel v glavnem zaradi tega, da bosta s kolegom Miličem preizkušala stopnjo pripravljenosti svojih varovank, pa tudi razne taktične variante in je zato izid tekme pravzaprav na drugem mestu.

V tej luči gre tudi gledati sinočnji nastop slogašic, ki so v petih setih nastopile v petih različnih postavah. Tako so se na centru zvrstile Katja

Fabrizi, Martina Kosmina, Katja Milkovič in Savina Zbogar, na krilih Marucellijeva, Mijotova, Pertotova in Ukmarjeva, pomožni podajačici sta bili Sosičeva in Škerkova, režiserki Lupinčeva in Grgičeva.

Vsem menjavam v raznih vlogah gre tudi pripisati padec koncentracije Sloge Koimpex v 3. in 4. setu. Če k temu dodamo še, da so bile v prvem in drugem nizu nasprotnice lahek plen naših igralke, je povsem jasno, zakaj je prišlo do igranja 5. seta.

Iz tekme je bilo vsekakor razvidno, da je Sloga Koimpex zaenkrat boljša od furlanske ekipe, ki bo verjetno ena manj konkurenčnih v C-1 ligi. Povsem logično pa je, da je dober mesec pred začetkom prvenstva preuranjeno dajati katerokoli napoved, saj bodo vse šesterke svojo učinkovitost še bistveno spremenile. (INKA)

PORDENONE - BOR ELPRO CUNJA 3:1 (17:15, 3:15, 15:3, 15:2)

BOR ELPRO CUNJA: Maver, Nacinovi, Vitez, Vidali, Traettino, Grbec, Fučka, Foraus, Stopper in Venier.

Borovke so proti nasprotniku iz višje lige, ki ima v svojih vrstah bivše prvligašice Roso, Bassovo in Soldanovo, po pričakovanjih izgubile, vendar so v prvih dveh nizih pokazale dokaj obetavno igro, v nadaljevanju pa so fizično in psihično povsem popustile, medtem ko so močne gostiteljice do konca igrane z nespremenjenim ritmom.

Najbolj zanimiv je bil prvi niz. Igra je bila nekoliko raztrgana, toda izredno borbena, borovke pa so si po vodstvu z 12:9 zapravile še set žogo pri 15:14. Izredno spodbudna pa je bila igra borovk v drugem nizu. Če bodo plave tudi med prvenstvom pokazale takšno igro, kakršno so predvajale v tem nizu, se jim obeta res uspešna sezona.

V povratnem goriškem derbiju za odbojkarski pokal FJK Olympia spet zmagala!

VAL PRAPOR IMSA - OLYMPIA 2:3 (15:7, 14:16, 16:17, 15:5, 16:17)

VAL PRAPOR IMSA: Buzzinelli, A. in M. Feri, Lavrenčič, Lutman, D. in R. Petejan, Superga, Tomšič, Prinčič, Berzacola, Koršič.

OLYMPIA: Sfiligoj, Cotič, Bensa, J. Terpin, Černic, S. in A. Terpin, Dorni, Breganti, Pellegrin, Milocco, Komjanc. GLEDALCEV: 300.

V telovadnici Kulturnega doma, ki je bila pretesna, da bi sprejela vse, ki so želeli vanjo, je goriška Olympia zmagala tudi v povratni tekmi za deželni pokal in si tako zagotovila mesto v nadaljnji fazi.

Srečanje, ki so ga označevale številne napake na obeh straneh, je bilo mestoma zanimivo. Še posebno v tretjem nizu smo prisostvovali dokaj razburljivim potezom ob mreži.

V zadnjih dveh setih sta trenerja poslala na igrišče pomlajeni postavi. Posebno pri Olympii gre omeniti borbenost skupine 16- in 17-letnikov, ki so

proti vsakemu pričakovanju v tie-breaku strli odpor razočaranih domačinov.

Trener Vala Prapor Imse Rajko Petejan gotovo ne more biti zadovoljen s sinočno igro svojih. Edino pozitivno noto predstavlja nastop podajača Berzacole, ki je igral zelo zanesljivo.

(Rudi Pavšič)

CUS TRST - BOR AGRIMPEX 0:3 (7:15, 9:15, 4:15)

BOR AGRIMPEX: Palin, Stančič, Giacca, Batič, Marega, Starc, Pernarčič, Meton, Rudes, Paganini.

Čeprav so nastopili v nekoliko okrnjeni postavi so borovci brez težav odpravili ekipo CUS, ki nastopa v ligi nižje. Vseučiliščniki so se borili požrtvovalno, toda premoč borovcev je bila preočita.

OMA - KONTOVEL 3:0 (15:9, 15:12, 15:10)

Tudi v povratni tekmi ženskega dela pokala so Kontovelke izgubile s

3:0, vendar je bila tokrat razlika med ekipama manj vidna kot v prvem srečanju. Kontovel je vsekakor izločen iz tekmovanja.

Odbojkarice v C-1 ligi

Odslej Bor Elpro Cunja Avtoprevoz

Odbojkarsko društvo Bor sporoča, da bo ženska članska ekipa (C-1 liga) imela v prihodnji tekmovalni sezoni dva glavna pokrovitelja. Poleg podjetja Elpro, ki je ekipo sponzoriziralo že lani, bo pokrovitelj odslej še podjetje Cunja Avtoprevoz, ki je v zadnjih sezonah sponzoriziralo moško člansko ekipo. Ekipa se bo tako odslej uradno imenovala Bor Elpro Cunja Avtoprevoz.

V današnjih srečanjih 1. amaterske lige Juventina Radenska na težkem gostovanju V 2. AL Gaja-Primorje in Zarja-Vesna (ob 15.00)

1. AMATERSKA LIGA

TRIVIGNANO - JUVENTINA RADENSKA
Prvo gostovanje Juventine Radenska bo za Tabaja in tovariše dokaj zahtevno. Trivignano je namreč postava, ki je še lani nastopala v promocijskem prvenstvu in razpolaga z dokaj izkušeno postavo. Res je, da je ekipa iz okolice Palmanove v uvodnem srečanju potegnila krajši konec na gostovanju v Cervinjanu, res pa je tudi, da sodi Pro Cervignano med glavne favorita za končno zmago.

Trener Bruno Campi bo moral zato igrati dokaj oprezno svoje karte in poskrbeti, da osvoji s točko. Naloga ne bo lahka tudi zaradi odsotnosti Marka Černigoja (izključitev), ki se je doslej izkazal za enega najboljših igralcev v obrambnem sektorju sredine igrišča.

2. AMATERSKA LIGA

Že današnje 2. kolo nam bo postreglo kar z dvema derbijema, v katerih bomo videli »na delu« vse 4 naše ekipe, ki igrajo v tej ligi. Za mnenje o tem, kaj naj bi se dogajalo danes popoldne, smo vprašali predstavnike teh ekip.

GAJA - PRIMORJE

Gaja je v prvem kolu doživela grenak poraz. Danes pa naj bi se svojim navijačem le oddolžila. Vsaj tako meni napadalec **Aleksander Kalc**: »Nastopili bomo na domačem terenu, in seveda računamo na lepo igro in tudi na zmago. Na neodločen izid ne mislimo. Ne sme se ponoviti to, kar se nam je dogodilo proti Pro Romansu (poraz 1:4), ko smo res slabo

igrali. To pa še zdaleč ne pomeni, da podcenjujemo Primorje. To je solidna ekipa, v kateri ne manjka mladih, njen spodrselj proti Fogliano gotovo ni merilo njene moči. Vsekakor treba povedati, da naš trenutni položaj ni rožnat. Postava, ki bo šla na igrišče, je sicer še vedno solidna, vendar to žal ne bo standardna enajsterica. Smo brez prvega vratarja Zemaneka, drugi vratar Sancin pa si je na četrtkovem treningu zvil ramo in nekaj časa gotovo ne bo na razpolago. Zamenjal ga bo naš dolgoletni vratar Kante, ki mu sicer izkušenj ne manjka (ima namreč 38 let), žal pa mu manjkajo prav nastopi. Isto kot Sancinu se je pred dvema tednom pripetilo našemu drugemu napadalcu Ghiottu. Tudi Pangoni je bil nekaj bolan, Gabrielli ima težave s koleonom, sam sem si tudi pretegnil mišico. Vsi trije smo sicer bili na treningu, vendar smo opravili le lažje "delo". Poleg tega ne bo Šuca, ki je bil v nedeljo izključen. Poudariti pa moram, da je vzdušje v ekipi prijateljsko, s trenerjem vlada razumevanje, in to nam vliva zaupanje.

»Smo nekoliko v težavah,« je s svoje strani povedal trener Primorja **Di Benedetto**, »manjkajo nam trije važni igralci: Antoni, ki si je zvil koleno, Milani, ki si je pretegnil stegensko mišico in Sullini (udarec v koleno). Poleg tega je zaradi delovnih obveznosti v dvomu še nastop Pipana. V takoh pogojih in glede na poraz, ki smo ga doživeli v prejšnjem kolu, je naš cilj neodločen izid, tudi zato, da ne ostanemo z ničlo na lestvici. Važno je

torej samo eno, da ne izgubimo. Gajo sem si ogledal na memorialu bratov Husu. Gre za solidno ekipo, živo, telesno dobro pripravljeno. Obramba se mi sicer ni zdela neprodorna, napad pa je močan. Upajmo, da bo igra korektna, da bodo gledalci lahko v njej uživali.

Vsekakor naj bi za nas to bila zadnja mučna nedelja,« je še pristavil Di Benedetto. »Že v prihodnjem kolu bi morala ekipa dobiti pravo lice, čeprav treba ob tem seveda tudi povedati, da so si igralci v glavnem enakovredni, imamo večjo izbiro kot lani, rezerv v pravem pomenu besede ni, kdor je na klopi, je tam pod silo razmer, ker pač jih na igrišče lahko gre le enajst.

ZARJA - VESNA

»Z izjemo Tognettija, ki ga nekoliko boli koleno in ima študijske obveznosti, so vsi ostali na razpolago,« je v zvezi z današnjim derbijem dejal trener Zarje **Milan Mikuš**. »Za take derbije treba biti psihično in fizično dobro pripravljen, o taktiki pa ne bi govoril, da ne bi dal prevelike prednosti nasprotniku. Razumljivo je, da na domačem terenu igramo na zmago. Upam, da nam bo tudi sreča naklonjena. Na drugi strani pa tudi Vesna ne bo hotela izgubiti, igrala bo vsaj za točko. Križane sem videl igrati na turnirju, a na predprvenstvene tekme se malo занesem, prvenstvo je vse nekaj drugega. Zdela pa se mi je solidna ekipa, z nekaterimi novimi imeni. Kaj več o njej ne bi vedel povedati.

Lahko še dodam, da bomo uigrani šele čez 4-5 tekem, a dotlej nam pride prav

vsaka točka. Sam ekipe nisem poznal, šele po 2-3 prvenstvenih nastopih bo lažje ocenjevati, kam kdo sodi s svojo igro in svojimi kvaliteta in da lahko največ od sebe.

»Naldi ni še povsem okrevalec, a mislim, da bo le nastopil,« je povedal popredsednik Vesna **Silvio Bezin**, »manjkal bo tudi izključeni Barilla, vsi ostali, z izjemo Roberta Candottija, ki se je v petek vrnil iz bolnišnice, pa so na razpolago. Glede na to, da igramo v gosteh, je tudi točka dobrodošla, čeprav je načelo ekipe, da se bori za obe. Pripravili nismo nobene taktike, kaj takega se ne obnese, vedno se kaj pripeti, kar prekriža račune. Igrali bomo, kot znamo, to je najboljše. Zarjo sem si ogledal na turnirju Turn & Taxis in na memorialu bratov Husu. Ekipa je dobra, hitra, mislim, da se bo dobro uvrstila. Ne morem trditi, da se bo prebila prav na prvo mesto, a gotovo ji bo šlo bolje kot druga leta. Pri uvrstitvi na prvo mesto botrujejo tudi športna sreča, poskodbe, itd. Prav mi smo na primer lani visoko startali, a smo se komaj rešili. O današnji tekmi bi še dejal, da bo lepa, da bodo navijači lahko uživali ob dobrem nogometu, saj med nami in Zarjo ni bilo nikoli tistega "ognja" kot na primer med Križani in Prosečani.

Se nekaj,« je hudomušno pristavil Bezin. »Želel bi, da bi Bazovci vsaj enkrat, ko igrajo proti Vesni, poskrbeli za "flaškon" dobrega vina. Da se bomo tolažili, če izgubimo, ali pa oni, če jim ne bo šlo po sreči. Če ga sami nimajo, naj pridejo kar ponj v Križ.

domači šport

DANES

NEDELJA, 30. SEPTEMBRA 1990

NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

15.00 v Trivignanu: Trivignano - Juventina

2. AMATERSKA LIGA

15.00 na Padričah: Gaja - Primorje; 15.00 v Bazovici: Zarja - Vesna

3. AMATERSKA LIGA

15.00 v Dolini: Breg - San Vito; 15.00 v Trebčah: Primorec - Chiarbola; 15.00 v Repnu: Kras - Azzurra, 15.00 v Ribiškem naselju (TS): S. Anna - Sovodnje; 15.00 v Doberdolu: Mladost - Sagrado.

NARAŠČAJNIKI

8.30 v Trstu, Ul. Flavia: Olimpia - Primorje; 9.00 v Domju: Domio - Zarja; 9.30 v Dolini: Breg - Campanelle; 10.30 v Gorici, Ul. Balamonti: Juventina - Azzurra

NAJMLAJŠI

10.30 na Proseku: Primorje - San Giovanni; 10.30 v Bazovici: Zarja - Esperia San Giovanni

ZACETNIKI

9.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Cormonese B; 11.30 v Miljah: Fortitudo A - Zarja; 12.15 v trstu, Sv. Sergij: Soncini A - Primorje

Danes start 5 naših moštev v 3. amaterski nogometni ligi

SOVODNJE

Pri sovođenjskem društvu nimajo dvoma: na zlatem krožniku se jim ponuja priložnost za kakovostni skok v 2. amatersko ligo. Reorganizacija amaterskih prvenstev dopušča možnost, da si bodo tudi postavke, ki bodo letošnji prvenstveni trud sklenile pod vrhom razporeditve, ce, zagotovile mesto v višji kategoriji. Sicer v Sovodnjah pričakujejo še večji uspeh: zmago v letošnjem prvenstvu. Tega mnenja so tudi številni nogometni poznavalci z Goriškega, ki sovođenjski enajsterici dajejo največ možnosti za končni uspeh.

Razlogi za tako optimistična napovedovanja res niso iz trte izviti. Vodstvo slovenskega moštva je namreč letos dokaj odločno okrepilo svoje vrste in si zagotovilo nekaj zares odličnih igralcev. V prvi vrsti to velja za dvojico Modula-Luisa, ki je do lanske sezone igrala v 1. AL pri San Canzianu. Sam Modula, ki je eden najboljših napadalcev v goriški amaterski stvarnosti, bo prevzel tudi odgovornost trenerja sovođenjske postave. Letošnje priprave ekipe so potekale dokaj v zatišju. Sovodnjenci se namreč niso vpisali v deželni pokal in so odigrali le dve prijateljski tekmi, kar nekateri ocenjujejo za nezadostno. Vedeti je namreč treba, da bo letos v Sovodnjah nastopilo več novih igralcev, ki potrebujejo predvsem uigranost. Ne glede na te ocene pa velja povedati, da so Modulovi varovanci na obeh srečanjih pokazali solidno igro in obakrat premagali nasprotnika: Italo s 3:1, Fogliano pa z 2:0.

Pomanjkanje uigranosti pa bo znalo povzročiti Sovodnjcem tudi nekaj začasnih težav, še posebno, če pomislimo, da bodo v uvodnem delu srečali vrsto najmočnejših postav (že v današnjem v 1. kolu bodo npr. gostovali pri S. Anni, ki je izpadla iz višje lige).

S tehničnega vidika lahko mirne duše trdimo, da Sovodnjci razpolagajo z najboljšim napadom, saj je treba k Modulu pristeti še Butkoviča, ki se je po nekaj letih mirovanja ponovno vrnil na igrišče. Tudi vezna vrsta ne bi smela predstav-

Danes se prične tudi prvenstvo v 3. amaterski nogometni ligi, v kateri letos igra pet slovenskih moštev, Mladost in Sovodnje z Goriškega ter Breg, Primorec in Kras s Tržaškega. Kras pa je bil vključen v goriško skupino. Seveda se ukrepi nogometne zveze (reorganizacija prvenstev, o čemer smo obširno že poročali) pri marsikaterem društvu narekovali večjo zavzetost pri okrepitvah, saj je možnost napredovanja letos večja (v 2. AL napredujejo prvi 4 ekipe iz vsake od 11 skupin ter še 5 ekip od 11, ki bodo zasedle 5. mesto).

DANAŠNJI SPORED:

SKUPINA H

KRAS - Azzurra, San Lorenzo - Vermegliano, Sant'Anna - SOVODNJE, Isonzo San Pier - CUS Trst, Medea - Begliano, MLADOST - Sagrado, Poggio - Junior Aurisina.

SKUPINA I

BREG - S. Vito, Giarizzole - Fincantieri TS, PRIMOREC - Chiarbola, Opicina - Exner, Montebello - CGS, S. Andrea - Roianese, Stock - Don Bosco, počitek Union.

ljati večjih težav, manjše težave pa so v obrambi. Vratar Sandi Gergolet, ki je bil lani proglašen za najboljšega vratarja 3. AL, bo letos le delno na razpolago ekipi. Ob tem gre omeniti še odsotnosti Marsona (triletna izključitev) in Černigoja, ki je prestopil k Juventini.

SEZNAM IGRALCEV

VRATARJA: S. Gergolet in Mastroianni.

BRANILCI: Hmeljak, Devetak, Mrak, Grillo, Tomšič, Ulian.

VEZNI IGRALCI: Čevdek, Biciato, Luisa, M. Fajt, Agosto, Sambo.

NAPADALCI: Modula, Butkovič, Accancia, Sfiligoi.

TRENER: Modula.

MLADOST

Ogrodje doberdobske Mladosti je v bistvu ostalo isto kot v lanskim sezoni. To je glavna značilnost kraške postave, ki razpolaga z vrsto mladih igralcev, ki potrebujejo predvsem tekmovalnih izkušenj. Reorganizacija amaterskih prvenstev nudi tudi Doberdobcem priložnost, da se potegujejo za eno od prvih 4. oz. 5 mest, ki peljejo v 2. amatersko ligo.

Društveni člani pa se dobro zavedajo, da je naloga izredno težka. Veliko je na-

mreč ekip, ki so se okrepile prav zaradi večje možnosti napredovanja, Kraševci pa so v bistvu ohranili isto ekipo, to se pravi, da na papirju ne morejo biti kos bolj kotiranim postavam, med katerimi prednjačijo Sovodnje. Dejstvo pa je, da so mladi doberdobski igralci že v lanskem prvenstvu potrdili, da znajo pripraviti tudi kakšno presenečenje in enoletno skupno nastopanje jim bo lahko pri tem tudi pomagalo.

Novost doberdobske postave predstavlja trener Luigi Lepre, ki je doslej skrbel za mladinske postave v Ronkah in nekaj časa treniral Rudo v 2. AL. Sami igralci so izredno veseli novega trenerja in resnost na treningih je zares vzgledna. To je gotovo porok za kakovostno rast postave, ki se je letos okrepila s prihodom štirih igralcev. Vodstvo pa še išče primerne napadalca, ki bi nadomestil odhod Kobala.

Pri doberdobskem društvu pa si navsezadnje ne bodo belili glav, če ob koncu prvenstva ne bodo dosegli kakšnega posebnega uspeha. Z odločitvijo za pomladitev postav se namreč dobro zavedali, da so rezultati postranska stvar, vsaj toliko časa, dokler ne dosežejo določeno tehnično-taktično zrelost. V tem trenut-

ku je povsem pomembno, da se je v Doberdolu ustvarila homogena skupina, ki je tudi z medsebojnega prijateljskega vidika dokaj enotna tudi zunaj zelenega pravokotnika.

SEZNAM IGRALCEV

VRATARJA: Baldan in Gergolet.

BRANILCI: Falcicchia, Černic, A. Devetta, Colja, Kobal, Zavadlav.

VEZNI IGRALCI: Marušič, De Lorenzo, M. Argentin, Frandolič, Caleo.

NAPADALCI: Košič, R. Devetta, Zoff, D. Argentin.

TRENER: Lepre.

PRIMOREC

Primorec je letos precej obnovil ekipo. Novi trener je Gianfranco Privileggi, ki je še lani igral. Moštvo šteje 19 nogometašev. Z igranjem so prenehali Florean, Fachin, Mauro in Marko Kralj ter Čuk, novi pa so Sardiello, Purich, Dagri, Smilovic in Rados.

Glede na uvedbo novega tekmovalnega sistema, po katerem bodo v 2. ligo napredovala najmanj štiri ekipe, si tudi pri Primorcu obetajo, da se bodo vključili v boj za sam vrh lestvice, čeprav jih lanske izkušnje, ko so štartali s precejšnjimi ambicijami, nato pa običali na skromnem predzadnjem mestu, silijo k previdnosti. »Upajmo, da bomo dosegli vsaj eno točko več kot lani,« je izjavil predsednik društva **Albert Čuk**, ki se z napovedmi noče prenagli, vendar pa je na dlani, da ni mislil prav resno...

»Za Trst, kjer je padec pristev še bolj občutiti kot drugod po Italiji, je napovedana uvedba starostnih omejitev pogubna in zato nesprejemljiva. Če bi se starostna meja sukala tam nekje pri 28, 29 letih, bi ukrep še razumel, vendar pa je 26 let odločno premalo. Saj so zdaj tudi v 3. amterski ligi igralci mlajši, kot so bili včasih,« je v zvezi z ukrepi FIGC dejal Čuk.

Na vprašanje, kdo se bo v ligi potegoval za napredovanje pa je Čuk imenoval Breg, Junior Aurisino, Opicino in Exner.

Pri Primorcu so v pripravljalnem obdobju dobro in složno delali. Trenirali so praktično vsak dan, med sezono pa bodo trenirali tudi trikrat na teden, če se bo izkazalo, da je ekipa zmognala boja za vrh.

SEZNAM IGRALCEV

VRATARJA: Luciano Leone (58) in Diego Bussani (64).

BRANILCI: Cristian Canziani (69), Claudio Bacchia (57), Maximilian Sardiello (66), Alessandro Cerne (70), Maurizio Castro (62), Antonino Coppola (64), Drago Purich (66), Claudio Rados (59).

VEZNI IGRALCI: Andrej Carli (68), Dimitrij Ferluga (70), Stefano Santi (72), Edvin Kralj (60), Paolo Pitacco (64), Daniele Kelemenic (62).

NAPADALCI: Glauco Dagri (59), Roberto Leghissa (67), Paolo Smilovic (72).

TRENER: Gianfranco Privileggi.

KRAS

Pri Krasu ni prišlo do velikih pretresov. »Ekipo sta zapustila le dva igralca, Purič, ki je odšel k Primorcu, in Granata, ki je odšel na Sicilijo,« je povedal predsednik **Vinko Gregoretti**. »Nekaj pa je novih imen. V naše vrste je prestopil izkušeni igralec iz sosednje republike, točneje iz Podgrada, in sicer Marjan Božič, ki je igral za Plamo. Upamo, da se vrne Dario Škabar, vojaške suknje pa sta se rešila Gregoretti in Suc. Nadalje smo se okrepili s Pischiannem (Campanelle) in Manzuttom (Opicina). Nov je tudi trener, saj je Vatto, ki je podšel k Edile Adriatici, nadomestil Manzutto (lani Opicina).

Letos bomo igrali v goriški skupini,« je nadaljeval Gregoretti. »V tej skupini je bila prvotno Opicina, tako mi kot Opicina pa smo zapsorili za zamenjavo, saj nam to bolj odgovrja. Pomislimo samo na igrišča, ki so v goriški skupini gotovo boljša.

Naš cilj je razumljivo čim višja uvrstitev, saj bo po reorganizaciji prvenstev

več ekip napredovalo v 2. AL. Mislim, da za to imamo tudi možnosti in seveda bomo te možnosti skušali izkoristiti, tudi zato, ker bo 3. amaterska liga prihodnje leto zaradi vseh teh prestopov dokaj skromna. O vseh teh novostih, ki jih prinaša reorganizacija prvenstev pa bi dejal, da so po eni strani dobra, ker dajejo prednost mlajšim, po drugi pa ustvarjajo nove probleme. Tisti, ki nimajo mladincev (in mi smo med njimi), se bodo znašli v težavah. Prav vprašanje mladinskega sektorja smo prenesli na prihodnje leto.

SEZNAM IGRALCEV:

VRATARJA: Giuliano Caputo (66); Massimo Colino (59).

BRANILCI: Igor Tul (64), Alan Škabar (70), Dario Škabar (61), Boris Škrk (69), Lucio Spazzapan (63), Alessandro Sadda (68), Roberto Marcosini (63), Michele Gregoretti (70).

VEZNI IGRALCI: Gabriele Albertini (63), Paolo Villalta (55), Marco Lepore (69), Marjan Božič (66), Valter Cucarich (71), Stojan Šuc (70), Pischiann (61), Maurizio Somma (66), Michele Fabris (66), Mitja Žagar (70).

NAPADALCI: Pierpaolo Forte (63), Luciano Škabar (70).

TRENER: Alberto Manzutto.

BREG

»Naš cilj je seveda dobro prvenstvo,« je uvodoma povedal predsednik nogometne sekcije Brega Silvester Koren. »Kot pa vemo, so prvenstva dolga, vsako leto težja... Vsekakor je ekipa dobro pripravljena, marljivo je vadiła, vzdušje je na višku.

V postavi imamo tri nova imena. Zarja nam je dala na posodo Zeugno, od Costalunge je prišel Castellano, na posodo od Fortitudo smo dobili vratarja Fidela, ki rajši igra v nižji ligi, kot da bi sedel na klopi.

O spremembah, ki jih je uvedla nogometna zveza, zlasti o številnih prestopih, ki se obetajo, bi dejal, da za nekatere, ki niso še doživeli napredovanja, pomenijo zadoščenje. Z druge strani pa to prinaša padec v kvaliteti, prvenstva bodo revna. 2. AL ne bo na primer nič boljša kot je sedaj. Po mojem mnenju so prvenstva sedaj kvalitetnejša.

O omejitvi glede starosti pa bi dejal, da je to precej pozitivno, tudi če se za druge strani treba zavedati, da imamo nasploh (in torej ne samo v športnih društvih) vse manj mladine. Ne vem, če bomo na primer pri Bregu "zdržali". Naša mladina, a nasploh naša manjšina, je zelo zaposlena na raznih področjih, zato primanjkuje kadrov, na raznih področjih vidimo ene in iste obraze. Drugo težko vprašanje se seveda nanaša na finančna sredstva, vse veliko stane...

SEZNAM IGRALCEV:

VRATARJA: Fidel (70), Petronio (67).

BRANILCI: Pecar (68), Pavletič (61), Prašelj (69), Miloš Tul (66), Kozina (71), Paoli (67).

VEZNI IGRALCI: Švara (70), Jež (56), La Calamita (67), Silvano Olenik (68), Lovriha (65), Slavec (71), Giuressi (69), Udovitch (58).

NAPADALCI: Zeugna (68), Castellano (69), Strnad (56).

TRENER: Colavecchia.

PLAVALNI TEČAJ V LIPICI

ZŠŠDI obvešča, da se v torek, 2. oktobra, prične plavalni tečaj za otroke v Hotelu Maestoso v Lipici.

Tečaj bo v treh izmenah: od 15. do 18. ure, od 16. do 17. ure in od 17. do 18. ure. Za prijave in informacije se čimprej zglasite v uradu ZŠŠDI v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767304, v jutranjih urah.

obvestila

GIMNASTIČNI ODESK SZ BOR
sporoča, da je vpisovanje za novo sezono na društvenem sedežu od 17. do 20. ure na tel. št. 51377.

ZŠŠDI
obvešča, da sprejema prijave za zdravniške preglede atletov, ki bodo ob torkih in četrkih v zdravniški ambulanti na Opčinah (Prosvetni dom).

ŠD MLADINA - BALETNI ODESK
sporoča, da se prične nova baletna sezona jutri, 1. oktobra, in v četrtek, 4. oktobra, ob 16. uri za prvo skupino in ob 17. uri za drugo v prostorih osnovne šole A. Sirk v Križu. Ob priiliki bomo predvajali posnetke z zaključne prireditve. Vabljeni, da se vpišejo vsi, ki jih zanima ta panoga.

TPK SIRENA
vabi na drugo člansko regato za kategoriji flying junior in zef, ki bo danes, 30. t. m., ob 10.30.

ŠK KRAS - ODESK ZA REKREACIJO
obvešča, da se bo rekreacijska telovadba odvijala ob torkih in četrkih od 21. do 22.30 v Športno-kulturnem centru v Zgoniku. Prvi trening bo v torek, 2. oktobra.

PLAVALNI KLUB BOR
organizira v bazenu pri Alturi šolo plavanja za otroke plavalce ter rekreacijo za starejše. Za informacije in vpisovanja telefonirati od 18. do 20. ure na št. 51377.

Hipodrom »Montebello«

□ □ □

DANES OB 14.30

Memorial
»Giorgio Jegher«

□ □ □

V TEKU POPOLDNEVA SKOKI PADALCEV

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 5 - din, naročnina za zasebnike mesečno 70 - din, polletno 390 - din, letno 780 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglas: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglasi: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

nedelja, 30. septembra 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax (040) 772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax (0481) 532958
ČEDAD - Ul. Rilestori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Preiskovalci so izrazili prepričanje, da je bil vpleten v afero o gradnjah pri Ronchettu Svetovalec zelenih Fabio Treves zanikal, da je kdaj pomagal bossu

MILAN — Najnovejši milanski škandal ima menda zelene odtenke, vsaj tako trdijo preiskovalci, ki so izrazili mnenje, da je prav občinski svetovalec izvoljen na listi zelenih, skrbel za povezavo med mafijo in lombardskimi politiki ter podjetniki.

V aferi o lotizaciji območja pri Ronchettu naj bi bil vpleten Fabio Treves (na sliki AP), svojevrsten politik, ki je svoje zasebno življenje popolnoma posvetil glasbi - vodil je skupino Treves Blues Band - v aktivno politiko pa se je spustil najprej kot član DP, nato pa kot član zelene stranke smejočega se sonca in sedaj še mavrice.

Včeraj zjutraj je Treves sklical tiskovno konferenco, ker je želel poudariti svojo nedolžnost. Z njim sta se sestanka udeležila tudi odvetnika Massimo Pellicciotta in Enrico Colombo. Svetovalec zelenih je prebral svoje skromno poročilo (ne več kot dve tipkani strani teksta), nato pa je dejal, da ne more dalje in je zapustil dvorano.

Treves je v svoji samoobrambi dejal, da se je odločil za aktivno politično dejavnost, ker je menil, da bi lahko edinole na tak način pomagal vsem mladim v teževah. Svetovalec zelenih je sprejel tudi županovo pooblastilo, da skrbi izključno za vprašanja vezana z mladino, zato je tudi dejal, da ni imel dejanske nikakršne avtoritete v občinskem svetu, pa tudi v politiki ne.

Preiskovalci pa so menda ugotovili, da je bil prav on tisti člen verige, ki je vezal mafijaša

Antonia Carolla na odbornika za gradnje Schemmarija.

Schemmari je že predvčerajšnjim dejal, da je nekdo redno trkal na njegova varata z zahtevo, naj prosim prishlune in pomaga »prijatelju«, ki mu je zelo pri srcu urbanistični plan glede gradbenega razvoja predmestnega območja Ronchettu. Schemmari ni nikoli omenil Trevesa, priznal pa je, da je bila »tretja« oseba izredno vsiljiva in da je moral zaradi tega priporočiti tajnicam, naj zavrnejo sleherne telefonske klice te »neznane« osebe in bossa Carolla, ki je tudi sam nekjakrat zavrtel številko odbornika pa tudi župana Pillitterija.

Čprav je Treves zavrnil sleherno obtožbo, Schemmari pa potrdil, da je ime »tretje osebe« vezano na preiskovalno tajnost, je vest močno prizadela nekatere milanske politične kroge. Trevesovi prijatelji in kolegi trdijo, da je nemogoče, da bi imel »bluesman« kaj opraviti z »duomo connetton«. Ni za sedaj še znano, če bo tudi Treves, kot sta pred njim že naredila župan Pillitteri in odbornik Schemmari, vložil tožbo proti neznanecem zaradi namernega izkrivljanja resnice. Afera je namreč izbruhnila potem, ko se je boss Carollo po telefonu hvalil, da si je zagotovil parcelo pri Ronchettu s pomočjo Schemmarija, ki mu je proti plačilu (200 milijonov lir za uslugo) omogočil stik z županom Pillitterijem. Carollo pa naj bi se spoznal s Schemmarijem prav s pomočjo Fabia Trevesa, ki naj bi tudi sam dobil nekaj milijonov za trud in vztrajnost.

Tudi Slovenija ima podružnico muslimanske SDA

LJUBLJANA — V polni dvorani Cankarjevega doma je bila včeraj ustanovna skupščina podružnice za Slovenijo muslimanske Stranke demokratske akcije (SDA).

Na skupščini so bili prisotni predstavniki SDA iz vseh jugoslovanskih republik, med njimi tudi podpredsednik bosanskohercegovske SDA Salim Šabić. Kandidat za predsednika ljubljanske podružnice SDA Mihat Bešlagić je poudaril, da je »svoboda zmagača v Sloveniji in na Hrvaškem in da se z velikimi ovirami bori v ostalem delu države«. »Muslimani ne bodo dovolili razkosanja Bosne in Hercegovine, prav tako ne bodo dovolili, da bi jih kdo manipuliral«, je navedel Bešlagić. »Nekateri govorijo, da je Bosna srbska, drugi trdijo, da je hrvaška, so pa tudi taki, ki z enako agresivnostjo trdijo, da je Bosna muslimanska, z enako odločnostjo mi zavračamo vse tri trditve.« Šabić pa je v svojem posegu pozval Muslimane iz Slovenije, naj se udeležijo novembrskih volitev v BiH in pri tem poudari, da si SDA želi meščansko republiko in ne islamske, še manj pa socialistične. Udeleženci so posege večkrat prekinili z vzkliki »Živela Slovenija«, »Nočemo se deliti«, »Sandžaka ne damo«.

Poleg kemičnega ima Irak biološko orožje

WASHINGTON — Poleg kemičnega orožja Sadam Husein razpolaga tudi z »vojaško pomembnim« arzenalom še nevarnejšega biološkega orožja. To je v Washingtonu sporočil predsednik komisije za oborožene sile v ameriškem predstavištem domu, demokrat Les Aspin, ki je javnost seznanil z vsebino tajnega poročila direktorja protiobveščevalne službe CIA Williama Webstra.

Vest je povzročila pravi preplah v Pentagonu, kjer poudarjajo, da je 160 tisoč ameriških vojakov v Zalivu še nekoliko zavarovanih pred kemičnim orožjem, a bi bili popolnoma nemočni ob biološkem napadu. Po trditvah ameriške protiobveščevalne službe ima iraška vojska bacile antraksa, virusne kužne bolezni ovac, govedi, konj in prašičev, ki je nalezljiva tudi za človeka. Pri človeku se simptomi vraničnega prisada pojavijo kot črnkasta gnojna razjeda, včasih kot huda pljučnica. Antraks v bojne namene pa je »manipuliran«, tako da tudi pri človeku povzroča vročino in mišično trepetanje, predvsem pa smrtonosne notranje krvavitve.

»Irak bo razpolagal z vojaško pomembnim arzenalom biološkega orožja pred koncem tega leta ali v prvih mesecih leta 1991. To bo dalo nove razsežnosti celotnemu problemu,« je zaskrbljeno poudaril Aspin. Take trditve dobesedno zahtevajo, da Washingtonska administracija čimprej vojaško ukrepa proti Iraku, preden bo prepozno.

Poročilo šefa CIA Webstra je Irak začel razvijati svoj program biološke vojne v letu 1988, ko je pri Sal-

man Paku južno od Bagdada zgradil ogromen farmacevtski obrat. Podobno kot kemično, je tudi biološko orožje relativno poceni, njegova uporaba pa ne zahteva visoke vojaške tehnologije, ker lahko z bacili polnimo raketne konice, letalske bombe in celo topovske granate.

Nevarnost, da bi lahko Bagdad že čez nekaj tednov iz preizkusne prešel v operativno biološko vojno, ne pusti spati Garyja Milhollina, direktorja projekta Wisconsin o nadzoru jedrskega orožja. »Antraks okuži kri in smrtnost se giblje od 70 do 80 odstotkov,« Milhollin pa vseeno navaja, da ima biološko orožje precejšnje pomanjkljivosti, ki lahko napadalca bolj škodijo kot koristijo. Kot prvo ni njihov učinek takojšen, kar omogoča pri sedanjih vojaški tehnologiji, da se okužene enote z obrestmi maščujejo nad napadalcem, prav tako je njihov učinek nepredvidljiv in skrajno negotov. Direktor projekta Wisconsin poudarja, da je tako orožje lahko uspešno v terorističnem napadu na nemočno urbano populacijo, a je precej manj učinkovito proti gibljivi vojski. Izvedence najbolj skrbi ladjevje, ker filtri na prezračevalnih napravah zadržujejo bojne pline, ne pa bioloških agensov.

Po mnenju Cordesmana, enega od največjih ameriških izvedencev za biološko vojno, ki je za Kongres sestavil poročilo s pomenljivim naslovom »Meni grozot«, v katerem navaja, da skoraj ni zdravil proti biološkim agansom, ker so razni bacili manipulirani in med seboj pomešani, tako da nastanejo smrtonosni koktajli.

Škofovska konferenca o vlogi in izobraževanju duhovnika

VATIKAN — Kako pomagati mlademu, ki želi postati duhovnik, da v današnjem »nasilnem, sekulariziranem in erotiziranem svetu, v katerem se vse bolj zaostrujejo napestosti med revnimi in bogatimi,« ohrani smisel svojega poslanstva? Na to vprašanje naj bi odgovorilo 237 škofov iz vsega sveta, ki se bodo danes zbrali na osmi konferenci škofovske sinode katoliške cerkve. Cerkev je premostila krizo duhovniškega poklica in razmišlja o svoji vlogi v tretjem tisočletju, duhovnikovo poslanstvo pa je v današnji raznoliki in razklani družbi vse težje. Zato je sinoda sklenila razpravljati o »izobraževanju duhovnika v sedanjih razmerah«. Škofom bo pri delu, ki bo trajalo štiri tedne, pomagalo tudi 43 laičnih strokovnjakov, predvsem rektorjev sementiš. Med njimi pa so tudi tri psihologinje.

Konferenco bo jutri odprl papež Janez Pavel II, ki bo že danes spregovoril o tem vprašanju med mašo za škofo. Po zaključku konference pa bo papež strnil razmišljanja škofov in sestavil končni dokument o izobraževanju duhovnikov.

Dokument, s katerim so sklicali skupščino, nakazuje več problemov in je zanimiv, ker vsebuje tudi ocene cerkve o

današnji družbi. Dokument govori o zaskrbljujočem prepadu med Jugom in Severom ter o odnosih med različnimi verami, o pripravi duhovnikov za samski stan, revščino in pokorščino ter o spornem vprašanju svobode teologa. Vsa ta vprašanja so pomembna, ker oblikujejo identiteto duhovnika v tem prehodnem kulturnem obdobju, v katerem je po eni strani mogoče najti zelo pozitivne, a tudi zelo negativne vrednote. Prav zaradi te dvojnosti doživlja duhovnik zelo pogosto krizo o svoji vlogi v družbi.

Med negativne pojave dodaj, piše v dokumentu, skušnjava duhovnika, da se istoveti z oblastjo. Duhovnik pa mora biti priča skrivnosti in torej brat vseh ljudi, pobudnik človeških pravic v družbi, ki formalno postavlja človeka v središče pozornosti, v resnici pa ga ignorira in odklanja.

Po tako resnem razmišljanju naj zapišemo še humoristično podrobnost. Najzanesljivejši avtoriteti latinskega jezika, vatikanskemu dnevniku L'Osservatore romano, se je pri objavi koledarja škofovske konference hudo spodrsnilo, saj je v naslovu zapisalo »Kalendarium laborium synodi 1990«. Namesto »laborium« bi morali namreč pisati »laborum«...

Volilna kampanja v BiH uničuje prometne znake

SARAJEVO — Bosanskohercegovsko cestno podjetje ima velike težave zaradi predvolilne bitke. Ob cestah vzdolž te republike so navijali posameznih strank z grafiti podpisali več kot 2.500 prometnih znakov. Izpisane so različne parole in izrisani simboli posameznih političnih strank. Teh napisov ni mogoče zbrisati, tako da so prometni znaki zdaj uničeni. Glede na to, da vsak stane približno 2 tisoč dinarjev, je torej Bosno in Hercegovino predvolilna evforija stala že kakšne 4 milijone dinarjev.

Na Danskem so v škripcih zaradi »zakonskih zvez«

KÖBENHAVN — Do danes je Danska edina država na svetu, kjer so po zakonu predvidene poroke med osebkami istega spola. Zakon je stopil v veljavo pred enim letom, od takrat pa se je v mali državi poročilo že 700 homoseksualnih parov. Statistično je vest sicer nepomembna, vendar kaže, da so poroke za sedaj še trdne, saj ni nihče vložil prošnjo za razporoko. Za to bo prav gotovo še čas, več skrbi pa menda povzročajo prav »redni« pari, kjer beležijo neverjetno dosti primerov družinskega nasilja.

Danska posebnost pa je menda v tem, da so nasilju podvrženi predvsem moški. Socialni delavci in tudi duhovniki so ugotovili, da vse preveč žensk dviguje roke nad soprogi. Pretepajo jih menda zato, ker so šleve, one pa bi rade imele v hiši pravega moškega.

Predraže Danke, statistično je dokazano, da se s silo ne doseže veliko, zato poskrbite raje kako drugače.

Izredna ponudba
pršuta SAN DORLIGO
s kostjo in brez kosti

DUKE
grandi marche

INDUSTRIJSKA CONA - TRST
Strada Monte d'Oro 332
(Dolga krona)
Tel.: 820334-5-6 Telex: 460237
Avtobus: 23 - 40 - 41
PROSTORNO PARKIRIŠČE

ODPRTO VSAK DAN - TUDI OB PONEDELJKIH
od 9. do 13. in od 15. do 19. ure